

Tilburg University

Cultuur, daar geef je om!

van Vijfeijken, I.J.F.A.

Publication date:
2013

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

[Link to publication in Tilburg University Research Portal](#)

Citation for published version (APA):
van Vijfeijken, I. J. F. A. (Ed.) (2013). *Cultuur, daar geef je om!* (BDO Private Wealth Tax Fund). BDO.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

CULTUUR, DAAR GEEF JE OM!

Omdat mensen tellen.

CULTUUR, DAAR GEEF JE OM!

Eindredactie: prof. mr. Inge J.F.A. van Vijfeijken

BDO Private Wealth Tax Fund

Het BDO Private Wealth Tax Fund heeft tot doel onderzoek te verrichten en kennisoverdracht te bewerkstelligen op het terrein van de nationale en internationale fiscale aspecten aangaande privépersonen en hun vermogen in de breedste zin des woords.

Het fonds is een joint venture van BDO Accountants & Adviseurs en Tilburg University.

Deze publicatie is zorgvuldig voorbereid, maar is in algemene bewoordingen gesteld en bevat alleen informatie van algemene aard. Deze publicatie bevat geen advies voor concrete situaties, zodat uitdrukkelijk wordt aangeraden niet zonder advies van een deskundige op basis van de informatie in deze publicatie te handelen of een besluit te nemen. Voor het verkrijgen van een advies dat is toegesneden op uw concrete situatie kunt u zich wenden tot BDO Accountants & Adviseurs of een van haar adviseurs. BDO Accountants & Adviseurs en haar adviseurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor schade die het gevolg is van handelen of het nemen van besluiten op basis van de informatie in deze publicatie.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op enige andere wijze, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Eerste druk, januari 2013

BDO is een op naam van Stichting BDO te Amsterdam geregistreerd merk.

In deze publicatie wordt **BDO** gebruikt ter aanduiding van de organisatie die onder de merknaam 'BDO' actief is op het gebied van de professionele dienstverlening (accountancy, belastingadvies en consultancy).

© 2013
ISBN 978-94-91228-00-1

INHOUDSOPGAVE

1 Inleiding	6
2 Fiscale faciliteiten voor culturele instellingen	8
2.1 Inleiding	9
2.2 Onderscheid naar goede doelen	10
2.2.1 Inleiding	10
2.2.2 Algemeen nut beogende instelling	10
2.2.3 Culturele instelling	11
2.2.4 Sociaal belang behartigende instelling	12
2.2.5 Steunstichting SBBI	12
2.2.6 Bij voor bezwaar vatbare beschikking	12
2.3 Fiscale faciliteiten voor donateurs	13
2.3.1 Inleiding	13
2.3.2 Wanneer is sprake van een gift	13
2.3.3 Giftenaftrek in de inkomstenbelasting: gewone giften	14
2.3.4 Giftenaftrek in de inkomstenbelasting: periodieke giften	14
2.3.4.1 Inleiding	14
2.3.4.2 Periode van vijf jaar	14
2.3.4.3 Uiterlijk eindigen bij het overlijden	15
2.3.4.4 Notariële akte	15
2.3.5 Giften bij testament	15
2.3.6 Multiplier	15
2.3.7 Giften in natura	16
2.3.8 Aftrekbaarheid vrijwilligersvergoeding	16
2.3.8.1 Inleiding	16
2.3.8.2 Het geven van tijd	16
2.3.8.3 Vrijwilliger neemt kosten voor zijn rekening	16
2.3.8.4 Vrijwilligersvergoeding	17
2.3.9 De toekomst van de giftenaftrek in de inkomstenbelasting	17
2.3.10 Giftenaftrek in de vennootschapsbelasting	17
2.3.11 Multiplier	18
2.3.12 Aftrek voor fondswervende activiteiten	18
2.3.13 Betalen van erfbelasting met kunst	18
2.4 Fiscale faciliteiten voor culturele instellingen zelf	19
2.4.1 Inleiding	19
2.4.2 Vrijstellingen van schenk- en erfbelasting	19
2.4.3 Vennootschapsbelasting	19
2.4.3.1 Winstvrijstelling	19
2.4.3.2 Keuze voor integrale belastingplicht	20
2.4.3.3 Aftrek fictieve loonkosten vrijwilligers	20
2.4.3.4 Aftrek voor fondswervende activiteiten	21
2.4.3.5 Bestedingsreserve	21
2.5 Europees perspectief	21
2.6 Tot slot	21

3 Btw en culturele instellingen	23
3.1 Belastingplicht van stichtingen en verenigingen	24
3.2 Subsidies	24
3.3 Vrijstellingen	24
3.3.1 Inleiding	24
3.3.2 Vrijstelling sociale of culturele activiteiten	25
3.3.3 Vrijstelling voor fondswervende activiteiten	25
3.3.4 Verlaagd btw-tarief voor culturele activiteiten	26
3.3.5 Aftrek van voorbelasting	26
4 Resultaten veldonderzoek	27
4.1 Inleiding	28
4.2 Analyse websites culturele instellingen	28
4.2.1 Inleiding	28
4.2.2 Nederlandse Museumvereniging	28
4.2.3 Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties	29
4.2.4 Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten	30
4.2.5 Vereniging Nederlandse Poppodia en -Festivals	31
4.2.6 Conclusie	31
4.3 Resultaten enquête	32
4.3.1 Inleiding	32
4.3.2 Verantwoording	32
4.3.3 ANBI-status	32
4.3.4 Vriendenprogramma	34
4.3.5 Giftenprogramma	36
4.3.6 Bekendmaking geeffaciliteiten	37
4.3.7 Aanpassing website naar aanleiding van Geefwet	37
4.3.8 Kennis van de fiscale faciliteiten	38
4.3.9 Informatievoorziening	39
4.4 Conclusie	40
4.5 Aanbevelingen	40
5 Verslag bijdragen Belastingdienst	42
5.1 Inleiding	43
5.2 De ANBI-status	43
5.2.1 De tot standkoming van de ANBI-status	43
5.2.2 Beoordeling ANBI-aanvraag	43
5.2.3 Commerciële activiteiten	44
5.2.4 Culturele instelling	44
5.2.5 Tot slot	44
5.3 Giftenaftrek in de inkomstenbelasting	44
5.3.1 Inleiding	44
5.3.2 Gift in de vorm van geld	45
5.3.3 Partnerprogramma's	45
5.3.4 Gift in natura	45
5.3.5 Betalen van te hoge vergoedingen	45
5.3.6 Afzien van vergoedingen	45
5.3.7 Kosten niet in rekening brengen	45
5.3.8 Complexe leningen	46
5.4 Tot slot	46

---

6 Conclusies en aanbevelingen	47
-------------------------------------	----

Bijlagen	50
----------------	----

Bijlage 1 Resultaten enquête	51
------------------------------------	----

Bijlage 2 Handout sheets congres	78
--	----

Over...

▪ Tilburg University	94
----------------------------	----

▪ BDO	94
-------------	----

INLEIDING

Het Fiscaal Instituut Tilburg (TiU) en BDO Accountants & Adviseurs zijn een samenwerkingsverband aangegaan in de vorm van het BDO Private Tax Wealth Fund. Dit fonds heeft tot doel onderzoek te verrichten en kennisoverdracht te bewerkstelligen op het terrein van de nationale en internationale fiscale aspecten aangaande privépersonen en hun vermogen in de breedste zin van het woord. Voorwerp van onderzoek in het jaar 2012 was de invloed van de Geefwet op het gedrag van culturele instellingen. Deze wet bevat 'een samenstel van overheidsmaatregelen, erop gericht om geefgedrag nog meer te stimuleren en de eventuele onnodige belemmeringen te elimineren'.¹ Met deze maatregelen probeert de wetgever om het beleid op het gebied van fiscale begeleiding van het geefklimaat en geefgedrag te optimaliseren en om oneffenheden in beleid en wetgeving weg te nemen. In de Geefwet zijn nieuwe faciliteiten voor culturele instellingen opgenomen en zijn bestaande faciliteiten verruimd/aangepast.

¹ *Kamerstukken II* 2011/12, 33 006, nr. 3, blz. 2.

De vraag rijst of culturele instellingen op de hoogte zijn van deze wijzigingen en of en hoe zij van deze faciliteiten gebruik maken. Om tot een beantwoording van deze vraag te komen hebben drie studenten in de master fiscaal recht in de zomer van 2012 de websites bezocht van 424 culturele instellingen. De bevindingen zijn besproken met I.J.F.A. van Vijfeijken en S.A.M. de Wijkerslooth, beiden verbonden aan Tilburg University. Naar aanleiding daarvan is een enquête opgesteld die is uitgezet onder deze 424 instellingen. De resultaten zijn door de studenten geanalyseerd en zij hebben hun analyse van de resultaten gepresenteerd tijdens het congres 'Cultuur, daar geef je om', dat plaatsvond op 21 november 2012 in de Concertzaal van Theaters Tilburg. Deze bundel bevat een schriftelijke verslaglegging daarvan. In hoofdstuk 2 wordt stilgestaan bij de inhoud van het begrip algemeen nut beogende instelling en culturele instelling en bij de verschillende faciliteiten die de fiscale wetgeving bevat voor deze instellingen en hun donateurs. In hoofdstuk 3 wordt kort ingegaan op de btw-aspecten. Daarna wordt in hoofdstuk 4 verslag gedaan van de bevindingen naar aanleiding van het bezoek aan de websites en worden de resultaten van de enquête uiteengezet. In bijlage 1 zijn de resultaten van de enquête integraal opgenomen. Vervolgens is in hoofdstuk 5 een verslag opgenomen van de bijdragen van de Belastingdienst aan het hiervoor genoemde congres. De bundel wordt besloten met aanbevelingen voor de wetgever en voor de sector (hoofdstuk 6).

FISCALE FACILITEITEN VOOR CULTURELE INSTELLINGEN

Prof. mr. Inge J.F.A. van Vijfeijken
(hoogleraar belastingrecht
aan Tilburg University)
Mr. Sabine A.M. de Wijkerslooth-Lhoëst
(verbonden aan Tilburg University
en E&Y Belastingadviseurs)

2.1 Inleiding

Geven aan goede doelen wordt in Nederland al sinds jaar en dag fiscaal gestimuleerd. Giften aan algemeen nut beogende instellingen (hierna: ANBI) zijn van oudsher aftrekbaar van het inkomen of de winst.² Er is sinds 2006 geen schenkingbelasting verschuldigd door de ANBI over de ontvangen giften en evenmin wordt erfbelasting geheven over ontvangen erfenissen.³ De inkomsten van stichtingen en verenigingen zijn niet belast met vennootschapsbelasting of inkomstenbelasting, tenzij - kort gezegd - sprake is van winst die is behaald met het drijven van een onderneming.⁴

Aan de status van ANBI zijn dus allerlei fiscale voordelen verbonden. Tot 2010 bepaalde de wet dat van een ANBI sprake was indien de instelling een kerkelijk, levensbeschouwend, charitatief, cultureel, wetenschappelijk of algemeen nuttig doel beoogt.⁵ Met ingang van 2012 is een opsomming opgenomen in artikel 5b, lid 3 AWR. Onder algemeen nut moet worden verstaan:

- a welzijn,
- b cultuur,
- c onderwijs, wetenschap en onderzoek,
- a bescherming van natuur en milieu,
- e gezondheidszorg,
- f jeugd- en ouderenzorg,
- g ontwikkelingssamenwerking,
- h dierenwelzijn,
- i religie, levensbeschouwing en spiritualiteit,
- j de bevordering van de democratische rechtsorde,
- k een combinatie van doelen en
- l het financieel of op andere wijze ondersteunen van een ANBI.

De staatssecretaris merkt op dat de lijst bewust algemeen is gehouden en zodoende voldoende ruimte biedt om mee te buigen met wijzigingen in toekomstige maatschappelijke opvattingen.⁶ Instellingen die één van bovenstaande doelen voor ten minste 90% nastreven, kunnen door de Belastingdienst worden aangemerkt als een ANBI. Streeft de ANBI voor minimaal 90% culturele doelen na, dan kan de instelling worden aangemerkt als een culturele instelling.

In 2011 zijn forse bezuinigingsmaatregelen bekend gemaakt die o.a. de culturele sector raken. Tegelijkertijd heeft de overheid maatregelen getroffen om de culturele sector een steuntje in de rug te geven bij het werven van fondsen van particulieren en het bedrijfsleven. Daartoe zijn met ingang van 1 januari 2012 specifieke fiscale faciliteiten in het leven geroepen voor zogenoemde culturele instellingen.

In de rechtspraak worden verenigingen in de regel niet als ANBI aangemerkt, omdat bij hen het belang van de leden voorop staat. Omdat de wetgever van mening is dat dergelijke verenigingen wel van belang zijn voor de sociale cohesie in de maatschappij is met ingang van 1 januari 2010 de zgn. sociaal belang behartigende instelling (hierna: SBBI) in de wet opgenomen.

Tevens krijgen sociaal belang behartigende instellingen de mogelijkheid om een steunstichting (ook met specifieke fiscale faciliteiten) op te richten ter gelegenheid van een vijfjarig jubileum (hierna: steunstichting SBBI).

In deze bijdrage gaan wij eerst kort in op de inhoud van de begrippen ANBI, culturele instelling, SBBI en steunstichting SBBI.

Vervolgens bespreken wij de fiscale faciliteiten die met ingang van 1 januari 2012 voor de culturele instellingen gelden. Allereerst komen de faciliteiten voor de donateurs aan bod en vervolgens beschrijven we de faciliteiten voor de culturele instellingen zelf. Wij sluiten af met een korte evaluatie van de bestaande regeling.

² Art. 6.32 Wet IB 2001 en art. 16 Wet Vpb 1969.

³ Art. 33, sub 4 en art. 32, lid 1, sub 3 SW 1956. Tot die tijd gold een gematigd tarief van 11% en later 8%.

⁴ Deze regeling geldt voor stichtingen en verenigingen in het algemeen en is dus niet specifiek voor ANBI's in het leven geroepen. Zie art. 2, lid 1, onderdeel d Wet Vpb 1969.

⁵ Art. 6.33, onderdeel b Wet IB 2001 (oud).

⁶ Kamerstukken II 2011/12, 33 003, nr. 6, blz. 18.

7 Zie art. 5b, 5c en 5d AWR.

8 www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/themaoverstijgend/brochures_en_publicaties/lijsten_van_algemeen_nut_begrijpende_instelling_instellingen.

9 Art. 1f, lid 4, Uitvoeringsregeling AWR. Zo kan een donateur beoordelen of de gift die hij doet aftrekbaar is van zijn inkomen.

10 *Kamerstukken II* 2009/10, 31 930, nr. 3, blz. 58.

11 Tot 1 januari 2010 werd geëist dat de instelling voor minimaal 50% het algemeen belang nastreefde.

12 *Kamerstukken II* 2011/12, 33 006, nr. 6, blz. 8.

13 Zie voor een gedetailleerd overzicht de artikelen 1a t/m 1f van de Uitvoeringsregeling AWR, *Staatscourant* 2012, nr. 12737 (22 juni 2012).

2.2 Onderscheid naar goede doelen

2.2.1 Inleiding

Zoals hiervoor gezegd wordt met ingang van 1 januari 2012 in de Nederlandse wetgeving onderscheid gemaakt tussen ANBI's, SBBI's, culturele instellingen en steunstichtingen SBBI.⁷ Voor de ANBI en de culturele instelling geldt dat deze bij voor bezwaar vatbare beschikking als zodanig wordt aangemerkt. Op de website van de Belastingdienst is de lijst met gerangschikte ANBI's en culturele instellingen gepubliceerd.⁸ Dankzij deze publicatie kunnen donateurs nagaan of de gift die zij doen aan een bepaalde instelling aftrekbaar is van het inkomen.

Voor SBBI's is er geen register, steunstichtingen SBBI zullen door de Belastingdienst wel worden gepubliceerd.⁹

2.2.2 Algemeen nut beogende instelling

In art. 5b AWR is met ingang van 1 januari 2012 weer een opsomming opgenomen van doelen waarvan de wetgever meent dat ze algemeen nuttig zijn. De wetgever heeft met die opsomming echter geen inhoudelijke wijziging beoogd.¹⁰ De jurisprudentie zoals die is gewezen onder de 'oude' definitie van algemeen nut beogende instelling heeft haar betekenis ook na 1 januari 2012 behouden. Van een ANBI is sprake indien de instelling uitsluitend of nagenoeg uitsluitend (90% of meer) het algemeen belang nastreeft.¹¹

Algemeen belang versus particulier belang

Algemeen belang staat tegenover particulier belang en niet tegenover beperkt belang. Van algemeen belang kan ook sprake zijn indien kleine belangen op beperkte terreinen worden nagestreefd. Indien echter het belang van een beperkte groep, zoals de oprichters van de instelling of de leden van een bepaalde familie, wordt behartigd, is sprake van een particulier belang. Dit brengt met zich mee dat o.a. sportverenigingen, studentenverenigingen en zangverenigingen niet als ANBI worden aangemerkt omdat dergelijke verenigingen zich primair richten op het belang van de leden.

Commerciële activiteiten

Tot 2012 stelde de Belastingdienst zich regelmatig op het standpunt dat het verrichten van commerciële activiteiten in de weg stond aan de status van ANBI. Nu met name de culturele sector in Nederland door de bezuiniging wordt aangemoedigd om op andere wijze fondsen te werven, heeft de wetgever uitdrukkelijk bepaald dat het verrichten van commerciële activiteiten niet in de weg staat aan de status van ANBI of culturele instelling.¹² De winsten die worden behaald met commerciële activiteiten moeten binnen een redelijke termijn aan het goede doel ten goede komen.

Overige voorwaarden

Overige voorwaarden waaraan een ANBI moet voldoen zijn o.a. dat de instelling:¹³

- 1 geen winstoogmerk mag hebben;
- 2 een algemeen belang moet dienen;
- 3 een vermogen moet hebben waarover een natuurlijk of rechtspersoon niet kan beschikken alsof het zijn eigen vermogen is;
- 4 slechts een vermogen mag aanhouden dat redelijkerwijs noodzakelijk is voor het bereiken van het goede doel;
- 5 aan de leden van het beleidsbepalende orgaan slechts een kostenvergoeding en een niet bovenmatig vacatiegeld verstrekt;
- 6 over een actueel beleidsplan beschikt;
- 7 haar kosten van beheer van vermogen in een redelijke verhouding met de uitgaven moet houden;
- 8 bij liquidatie haar batig saldo moet aanwenden voor een soortgelijk algemeen belang;
- 9 een administratie moet voeren die goed en duidelijk is ingericht.

2.2.3 Culturele instelling

Aangezien een culturele instelling een species is van het genus ANBI, gelden voor de culturele instelling alle hierboven voor de ANBI genoemde voorwaarden. Daarnaast geldt als voorwaarde dat de instelling zich geheel of nagenoeg geheel richt op cultuur. Voor de betekenis van het begrip 'cultuur' verwijst de wetgever naar de betekenis die daaraan in woordenboeken wordt gegeven:¹⁴

14 *Kamerstukken II* 2011/12, 33 006, nr. 3, blz. 24.

'Cultuur is volgens het woordenboek "het geheel van geestelijke en fysieke voortbrengselen en verworvenheden van een gemeenschap".'

Hieraan wordt toegevoegd:¹⁵

15 *Kamerstukken II* 2011/12, 33 006, nr. 3, blz. 24.

'Bij cultuur moet het gaan om instellingen die streven naar een hoogwaardig cultuuraanbod dat voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk is. Instellingen zijn bijvoorbeeld actief in beeldende kunst, bouwkunst, erfgoed (musea, monumenten, archieven), dans, film, letteren, muziek, muziektheater, nieuwe media of vormgeving. Hieronder vallen bijvoorbeeld theatergroepen, schouwburgen, bibliotheken en musea.'

Naar aanleiding van de vraag wat moet worden verstaan onder 'hoogwaardige cultuur' antwoordt de staatssecretaris dat de Belastingdienst hierover oordeelt met behulp van het beoordelingskader dat in overleg met het ministerie van OCW is opgesteld.¹⁶ Op vragen vanuit de Eerste Kamer of het begrip 'cultuur' wel voldoende is afgebakend antwoordt de staatssecretaris:¹⁷

16 *Kamerstukken II* 2011/12, 33 006, nr. 6, blz. 21.

17 *Kamerstukken I* 2011/12, 33 003, G, blz. 11.

'Artikel 14 van de begroting van het ministerie van OCW biedt een concrete afbakening van cultuur. Ook heeft het ministerie van OCW een aantal brancheorganisaties onderscheiden, waaronder de bedoelde organisaties vallen. Daarnaast krijg ik vanuit de Belastingdienst geen signalen die erop wijzen dat er grote problemen te verwachten zijn in de afbakening. Bij culturele instellingen gaat het om instellingen die actief zijn in de beeldende kunst, bouwkunst, erfgoed (musea, archieven, archeologie, monumentenzorg), dans, film, letteren, muziek, popmuziek, muziektheater, theater, nieuwe media of vormgeving. Hieronder vallen bijvoorbeeld theatergroepen, schouwburgen, bibliotheken, filmhuizen, poppodia, letterenfestivals, filmfestivals, architectuurcentra, presentatie-instellingen en musea. Kerken en kerkelijke instellingen vallen hier dus niet onder. Ook bepaalde verenigingen die het particulier belang overstijgen en instellingen die de cultuursector versterken komen in aanmerking, zoals kenniscentra cultuur en private cultuurfondsen, zoals het Prins Bernhard Cultuurfonds, het VSBfonds en het SNS REAAL fonds.'

Opgemerkt wordt dat de Belastingdienst zo nodig contact zal hebben met het ministerie van OCW om eventuele discussiegevallen in de afbakening met hen te bespreken. Tevens is het aangesloten zijn bij een relevante brancheorganisatie een indicatie of sprake is van een culturele instelling. Hierover wordt opgemerkt:

'De relevante brancheorganisaties zijn die organisaties die als koepel fungeren voor de instellingen die zich bezighouden met de in artikel 14 van de begroting van OCW genoemde terreinen. Het gaat hierbij om de Nederlandse Galerie Associatie, de Federatie instandhouding monumenten, de Branchevereniging archiefinstellingen, en koepels die zijn aangesloten bij de Federatie Cultuur. De koepels die zijn aangesloten bij de Federatie Cultuur, zijn de Koepel Opera, de Werkgevers Kunst en Cultuur, de Kunstconnectie, de Rijksge subsidieerde Filminstellingen, de Brancheorganisatie Acteursbureaus, de Vereniging Nederlandse Poppodia en -Festivals, de Vereniging Nederlandse Muziek Ensembles, de Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten, de Nederlandse Museumvereniging, de Vereniging van Rijksge subsidieerde Musea, de Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties, de Vereniging Werkgevers Amateurskunst en de Werkgeversvereniging Openbare Bibliotheken. Ter voorkoming van misverstanden wordt nog opgemerkt dat het wel moet gaan om ANBI's die lid zijn bij een van deze koepelorganisaties, en dat een lidmaatschap niet zonder meer leidt tot de status van culturele instelling.'

Het enkel aangesloten zijn bij een koepel is dus geen garantie dat ook de instelling de status van culturele instelling verkrijgt.

Gemeentelijke instellingen

De Belastingdienst stelt zich op het standpunt dat gemeentelijke musea niet de status van culturele instelling kunnen krijgen omdat zij een onderdeel vormen van de gemeente en niet zijn ondergebracht in een afzonderlijke rechtspersoon.¹⁸ Dit is een discutabel standpunt. Het ministerie van Financiën ging er in het verleden van uit dat het begrip 'instellingen' en 'rechtspersonen' samenvielen.¹⁹ Het begrip 'instellingen' is echter niet synoniem aan 'rechtspersoon'. Dit blijkt uit (oudere) rechtspraak.²⁰ In art. 5b AWR, dat met ingang van 1 januari 2012 is ingevoerd, wordt wederom van 'instellingen' gesproken en niet van 'rechtspersonen'. In de literatuur is de vraag of het begrip instellingen synoniem is aan het begrip rechtspersonen diverse malen aan de orde geweest. Nu de wetgever zich nog steeds bedient van het begrip 'instellingen' en niet van het begrip 'rechtspersonen' mag daaruit de conclusie worden getrokken dat beide begrippen niet hetzelfde zijn.²¹ Uit de omstandigheid dat enkele rechtspersonen van het begrip 'instelling' zijn uitgezonderd²² mag niet worden afgeleid dat de toegestane instellingen dan slechts de andere rechtspersonen omvat. Dit leidt ook tot een billijke uitkomst. Tijdens het congres 'Cultuur, daar geef je om' werd de vraag gesteld of de Vriendenstichting van het Van Abbemuseum de status culturele instelling kon krijgen. Dat was niet het geval, aldus het antwoord van de Belastingdienst, omdat het Van Abbemuseum zelf niet kon worden aangemerkt als een culturele instelling.²³ Is de Vriendenstichting opgericht ter ondersteuning van een niet gemeentelijk museum, dan kwalificeert de vriendenstichting wel als culturele instelling. In beide gevallen ondersteunen de vriendenstichtingen een museum. Giften aan dergelijke stichtingen komen ten goede aan het museum dat onmiskenbaar een culturele doelstelling heeft. Het is dan in strijd met doel en strekking van de wet om de status van culturele instelling te weigeren voor de vriendenstichting van het Van Abbemuseum.

2.2.4 Sociaal belang behartigende instelling

De definitie van een sociaal belang behartigende instelling is vanaf 1 januari 2012 te vinden in art. 5c AWR. Een SBBI moet, in overeenstemming met haar regelgeving, een sociaal belang behartigen. Dit betekent volgens de wetgever dat zij 'weliswaar particuliere belangen behartigt, maar dat daaraan een grote maatschappelijke waarde kan worden toegekend omdat door middel van de activiteiten wordt bijgedragen aan individuele ontplooiing van de leden of de doelgroep, de cohesie in de samenleving en daarmee een gezondere maatschappij'.²⁴

2.2.5 Steunstichting SBBI

Met ingang van 1 januari 2012 heeft ook de steunstichting SBBI haar entree gemaakt.²⁵ Volgens de wettelijke definitie is dit een stichting die is opgericht uitsluitend om eenmalig geld in te zamelen ter ondersteuning van een SBBI die lid is van een landelijke, representatieve koepel op het gebied van sport of muziek en het ingezamelde geld uitsluitend gebruikt voor een lustrumviering.

2.2.6 Bij voor bezwaar vatbare beschikking

De status van een ANBI en culturele instelling komt tot stand bij een voor bezwaar vatbare beschikking. De beslissing om tot rangschikking over te gaan ligt in handen van de inspecteur. De lijst van instellingen die zijn gerangschikt is gepubliceerd op de site van de Belastingdienst. Ook als de rangschikking op enig moment wordt ingetrokken, wordt dit publiekelijk bekend gemaakt. De ANBI-status kan met terugwerkende kracht worden verleend of ingetrokken. Tegen een afwijzende beschikking kan bezwaar worden gemaakt door de instelling. Dit bezwaar moet binnen zes weken na dagtekening van de afwijzende beschikking worden ingediend. In de praktijk is overschrijding van deze termijn zonder gevolgen. Na een afwijzende beschikking kan immers opnieuw een verzoek tot rangschikking worden ingediend. Als de feitelijke situatie van de instelling niet is gewijzigd zal het verzoek weer worden afgewezen en begint opnieuw een bezwaartermijn van zes weken te lopen.

¹⁸ Dit blijkt uit de beantwoording van vragen tijdens het congres 'Cultuur, daar geef je om', gehouden op 21 november 2012 in de Concertzaal van Theaters Tilburg.

¹⁹ Zie bijvoorbeeld *Kamerstukken II 1976/77*, 14 100, hoofdstuk IX A, IX B en H nr. 7, blz. 8 over giften aan het Palestina Comité en het onderschrift van de staatssecretaris bij de uitspraak van Hof Leeuwarden 10 april 1972, BNB 1973/33, waar het hof een gift aan een comité vakantiespelweek accepteert.

²⁰ Zie de uitspraak van Hof Leeuwarden in de noot hiervoor en Hof Amsterdam 16 maart 1977 (FED IB'6: art. 47:36) en Hof Den Bosch 5 februari 1982, BNB 1983/161.

²¹ In de literatuur is immers al eerder gewezen op de discrepantie tussen de tekst van de wet en de uitleg van de staatssecretaris. Zie J.E.A.M. van Dijk & I.J.F.A. van Vijfeijken, *Instellingen van algemeen nut*, Deventer: Kluwer 2005, blz. 61.

²² De uitgezonderde rechtspersonen zijn een vennootschap met een in aandelen verdeeld kapitaal, een coöperatie, een onderlinge waarborgmaatschappij of een ander lichaam waarin bewijzen van deelgerechtigdheid kunnen worden uitgegeven (zie art. 5b, lid 1, onderdeel a AWR).

²³ Een gemeente is een publiekrechtelijk lichaam en van rechtswege een ANBI. Zie art. 5a, lid 2 AWR. Omdat het Van Abbemuseum onderdeel uitmaakt van de gemeente Eindhoven heeft dat museum dus eveneens de ANBI-status.

²⁴ Brief staatssecretaris van Financiën van 30 september 2009, *Kamerstukken II* 2009/10, 31 930, nr. 15, blz. 7.

²⁵ *Kamerstukken II* 2011/12, 33 006, nr. 15 (amendement).

2.3 Fiscale faciliteiten voor donateurs

2.3.1 Inleiding

Er zijn fiscale faciliteiten voor de instellingen zelf, en voor de particuliere of bedrijfsmatige gevers.

De instellingen zelf komen in aanmerking voor faciliteiten op het gebied van schenk- en erfbelasting (geregeld in de Successiewet 1956) en vennootschapsbelasting. Deze komen aan de orde in paragraaf 2.4.

Voor de gevers zijn faciliteiten geregeld in de inkomstenbelasting (hierna: Wet IB 2001), in de vennootschapsbelasting (hierna: Wet Vpb 1969) en in de Successiewet. Schematisch bestaan er de volgende fiscale faciliteiten voor donateurs aan culturele instellingen.

Inkomstenbelasting	ANBI	Culturele instelling
Giftenaftrek eenmalige gift § 2.3.3	ja	ja
Giftenaftrek periodieke gift § 2.3.4	ja	ja
Multiplier giftenaftrek § 2.3.6	nee	ja
Giftenaftrek en vrijwilligersvergoeding § 2.3.8	ja	ja
Vennootschapsbelasting		
Giftenaftrek § 2.3.10	ja	ja
Multiplier giftenaftrek § 2.3.11	nee	ja
Fondswerversaftrek § 2.3.12	ja	ja
Successiewet		
Betalen erfbelasting met voorwerp van kunst § 2.3.13	ja	ja

2.3.2 Wanneer is sprake van een gift

Om van een gift te kunnen spreken, dient aan de volgende voorwaarden te zijn voldaan:

- een verrijking van de ontvanger;
- een verarming van de gever;
- vrijgevigheid.

De eerste en tweede voorwaarden hangen nauw met elkaar samen. Als de donateur €100 overmaakt naar een ANBI verarmt de donateur met dat bedrag en verrijkt de instelling met hetzelfde bedrag. Dit hoeft echter niet altijd het geval te zijn. Indien een vrijwilliger kosten van een ANBI voor eigen rekening neemt, verarmt de vrijwilliger, maar verrijkt de ANBI niet. De ANBI wordt niet armer, maar dat is niet hetzelfde als verrijken. Omdat de schenker voor de giftenaftrek het uitgangspunt is (hij komt voor aftrek in aanmerking) is zijn verarming voldoende om een gift aan te nemen. Bij de ANBI komt slechts de vraag aan de orde of (en niet in welke mate) de ANBI door de activiteit is gebaat.²⁶

Vrijgevigheid houdt in dat bij de donateur een bevoordelingsbedoeling voorzit. De donateur is niet verplicht tot het doen van de gift en er staat geen (in)directe tegenprestatie tegenover.

Op grond van de wettekst kunnen 'verplichte bijdragen' echter ook als gift worden afgetrokken. Te denken valt hierbij aan kerkelijke belastingen, bijdragen aan levensbeschouwelijke instellingen of contributies aan ANBI's.²⁷ De vraag of de verplichte bijdrage vrijwillig is, wordt niet beoordeeld op het moment van betalen maar op het moment van de aanmelding van de donateur of lid. Er dient dus sprake te zijn van een vrijwillige toetreding.²⁸

²⁶ J.E.A.M. van Dijk en I.J.F.A. van Vijfeijken, *Instellingen van algemeen nut*, Kluwer: Deventer 2005, blz. 87.

²⁷ *Kamerstukken II 1989/90*, 21 335, nr. 3. blz. 3.

²⁸ J.E.A.M. van Dijk en I.J.F.A. van Vijfeijken, *Instellingen van algemeen nut*, Kluwer: Deventer 2005, blz. 84.

29 Zie art. 6.39, lid 1 Wet IB 2001. Onder verzamelincome wordt het gezamenlijke bedrag van het box 1- (werk en woning), 2- (aanmerkelijk belang) en 3- (sparen en beleggen) inkomen verstaan. Zie art. 2.18 Wet IB 2001.

2.3.3 Giftenaftrek in de inkomstenbelasting: gewone giften

De Wet IB 2001 kent twee soorten aftrekbare giften: gewone giften en de periodieke giften. Voor gewone giften geldt dat zij slechts aftrekbaar zijn binnen bepaalde marges: zij zijn aftrekbaar voor zover zij in totaal meer bedragen dan €60 of 1% van het verzamelincome.²⁹ Tevens wordt een maximum gesteld aan de aftrekbaarheid van gewone giften: 10% van het verzamelincome. De gewone gift is - binnen de genoemde marges - aftrekbaar indien deze is gedaan aan een ANBI.

Voorbeeld

Het verzamelincome van A bedraagt €30.000. Zijn drempel bedraagt dan €300 en zijn plafond bedraagt €3.000. Indien A in een jaar gewone giften doet van (in totaal) €200 is niets aftrekbaar. Doet hij gewone giften van (in totaal) €3.000, dan is €2.700 aftrekbaar. Doet hij gewone giften van (in totaal) €4.000, dan is €3.000 aftrekbaar.

Indien A jaarlijks €200 aan gewone giften doet, zou hij kunnen overwegen om de giften over twee jaar op te sparen en dus in een keer €400 te schenken. Hierdoor wordt een deel aftrekbaar. In het laatste geval, dat A in enig jaar €4.000 aan gewone giften doet, zou hij deze gift kunnen spreiden over twee jaar, waardoor hij geen last heeft van het plafond.

De doneur moet de gewone gift 'met schriftelijke bescheiden' kunnen aantonen. Dit houdt in dat er door middel van bankafschriften of kwitanties moet worden aangetoond dat er sprake is van een gift. Een aantekening in de boekhouding van een belastingplichtige is niet voldoende.³⁰

30 HR 25 januari 1961, *BNB* 1961/132.

De reden voor het invoeren van de drempel en het plafond bij de gewone gift is tweeledig. Enerzijds zijn de aftrekgrenzen opgenomen om de uitvoeringslast te beperken. De benedengrens was volgens de wetgever noodzakelijk om de aftrekbare giften te beperken tot een voor de Belastingdienst verwerkbaar aantal. Anderzijds werd gevreesd dat zonder minimumgrens de prikkel zou verdwijnen om meer te schenken.³¹ Aan deze laatste reden heeft de wetgever niet lang vastgehouden; bij de totstandkoming van de Wet IB 2001 is enkel de beperking van de uitvoeringslast gegeven als reden voor de aftrekgrenzen.³²

31 *Kamerstukken II* 1962/63, 5380, nr. 19, blz. 70.

32 *Kamerstukken II* 1999/00, 26 728, nr. 122, blz. 21.

Een gift is aftrekbaar in het jaar waarin de gift is betaald of verrekend. Indien de doneur in enig jaar met een ANBI overeenkomt gedurende 3 jaren €500 te schenken, vindt de verarming en verrijking in dat jaar plaats. De gift is echter pas aftrekbaar als hij is betaald. Dat betekent onzes inziens dat elk jaar het in dat jaar betaalde deel van de gift kan worden afgetrokken, met inachtneming van de jaarlijkse drempel en het plafond.

2.3.4 Giftenaftrek in de inkomstenbelasting: periodieke giften

2.3.4.1 Inleiding

Periodieke giften zijn - in tegenstelling tot gewone giften - zonder drempel of plafond aftrekbaar van het inkomen.³³ Periodieke giften zijn giften in de vorm van vaste en gelijkmatige periodieke uitkeringen voor ten minste een periode van vijf jaar, die uiterlijk eindigen bij het overlijden, en die berusten op een bij notariële akte aangegane verplichting. Iedere termijn van een dergelijke gift is geheel aftrekbaar van het inkomen indien deze wordt gedaan aan een ANBI.

33 Zie art. 6.38 Wet IB 2001.

Voorbeeld

A komt in juli 2012 met een ANBI overeen om gedurende vijf jaar jaarlijks €1.000 te doneren. De top van het inkomen van A valt in de 52%-schijf. A kan ieder jaar €1.000 van zijn inkomen aftrekken, zodat de gift van €1.000 hem netto €480 kost.

2.3.4.2 Periode van vijf jaar

In veel gevallen vervalt de eerste termijn op de dag van het overeenkomen van de periodieke gift. Dit betekent dat de looptijd effectief vier jaar is. In de rechtspraak is echter bepaald dat in dit geval sprake is van een periodieke gift die aan de wettelijke vereisten voldoet en dus geheel aftrekbaar is.³⁴

34 HR 3 november 1982, *BNB* 1983/39.

2.3.4.3 Uiterlijk eindigen bij het overlijden

De uitkeringen moeten uiterlijk eindigen bij het overlijden. Vaak is dit het overlijden van de donateur. Dit kan wenselijk zijn als de donateur zijn erfgenamen niet wil belasten met de periodieke verplichting die hij is aangegaan. Maar het laat zich ook denken dat de donateur de termijn van vijf jaar (of langer) wil volmaken, ongeacht zijn overlijden. In dat geval kan in de notariële akte worden opgenomen dat de periodieke gift pas eindigt bij het overlijden van de donateur en zijn kinderen (die tevens zijn erfgenamen zijn). Op het moment dat de donateur overlijdt en zijn kinderen leven nog, gaat de verplichting uit de akte over op de kinderen en kunnen zij de jaarlijkse betaling als gift van hun inkomen aftrekken.³⁵

De staatssecretaris heeft goedgekeurd dat de verplichting tot het doen van periodieke giften ook mag eindigen bij arbeidsongeschiktheid of werkloosheid van degene die de gift doet. Dit geldt ook bij faillissement van de instelling of als de instelling de ANBI-status verliest. Hierbij geldt als voorwaarde dat degene die de giften doet niet of nauwelijks invloed heeft op de hiervoor genoemde situaties. De beëindiging van de verplichting geldt alleen voor nog niet vervallen termijnen. Al vervallen termijnen kunnen niet worden herroepen.³⁶

2.3.4.4 Notariële akte

Er bestaat een voornemen om de notariële akte te vervangen door een onderhandse akte. Dit zal niet eerder gebeuren dan in het voorjaar van 2014.³⁷ Voorzien wordt in een te downloaden voorbeeldovereenkomst op de website van de Belastingdienst. In deze overeenkomst worden dezelfde voorwaarden opgenomen als nu gelden voor de notariële akte. De overeenkomst wordt door de belastingplichtige ingevuld, ondertekend en opgestuurd naar de betrokken organisatie. De ANBI bevestigt de overeenkomst via e-mail aan de burger onder vermelding van een unieke code en neemt dit nummer met de overeenkomst op in haar administratie. De gever vermeldt in zijn aangifte inkomstenbelasting het registratienummer van de organisatie, de unieke code en het bedrag van de periodieke gift. Het in de aangifte vermelde registratienummer en de code maken toezicht en controle door de Belastingdienst mogelijk.³⁸

2.3.5 Giften bij testament

Indien een donateur geld (of goederen) nalaat aan een ANBI is geen sprake van een gift bij leven en kan de donateur dit bedrag niet van zijn inkomen aftrekken. De erfgenamen kunnen het bedrag ook niet aftrekken omdat bij hen de vrijgevigheid ontbreekt.³⁹ Zij doen de uitkering immers omdat het testament van de donateur/erflater hen daartoe verplicht.

2.3.6 Multiplier

Voor alle giften (dus voor zowel de gewone als de periodieke gift) aan een culturele instelling geldt tijdelijk een verhoging van het aftrekbare bedrag: door de zogenaamde multiplier mag 125% van de gift worden afgetrokken met een maximum van €1.250.⁴⁰ Dit betekent dat de verhoging van 25% wordt toegepast over maximaal €5.000 van de aan culturele instellingen gedane giften. Deze verhoging van het aftrekbare bedrag vervalt in 2017.⁴¹ Met deze maatregel beoogt het kabinet ondernemerschap bij culturele instellingen extra te stimuleren.⁴² De Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (NOB) heeft een scala aan kritiekpunten naar voren gebracht.⁴³ Het meest steekhoudende bezwaar is onzes inziens dat de fiscale tegemoetkoming wordt gegeven aan de schenker en niet aan de instelling, waardoor het ongewis is of het met de multiplier gemoeide bedrag wel op de juiste plaats terecht komt. Indien een donateur in de 52%-schijf van box 1 valt en hij schenkt €1.000 aan een ANBI, betaalt hij uiteindelijk zelf €480. Door toepassing van de multiplier betaalt hij nog maar €350 zelf. Het kabinet verwacht dat door de multiplier de gift zodanig wordt verhoogd dat de donateur nog steeds netto €480 schenkt, maar de vraag is of dit zo werkt. Voor alle donateurs die zich vóór 2012 bij notariële akte hebben vastgelegd tot het doen van een periodieke gift leidt de multiplier alleen maar tot een voordeel voor de eigen portemonnee. Ze zijn immers gebonden aan het jaarlijks vaste bedrag. Zij kunnen dit niet zomaar verhogen. De NOB vraagt zich zeer terecht af waarom niet is gekozen voor matching. Aan het einde van een kalenderjaar

³⁵ Zie Hof Den Haag 28 december 2011, LJN BV6997. Het Hof overweegt uitdrukkelijk dat de voorwaarde van vrijgevigheid niet van belang is voor aftrekbaarheid van de periodieke termijnen. Alleen het aangaan van de verplichting tot het doen van de periodieke termijnen dient uit vrijgevigheid te gebeuren.

³⁶ Besluit van 6 april 2010, nr. DGB2010/1594M.

³⁷ Zie brief van de staatssecretaris van 26 oktober 2012, nr. AFP2012/676U.

³⁸ Zie brief van de staatssecretaris van 18 september 2012, nr. AFP2012/598.

³⁹ Zie paragraaf 2.3.2.

⁴⁰ Art. 6.39a Wet IB 2001.

⁴¹ Art. 10b Wet IB 2001. De regeling is ter goedkeuring voorgelegd aan de Europese Commissie (zie paragraaf 2.5).

⁴² Kamerstukken II 2011/12, 33 006, nr. 3, blz. 8 en nr. 10.

⁴³ Brief van 5 oktober 2011, nr. NOB05102011, p. 11, gepubliceerd in *NTFR* 2011-2224.

44 Zie art. 5b, lid 5 AWR, waar is bepaald dat een culturele instelling als zodanig moet worden erkend door bij voor bezwaar vatbare beschikking.

45 Besluit minister van Financiën van 6 april 2010, nr. DGB2010/1594M, Stcrt. 2010, 5728, paragraaf 3.1.

zou de culturele instelling zich dan bij de overheid kunnen melden met een overzicht van de giften en de overheid zou dan 25% van de totaal ontvangen giften bijleggen. Op die wijze is zeker dat het voordeel op de juiste plaats terecht komt. Een bijkomend voordeel is dat de geëigende (overheids)instantie dan ook kan beoordelen of sprake is van een culturele instelling. Door het fiscale voordeel te verstrekken aan de belastingplichtige ligt dit oordeel nu op het bordje van de (fiscale) rechter.⁴⁴

2.3.7 Giften in natura

Giften in natura zijn op dezelfde wijze aftrekbaar als giften in geld. Indien de donateur de waarde van de gift in natura geheel ten laste van zijn inkomen wil brengen, moet hij de gift in natura in de vorm van een periodieke uitkering gieten. De staatssecretaris heeft goedgekeurd dat ook periodieke giften in natura als een periodieke uitkering kunnen worden aangemerkt.⁴⁵ Hierbij kan worden gedacht aan de overdracht van een kunstcollectie in delen. Omdat aan de aftrekbare periodieke uitkeringen de eis wordt gesteld dat deze vast en gelijkmatig moeten zijn, kan dit in de praktijk een belemmering opleveren. Van belang is dan immers dat de over te dragen delen allemaal even groot zijn. Tevens is het bij de schenking van één enkel kunstwerk onpraktisch. Ieder jaar moet dan een vijfde van de eigendom worden overgedragen. In de praktijk worden deze problemen vermeden door de volgende constructie: De donateur verkoopt de collectie of het kunstwerk aan de culturele instelling. De culturele instelling blijft de koopsom schuldig. Vervolgens scheldt de donateur die koopsom in vijf jaarlijkse termijnen kwijt. De periodieke kwijtschelding wordt als periodieke uitkering aangemerkt waardoor de kwijtgescholden termijnen jaarlijks als gift ten laste van het inkomen kunnen worden gebracht. Overigens mag in dit geval het risico van vooroverlijden van de donateur niet uit het oog worden verloren. Zonder nadere voorziening blijft de culturele instelling dan met een restschuld zitten aan de erfgenamen. Zoals we hiervoor hebben gezien moeten de periodieke uitkeringen immers uiterlijk eindigen bij het overlijden en daarvoor wordt meestal aangesloten bij het leven van de donateur. Indien derhalve wordt gekozen voor de hierboven beschreven constructie is het zaak dat de donateur in zijn testament bepaalt dat indien hij overlijdt voordat de laatste termijn is kwijtgescholden een bedrag ter grootte van het nog openstaande bedrag aan de culturele instelling wordt gelegateerd. Overigens leidt dat dan weer tot het onbillijke gevolg dat het gelegateerde bedrag niet als gift in mindering op het inkomen van de erflater of de erfgenamen kan worden gebracht. Een oplossing kan zijn dat de looptijd van de periodieke kwijtschelding niet alleen wordt gekoppeld aan het leven van de schenker, maar ook aan het leven van diens erfgenamen. Zie paragraaf 2.3.4.3.

2.3.8 Aftrekbaarheid vrijwilligersvergoeding

2.3.8.1 Inleiding

Indien een belastingplichtige zich inzet voor een ANBI rijst de vraag of dit leidt tot een aftrekbare gift in natura.

2.3.8.2 Het geven van tijd

Indien een vrijwilliger enkel tijd 'geeft' aan de instelling is de waarde hiervan niet aftrekbaar. Voor een gift is (o.a.) vereist dat de schenker verarmt⁴⁶ en door het om niet arbeid verrichten, verarmt de vrijwilliger niet in vermogensrechtelijke zin.

2.3.8.3 Vrijwilliger neemt kosten voor zijn rekening

Indien de vrijwilliger echter kosten maakt voor de instelling is wel sprake van een verarming in vermogensrechtelijke zin. De niet verhaalde kosten kan hij als gewone gift in mindering op zijn inkomen brengen, 'voor zover sprake is van kosten die naar algemeen aanvaarde maatschappelijke opvattingen behoren te worden vergoed'.⁴⁷ Dit geldt ook als de instelling voor deze kosten geen vergoedingsregeling heeft getroffen. Men zou zich hier de vraag kunnen stellen of de ANBI wel verrijkt als de vrijwilliger kosten voor zijn rekening neemt. De ANBI verarmt niet met de kosten, maar dat is volgens vaste rechtspraak niet hetzelfde als verrijken. Omdat in de inkomstenbelasting

46 Daarnaast dient de begiftigde te verrijken en dient er sprake te zijn van een bevoordelingsbedoeling.

47 Art. 6.36, lid 2 Wet IB 2001.

de gever als uitgangspunt heeft dient naar onze mening enkel te worden beoordeeld of de gever verarmt, of sprake is van vrijgevigheid en of de ANBI is gebaat bij de kosten die de vrijwilliger voor eigen rekening heeft genomen.⁴⁸

2.3.8.4 Vrijwilligersvergoeding

De instelling heeft de mogelijkheid om een vrijwilliger maximaal €1.500 per jaar te geven als algemene (dus ongespecificeerde) kostenvergoeding.⁴⁹ Dit bedrag wordt niet als 'beloning' aangemerkt, waardoor er geen dienstbetrekking is in de zin van de loonbelasting en de instelling dus van veel administratieve rompslomp gevrijwaard is. Indien de vrijwilliger vrijwillig van deze bijdrage afziet, kan hij dit bedrag eveneens als gewone gift in mindering op zijn inkomen brengen. Artikel 6.36 Wet IB 2001 geeft hiervoor het toetsingskader:

- 1 De instelling geeft een verklaring af waaruit blijkt dat de belastingplichtige zich heeft ingezet als vrijwilliger.⁵⁰ Dit kan bijvoorbeeld door middel van vrijwilligersovereenkomsten, convenanten of een schriftelijke verklaring.
- 2 De vrijwilliger kan aanspraak maken op de vergoeding. Deze aanspraak moet blijken uit de verklaring die is afgegeven door de instelling. De vrijwilliger moet tegenover de Belastingdienst aannemelijk maken dat er een reële aanspraak bestaat op de vergoeding.
- 3 De instelling is bereid en in staat om de vergoeding uit te keren. Als de ANBI niet in staat is om de vergoeding uit te keren, heeft de vrijwilliger geen reële aanspraak op die vergoeding. Afzien van die vergoeding brengt dan geen verarming met zich mee. Er is dan geen sprake van een aftrekbare gift.
- 4 De vrijwilliger ziet vrijwillig af van de vergoeding. Indien een ANBI niet de bedoeling heeft om de vrijwilligersvergoeding uit te keren, bestaat er enerzijds geen reële aanspraak op de vergoeding en ziet de vrijwilliger anderzijds niet vrijwillig af van de vergoeding.

Op grond van een motie van de Tweede Kamer⁵¹ mochten vrijwilligers over de jaren 2008, 2009 en 2010 het forfaitaire bedrag van de vergoeding als gift in mindering op hun inkomen brengen, zonder dat zij aan de hiervoor genoemde criteria hoefden te voldoen. Met ingang van 2012 kan er geen misverstand over bestaan dat vrijwilligers aan alle hierboven genoemde voorwaarden moeten voldoen om de aftrekbaarheid van de gift te realiseren.

2.3.9 De toekomst van de giftenaftrek in de inkomstenbelasting

De giftenaftrek in de inkomstenbelasting ligt af en toe onder vuur. Zo is in 2009 door het ministerie van Financiën onderzoek gedaan naar de effectiviteit van de giftenaftrek.⁵² Een belangrijke conclusie uit dit onderzoek is dat van de giftenaftrek 'niet kan worden aangetoond dat hij bijdraagt aan de doelstelling, namelijk het bevorderen van het geven aan goede doelen'.⁵³ Bekkers heeft kritiek geuit op de door het ministerie gehanteerde onderzoeksmethode.⁵⁴ Vervolgens is de discussie over het al dan niet voortbestaan van de giftenaftrek gesloten. Onlangs heeft de Commissie Van Dijkhuizen in haar interim-rapport voorgesteld om de giftenaftrek af te schaffen.⁵⁵ De aftrek zou niet in het belastingstelsel passen.⁵⁶ De giftenaftrek past niet in de door de commissie gewenste voorgevulde aangifte⁵⁷ en er wordt verwezen naar het hiervoor genoemde - omstreden - onderzoek⁵⁸.

2.3.10 Giftenaftrek in de vennootschapsbelasting

Voor bedrijven bestaat er een aftrekmogelijkheid voor giften die een vennootschapsbelastingplichtig lichaam doet aan een ANBI. Er is geen drempel, maar wel een plafond. De aftrek is ten hoogste 50% van de winst met een maximum van €100.000. De vraag dient zich echter aan of de giftenaftrek in de vennootschapsbelasting überhaupt enige functie vervult. In het Rapport van de Commissie algemeen nut beogende instellingen, wordt in navolging van Drielsma⁵⁹ onderscheid gemaakt tussen gevallen waarin de vrijgevigheid spontaan uit de rechtspersoon zelf is voortgekomen (de zgn. originele vrijgevigheid) en die waarin de liberale gezindheid van de hem vertegen-

⁴⁸ Zie paragraaf 2.3.2.

⁴⁹ En ten hoogste €150 per maand. Zie art. 2, lid 6 Wet LB 1964.

⁵⁰ Onder een vrijwilliger verstaat de wet degene die niet bij wijze van beroep arbeid verricht voor een ANBI, een sportorganisatie of een niet als zodanig aan te merken lichaam dat niet is onderworpen aan de vennootschapsbelasting of daarvan is vrijgesteld. Zie art. 2, lid 6 Wet LB 1964.

⁵¹ Kamerstukken II 2010/11, 31 066, nr. 111.

⁵² *Evaluatie giftenaftrek 1996-2006*, ministerie van Financiën 2009.

⁵³ A.w. blz. 67.

⁵⁴ R.H.P.F. Bekkers, *Giftenaftrek in Nederland; evaluatiemethoden en hun interpretatie*, WFR 2010/114.

⁵⁵ Commissie inkomstenbelasting en toeslagen, *Naar een activerender belastingstelsel, Interimrapport*, oktober 2012. Te raadplegen via <http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/rapporten/2012/10/16/interimrapport-commissie-inkomstenbelasting-en-toeslagen.html>.

⁵⁶ A.w. blz. 16.

⁵⁷ A.w. blz. 40.

⁵⁸ A.w. blz. 99.

⁵⁹ H.A. Drielsma, *De psychologie van de vrijgevige rechtspersoon*, *NJB* 1978/41, p. 899-905.

⁶⁰ Zie het *Rapport van de Commissie algemeen nut beogende instellingen*, Geschriften van de Vereniging voor Belastingwetenschap, no. 232, blz. 151. Te raadplegen via <http://belastingwetenschap.nl/geschriften/93-38.aspx>.

⁶¹ In de inkomstenbelasting bedraagt de verhoging 25%. In eerste aanleg bedroeg de verhoging in de inkomstenbelasting ook 50%, maar deze is verlaagd naar 25% om budgettaire dekking te vinden voor de aftrekbaarheid van gewone giften aan de steunstichting SBBI. *Kamerstukken II* 2011/12, 33 006, nr. 11 en nr. 15. Deze verlaging heeft niet plaatsgevonden in de vennootschapsbelasting.

⁶² Art. 9a Wet Vpb 1969.

woordigende organen is afgeleid (de zgn. derivatieve vrijgevigheid).⁶⁰ Alleen in het eerste geval zou toegekomen kunnen worden aan de giftenaftrek, maar de vraag dient zich dan aan of dergelijke vrijgevigheid niet zodanig verband houdt met de onderneming van het lichaam dat dergelijke kosten als ondernemingskosten kunnen worden aangemerkt. In de Geefwet is de verruiming van de giftenaftrek in de vennootschapsbelasting begroot op €5 miljoen. Dus blijkbaar wordt er in de praktijk gebruik gemaakt van de giftenaftrek. Controleerbaar zijn deze cijfers echter niet.

2.3.11 Multiplier

Ook in de vennootschapsbelasting geldt voor giften aan culturele instellingen een multiplierbepaling tot 2017; de aftrek wordt verhoogd met 50%⁶¹ van de gift, met een maximum van €2.500. Dit betekent dat de verhoging van 50% wordt toegepast over maximaal €5.000 van de aan culturele instellingen gedane giften.

2.3.12 Aftrek voor fondswervende activiteiten

Indien een lichaam uitsluitend fondswervende activiteiten verricht en dit kenbaar is voor het publiek, is sprake van een zogenaamde fondswerver.⁶² Als de fondswerver deze fondsen werft door middel van commerciële activiteiten of met de fondswervende activiteiten in concurrentie treedt kunnen deze activiteiten leiden tot belastingplicht voor de vennootschapsbelasting (zie paragraaf 2.4.3). Voor dergelijke fondswervers geldt een regeling waarbij zij de mogelijkheid hebben de netto-opbrengsten die zij met fondswervende activiteiten behalen ten laste van de winst te brengen als zij deze nagenoeg geheel (>90%) uitkeren aan een ANBI.

- De fondswervende activiteiten moeten in belangrijke mate (>30%) worden verricht met behulp van vrijwilligers.
- Het voordeel moet zijn behaald dankzij de inzet van die vrijwilligers voor activiteiten die bestaan uit:
  - verkoop van goederen waarvoor de koper meer wil betalen dan de waarde in het economisch verkeer omdat hij weet dat de opbrengst naar het goede doel gaat;
  - verkoop van goederen tegen de waarde in het economische verkeer waarbij meer winst wordt behaald omdat de kostprijs, dankzij de inzet van vrijwilligers, lager is;
  - het om niet inzamelen van goederen, waarbij aan diegene die de zaken afstaat kenbaar is dat de opbrengst naar het goede doel gaat.
- Het moet kenbaar zijn voor het publiek dat de netto-opbrengst uitsluitend of nagenoeg uitsluitend (90% of meer) ten goede komt aan een ANBI.
- De fondswerver dient zich statutair of bij overeenkomst uiterlijk bij aanvang van de fondswervende activiteiten te verplichten tot de (nagenoeg) gehele uitkering van de opbrengst aan een ANBI.
- De uitkering van de opbrengst aan de ANBI dient uiterlijk zes maanden na afloop van het jaar plaats te vinden. Indien een gedeelte niet wordt uitgekeerd aan de ANBI maar in bezit blijft van de fondswerver, wordt dat gedeelte in de heffing van vennootschapsbelasting betrokken.

De fondswerversaftrek kan niet tot een verlies leiden.

2.3.13 Betalen van erfbelasting met kunst

In de Successiewet is de mogelijkheid opgenomen om verschuldigde erfbelasting te voldoen door de overdracht van voorwerpen van kunst.⁶³ Tot een waarde van 120% van het betreffende kunstvoorwerp vindt kwijtschelding van de erfbelastingsschuld plaats.

Voorbeeld

Tot een nalatenschap behoort een kunstvoorwerp ter waarde van €100.000. Indien dit voorwerp wordt overgedragen aan de Staat wordt de erfbelasting tot maximaal €120.000 kwijtgescholden. Als de erfbelastingsschuld €130.000 bedraagt resteert er na de overdracht van het kunstvoorwerp nog een erfbelastingsschuld van €10.000. Bedraagt de erfbelastingsschuld €110.000 dan ontstaat er geen vordering van €10.000 op de overheid als het kunstvoorwerp wordt overgedragen ter voldoening van die erfbelastingsschuld.

⁶³ Art. 67, lid 3 Successiewet 1956.

Met de regeling wil de wetgever voorkomen dat kunstvoorwerpen moeten worden verkocht om de erfbelasting te voldoen. De kunstvoorwerpen kunnen dan immers in handen van in het buitenland gevestigde verzamelaars komen en dat betekent een verarming van het Nederlandse cultuurbezit. Dat betekent dat de regeling alleen openstaat voor kunstvoorwerpen met een nationaal cultuurhistorisch of kunsthistorisch belang. Daarnaast is de kwijtscheldingsregeling aan veel regels gebonden.⁶⁴ Uiteindelijk adviseert een daartoe in het leven geroepen commissie omtrent het verzoek van de erfgenamen om de erfbelastingsschuld met een kunstvoorwerp te betalen. Tevens kan iemand bij leven al een verzoek indienen om een verklaring dat bepaalde kunstvoorwerpen die tot zijn vermogen behoren in de toekomst, bij zijn overlijden, door zijn erfgenamen kunnen worden gebruikt om de erfbelastingsschuld te betalen.

⁶⁴ Zie art. 11 t/m 15 Uitvoeringsbesluit Successiewet 1956.

2.4 Fiscale faciliteiten voor culturele instellingen zelf

2.4.1 Inleiding

De faciliteiten voor culturele instellingen vinden we in de Successiewet en de vennootschapsbelasting. Schematisch bestaan er de volgende fiscale faciliteiten voor ANBI's en culturele instellingen:

Successiewet	ANBI	Culturele instelling
Vrijstelling schenkbelasting voor ontvangen giften § 2.4.2	ja	ja
Vrijstelling schenkbelasting voor gedane giften § 2.4.2	ja	ja
Vrijstelling erfbelasting voor verkregen erfenissen § 2.4.2	ja	ja
Vennootschapsbelasting		
Winstvrijstelling § 2.4.3.1	ja	ja
Keuze voor integrale belastingplicht § 2.4.3.2	nee	ja
Aftrek fictieve loonkosten vrijwilligers § 2.4.3.3	ja	ja
Fondswerversaftrek § 2.4.3.4	ja	ja
Bestedingsreserve § 2.4.3.5	nee ⁶⁵	ja

⁶⁵ Tenzij de ANBI een sociaal belang behartigt.

2.4.2 Vrijstellingen van schenk- en erfbelasting

Schenken en nalatenschappen, verkregen door een ANBI zijn vrijgesteld van schenk- of erfbelasting.⁶⁶ Aan een dergelijke verkrijging mag niet een opdracht zijn verbonden waardoor geen sprake meer is van algemeen belang.

⁶⁶ Art. 32, lid 1, onderdelen 3 en 8, art. 33 onderdelen 4 en 13 SW 1956.

Uitkeringen door een ANBI zijn vrijgesteld van schenkbelasting, mits de uitkering het karakter heeft van te zijn geschied in het algemeen belang.

2.4.3 Vennootschapsbelasting

2.4.3.1 Winstvrijstelling

Voor stichtingen en verenigingen geldt, dat zij vennootschapsbelastingplichtig zijn indien en voor zover zij een onderneming drijven of indien zij in concurrentie treden.⁶⁷ Deze belastingvrijdom is dus niet gekoppeld aan de doelstelling van de instelling maar aan de rechtsvorm van de instelling. Zij geldt enkel voor verenigingen en stichtingen en niet voor bijvoorbeeld besloten vennootschappen. Vermogensfondsen en fondswervende instellingen die geen commerciële activiteiten ontplooiën zijn niet onderworpen aan een belasting naar de winst of naar het inkomen. Het vermogen kan belastingvrij renderen. Slechts indien en voor zover de stichting of vereniging een onderneming drijft of in concurrentie treedt, is zij belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. In dat geval heeft de stichting of vereniging twee sferen. Enerzijds de ondernemingssfeer en ander-

⁶⁷ Art. 2, lid 1, onderdeel e, jo. art. 4 Wet Vpb 1969.

zijds de 'privésfeer'. Bepaald moet worden welk vermogen behoort tot het ondernemingsgedeelte en welk vermogen behoort het 'privégedeelte'. De opbrengsten uit het ondernemingsvermogen worden in de heffing van vennootschapsbelasting betrokken. Hierdoor wordt oneigenlijke concurrentieverstoring tegen gegaan. Is een stichting of vereniging belastingplichtig omdat zij een onderneming drijft of in concurrentie treedt, dan geldt op grond van art. 6 Wet Vpb 1969 een vrijstelling voor het geval de winst niet meer bedraagt dan € 15.000 per jaar, dan wel tezamen met de voorgaande vier jaren de winst niet meer bedraagt dan € 75.000. Bij de berekening van de winst wordt geen rekening gehouden met de aftrek voor fondswervende activiteiten (zie paragraaf 2.4.3.4) en de dotaties of onttrekkingen aan de bestedingsreserve. Indien in een jaar verlies wordt geleden, wordt voor de berekening van de winstvrijstelling de winst in dat jaar op nul gesteld.

Er kunnen redenen zijn waarom een stichting of vereniging niet gebaat is bij de toepassing van deze winstvrijstelling.⁶⁸ In dat geval kan de stichting of vereniging een verzoek indienen om de winstvrijstelling niet toe te passen. Het niet toepassen van de winstvrijstelling geldt voor een periode van vijf jaar of een veelvoud daarvan.

⁶⁸ Toepassing van de vrijstelling kan eindafrekening over aanwezige stille reserves in het ondernemingsgedeelte met zich meebrengen. Tevens kan door de toepassing van de vrijstellingen een mogelijkheid tot verliesverrekening verloren gaan. Zie J.L. van de Streek & S.A.W.J. Strik (red.), *Vennootschapsbelasting*, Deventer: Kluwer 2012, blz. 230.

⁶⁹ De faciliteit geldt ook voor een lichaam dat een sociaal belang behartigt. De betekenis hiervan is niet duidelijk. Van een sociaal belang behartigende instelling (SBBi) als bedoeld in paragraaf 2.2.4 is slechts sprake indien deze niet is onderworpen aan een winstbelasting (art. 5c AWR). Indien het lichaam gebruik maakt van de keuze voor integrale belastingplicht is het lichaam onderworpen aan de vennootschapsbelasting en kan het dus geen sociaal belang behartigende instelling in de zin van art. 5c AWR betreffen. Uit de wetgeschiedenis wordt niet duidelijk wat de wetgever voor ogen heeft bij het hier bedoelde 'lichaam dat een sociaal belang behartigt'.

⁷⁰ Art. 2, lid 9 Wet Vpb 1969.

⁷¹ De fictieve kosten komen in aftrek bij een 'algemeen nut beogende instelling en bij een lichaam dat een sociaal belang behartigt en de winst hoofdzakelijk behaalt met behulp van (...) (vrijwilligers)'. Niet duidelijk is of de eis dat de winst hoofdzakelijk (> 70%) met vrijwilligers moet zijn behaald alleen geldt voor het lichaam dat een sociaal belang behartigt of dat deze eis ook geldt voor de ANBI. Evenals Stevens menen wij dat de voorwaarde tekstueel alleen terugslaat op een lichaam dat een sociaal belang behartigt. Ook de memorie van toelichting lijkt hiervan uit te gaan. Zie S.A. Stevens, *De regels voor ANBI's in de vennootschapsbelasting per 1 januari 2012*, WPNR 2012/6917, blz. 121.

⁷² Art. 9, lid 3 Wet Vpb 1969.

⁷³ Voorbeeld ontleend aan S.J.C. Hemels, NDFR *Artikelsgewijs commentaar*, aantekening 10.3 bij art. 9 Wet Vpb.

2.4.3.2 Keuze voor integrale belastingplicht

Bij een stichting (of vereniging) moet dus per activiteit worden getoetst of sprake is van een commerciële activiteit (belastingplicht) of niet (geen belastingplicht). Dit kan tot gevolg hebben dat bij één belastingplichtige de positieve opbrengsten uit het ondernemingsgedeelte niet kunnen worden gesaldeerd met negatieve resultaten uit het niet-ondernemingsgedeelte. Met ingang van 1 januari 2012 kunnen alleen culturele instellingen⁶⁹ opteren voor integrale belastingplicht, zodat verrekening van ondernemingswinsten met niet-ondernemingsverliezen voor deze instellingen mogelijk wordt.⁷⁰ In de parlementaire toelichting is het voorbeeld aangehaald van een museum dat verlies lijdt op de toegangskaartjes, maar winst behaalt met de museumwinkel. De optie geldt voor een periode van minimaal tien jaar of een veelvoud daarvan. De inspecteur kan hieraan voorwaarden stellen.

2.4.3.3 Aftrek fictieve loonkosten vrijwilligers

Indien een lichaam gebruik maakt van vrijwilligers, kan dit tot gevolg hebben dat winst wordt gemaakt. Er wordt immers bespaard op arbeidskosten. In art. 9, lid 1, onderdeel h Wet Vpb 1969 is bepaald dat een ANBI een fictief bedrag aan arbeidskosten in mindering op de winst mag brengen.⁷¹ Het fictieve bedrag aan arbeidskosten dat in mindering op de winst mag worden gebracht is gelijk aan het minimumloon. Hierop wordt in de wet een uitzondering gemaakt indien de instelling aannemelijk kan maken dat een hogere beloning dan het minimumloon gebruikelijk is.⁷² Er moet daarbij worden gekeken naar de werkzaamheden die worden verricht en niet naar de persoon die de werkzaamheden verricht. Zo dient voor een accountant die de gang veegt het minimumloon in aanmerking te worden genomen. Verzorgt de accountant daarentegen kosteloos de boekhouding dan is het redelijk om een hoger bedrag in aanmerking te nemen.⁷³

De fictieve arbeidskosten komen slechts in aftrek indien:

- de vrijwilligers ten behoeve van het ondernemingsgedeelte van het lichaam werkzaamheden hebben verricht. Enkel voor dit gedeelte bestaat belastingplicht. Alleen de arbeid van de vrijwilliger voor dit gedeelte komt in aanmerking voor de berekening van de fictieve kosten;
- de fictieve kosten meer bedragen dan de daadwerkelijk aan de vrijwilliger toegekende arbeidsvergoeding. De werkelijk ontvangen vergoeding komt als 'echte' kost ten laste van de winst;
- de instelling de kosten per vrijwilliger heeft gespecificeerd met opgave van diens naam, adres, woonplaats en daadwerkelijke beloning;
- de fictieve kosten meer bedragen dan de aftrekpost op grond van de fondswerversaftrek. Hierdoor wordt bereikt dat slechts het hoogste bedrag van de fondswerversaftrek of van de fictieve vrijwilligerskosten in aftrek kan worden gebracht;
- de aftrek van de fictieve kosten niet leidt tot een verlies.

In de wet is bepaald dat lichamen, groepen of activiteiten kunnen worden uitgezonderd van deze faciliteit, indien de toepassing van de faciliteit leidt tot concurrentievervalsing.⁷⁴

2.4.3.4 Aftrek voor fondswervende activiteiten

Ook een ANBI die zelf fondswervende activiteiten verricht, komt in aanmerking voor de faciliteit van aftrek van de winst die wordt gemaakt met fondswervende activiteiten onder dezelfde voorwaarden als beschreven in paragraaf 2.3.12.

2.4.3.5 Bestedingsreserve

Voor culturele instellingen⁷⁵ geldt de mogelijkheid om een bestedingsreserve te vormen.⁷⁶ Dotaties aan deze reserve zijn aftrekbaar van de winst. De reserve kan gevormd worden voor aanschaf/voortbrenging/verbetering van bepaalde bedrijfsmiddelen of voor projecten. De reserve moet in vijf jaar worden aangewend. Tot 2012 werd de eis gesteld dat de reserve enkel kon worden gevormd voor projecten die naar verwachting verlieslijdend zouden zijn. Met ingang van 1 januari 2012 is deze eis vervallen. De aanwending van de reserve dient plaats te vinden binnen de ondernemingsfeer van de instelling.

2.5 Europees perspectief

Hoewel de Nederlandse regeling voor ANBI's sinds 2008 geen onderscheid meer maakt tussen in Nederland en in de EU gevestigde instellingen, heeft de Europese Commissie Nederland op 18 maart 2010 officieel verzocht om de regel dat instellingen als ANBI aangemerkt moeten worden door de inspecteur, aan te passen.⁷⁷ De registratie als ANBI zou namelijk onnodig bezwarend zijn voor niet in Nederland gevestigde instellingen. Hemels wijst er naar onze mening terecht op dat deze registratieplicht op gelijke wijze geldt voor in Nederland gevestigde instellingen en dat uit de zaken Stauffer⁷⁸ en Persche⁷⁹ afgeleid kan worden dat het Europese Hof van Justitie toestaat dat lidstaten hun eigen eisen stellen aan instellingen die zij fiscaal bevoordelen.⁸⁰ Aan het verzoek van de Europese Commissie heeft Nederland dan ook geen gehoor gegeven. De Europese Commissie heeft vervolgens aangekondigd een infractieprocedure tegen Nederland op te starten.⁸¹ De uitkomst hiervan is op dit moment nog niet bekend. Voorts is de multiplier ter goedkeuring voorgelegd aan de Europese Commissie. Met invoering van de multiplier beoogt het kabinet ondernemerschap bij culturele instellingen extra te stimuleren. In verband met staatssteunaspecten is de goedkeuring van de Europese Commissie gevraagd.⁸² Tot op heden is hier niets op vernomen. Volgens de website van de Belastingdienst gaat de multipliermaatregel pas in (met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2012) na de goedkeuring⁸³; in de wettekst is echter geen voorbehoud gemaakt.

2.6 Tot slot

In het voorgaande zijn de faciliteiten voor culturele instellingen en hun donateurs besproken. Een culturele instelling dient de ANBI-status te bezitten voordat de instelling als culturele instelling kan worden aangemerkt. De faciliteiten die hiervoor zijn besproken gelden dan ook voor de ANBI die niet een culturele instelling is. Alleen de optie voor integrale belastingplicht in de vennootschapsbelasting en de vorming van een bestedingsreserve zijn specifiek voor culturele instellingen in het leven geroepen. De donateur die geeft aan een culturele instelling kan zijn gift verhogen met de multiplier die voor particulieren 25% bedraagt en voor ondernemers 50%. De wetgever heeft deze faciliteiten in de wet opgenomen om de culturele instellingen een steuntje in de rug te geven. Het betreft in dit geval belastinguitgaven. Hieronder wordt verstaan: 'Een overheidsuitgave in de vorm van een derving of uitstel van belastingontvangsten, die voortvloeit uit een voorziening in de wet voor zover die voorziening niet in overeenstemming is met de primaire heffingsstructuur van de wet'.⁸⁴ Er is derhalve sprake van een

⁷⁴ Art. 9, lid 6 Wet Vpb 1969.

⁷⁵ De faciliteit geldt ook voor een lichaam dat een sociaal belang behartigt. De betekenis hiervan is niet duidelijk. Van een sociaal belang behartigende instelling (SBI) als bedoeld in paragraaf 2.2.4 is slechts sprake indien deze niet is onderworpen aan een winstbelasting (art. 5c AWR). Indien het lichaam gebruik maakt van de bestedingsreserve is het lichaam onderworpen aan de vennootschapsbelasting en kan het dus geen sociaal belang behartigende instelling in de zin van art. 5c AWR betreffen. Uit de wetgeschiedenis wordt niet duidelijk wat de wetgever voor ogen heeft bij het hier bedoelde 'lichaam dat een sociaal belang behartigt'.

⁷⁶ Art. 12 Wet Vpb 1969. Evenals bij de aftrek van fictieve loonkosten voor vrijwilligers bepaalt de wet dat de bestedingsreserve kan worden gevormd door een 'culturele instelling alsmede lichamen (...) die een sociaal belang behartigen en de winst hoofdzakelijk behalen met behulp van vrijwilligers'. Ook hier is niet duidelijk of de eis dat de winst hoofdzakelijk (>70%) met vrijwilligers moet zijn behaald alleen geldt voor het lichaam dat een sociaal belang behartigt of dat deze eis ook geldt voor de culturele instelling. Evenals Stevens menen wij dat de voorwaarde tekstueel alleen terugslaat op een lichaam dat een sociaal belang behartigt. Ook de memorie van toelichting lijkt hiervan uit te gaan. Zie S.A. Stevens, De regels voor ANBI's in de vennootschapsbelasting per 1 januari 2012, *WPNR* 2012/6917, blz. 121.

⁷⁷ Persbericht 18 maart 2010, nr. IP/10/300.

⁷⁸ HvJ EG 14 september 2006, zaak C-386/04. In deze zaak besliste het Hof van Justitie dat op grond van de vrijheid van kapitaalverkeer de vrijstelling in de Duitse vennootschapsbelasting van huurinkomsten niet mocht worden beperkt tot in Duitsland gevestigde ANBI's. Omdat Duitsland geen onderscheid maakt naar het land waar de ANBI haar activiteiten uitvoert, moest de Italiaanse instelling, die overigens aan de Duitse eisen voldeed om aangemerkt te worden als een ANBI, dezelfde faciliteiten krijgen als de in Duitsland gevestigde instellingen.

⁷⁹ HvJ EG 27 januari 2009, zaak C-318/07. In deze zaak besliste het Hof van Justitie dat Duitsland aan Persche, inwoner van Duitsland, giftenaftrek moest verlenen voor de gift gedaan aan een in

Portugal gevestigde algemeen nut beogende instelling, nu deze instelling naar Duitse maatstaven was aan te merken als een ANBI. De voorwaarde voor giftenaftrek dat de instelling in Duitsland moest zijn gevestigd werd in strijd gebracht met de vrijheid van kapitaalverkeer.

80 S.J.C. Hemels, ANBI anno 2010, *FBN* 2010/68 en S.J.C. Hemels, Algemeen nut beogende instelling-wetgeving in strijd met de vrijheid van kapitaalverkeer?, *NTFR* 2012/71.

81 Persbericht 6 april 2011, nr. IP/11/249.

82 *Kamerstukken II* 2011/12, 33 006, nr. 3, blz. 8.

83 www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/bijzondere_regelingen/goede_doelen/algemeen_nut_beogende_instellingen/culturele_algemeen_nut_beogende_instelling/culturele_algemeen_nut_beogende_instelling.

84 Ministerie van Financiën, Belastinguitgaven in de Nederlandse inkomstenbelasting en loonbelasting, Sdu 1987. Zie ook *Kamerstukken II* 2012/13, 33 400, nr. 4, blz. 13.

85 Zie hierover uitgebreid J.J.M. Jansen, *Het is uit de hand gelopen*, Deventer: Kluwer 2012 (rede).

instrumentele maatregel. Hieraan zijn voordelen, maar vooral ook nadelen verbonden.⁸⁵ De vraag dient zich (o.a.) aan of de maatregelen effect hebben. De belastinguitgave is in feite een soort subsidie en brengt dus mee dat de belastingopbrengst afneemt. Wat de fiscale wetgever met de ene hand geeft (aan i.c. culturele instellingen) neemt hij met de andere hand terug bij andere belastingplichtigen. Tevens maken instrumentele maatregelen de wet in de regel complexer en ondoorzichtiger. Reden te meer dat de maatregelen effectief moeten zijn. En dat is de vraag die bij de hiervoor besproken maatregelen opkomt. Zijn de culturele instellingen voldoende op de hoogte van de wettelijke faciliteiten en maken ze er ook gebruik van? De vraag hebben we voor het jaar 2012 getracht te beantwoorden door middel van onderzoek naar websites van culturele instellingen en een enquête onder culturele instellingen. Van de resultaten wordt verslag gedaan in hoofdstuk 4.

3

LOUIS
DUWMEESTER

Mr. Matthijs P. van Ooij
(verbonden aan BDO)

BTW EN CULTURELE INSTELLINGEN

3.1 Belastingplicht van stichtingen en verenigingen

De belastingplicht voor de btw is niet afhankelijk van de rechtsvorm waarin de onderneming wordt gedreven. Ook de status van algemeen nut beogende instellingen heeft voor de btw geen betekenis. De belastingplichtige voor de btw is ieder die zelfstandig een economische activiteit verricht, ongeacht het oogmerk of resultaat.⁸⁶ De belastingplichtige wordt in Nederland ondernemer genoemd. Een stichting of vereniging is dus ondernemer voor de btw als zij een economische activiteit verricht. Het begrip economische activiteit is erg ruim en omvat in beginsel alle handelingen binnen het economische verkeer die met een zekere regelmaat tegen een vergoeding worden verricht. Er hoeft geen winststreven te zijn. De handelingen moeten wel zijn gericht op het behalen van een opbrengst.⁸⁷

Een instelling kan gedeeltelijk ondernemer zijn. Je zou kunnen zeggen dat de instelling dan een gespleten persoonlijkheid heeft, bestaande uit een ondernemersdeel en een deel waarvoor de instelling niet als ondernemer optreedt. In beginsel behoort bijvoorbeeld niet tot het ondernemersdeel een zelfstandige activiteit die volledig wordt bekostigd door een onbelastbare subsidie. Er wordt dan gesproken over een niet-economische activiteit.

3.2 Subsidies

Niet elke subsidie is onbelast voor de btw. In de praktijk zijn er vele verschillende verschijningsvormen van subsidies, waardoor het niet eenvoudig is vast te stellen of deze is belast met btw. Uit de jurisprudentie zijn enkele algemene richtlijnen te destilleren die als basis kunnen dienen om te beoordelen of een subsidie is belast met btw. Allereerst dient te worden vastgesteld of de subsidie een vergoeding vormt voor een prestatie die jegens de subsidieverstrekker wordt verricht. Er dient sprake te zijn van een rechtstreeks verband tussen de verstrekte subsidie en een concrete activiteit. Vervolgens zal moeten worden bepaald of sprake is van eigen gebruik door de subsidieverstrekker of een identificeerbare derde. Als de verrichte tegenprestatie wordt verricht in het kader van het algemene belang (geen individualiseerbaar verbruik), is geen sprake van gebruik en dus niet van een btw-belastbare subsidie.⁸⁸

Als een subsidie belastbaar is voor de btw, wil dit nog niet zeggen dat de subsidie steeds daadwerkelijk belast is met btw. Dit is afhankelijk van de aard van de verrichte activiteit waarvoor de subsidie wordt verstrekt. Als de verrichte activiteit btw-vrijgesteld is, blijft btw-heffing over de subsidie immers achterwege. Wanneer de verrichte activiteit niet onder een btw-vrijstelling valt, is een belastbare subsidie ook daadwerkelijk belast met btw.

3.3 Vrijstellingen

3.3.1 Inleiding

De btw kent geen vrijstellingen op het niveau van de instelling, maar voor aangewezen handelingen. Dat heeft twee belangrijke consequenties. Ten eerste dat een instelling die vrijgestelde handelingen verricht gewoon ondernemer is voor de btw.⁸⁹ Ten tweede dat voor elke handeling zelfstandig zal moeten worden beoordeeld of daarover btw is verschuldigd en niet kan worden gesteld dat de instelling voor al haar handelingen is vrijgesteld.

⁸⁶ Art. 9, lid 1 Btw-richtlijn 2006/112/EG.

⁸⁷ De belastingplicht voor de btw is zelfs zo ruim dat ook in het geval de activiteiten uiteindelijk niet van de grond komen (uiteindelijk dus geen opbrengsten), toch sprake is van een economische activiteit als het voornemen hiertoe aanmerkelijk is. Zie o.a. HvJ EU 14 februari 1985, nr. 268/83 ('Rompelman') en HvJ EU 29 februari 1996, nr. C-110/94 ('Inzo').

⁸⁸ Zie o.a. HvJ EU 29 februari 1996, nr. C-215/94 ('Mohr') en HvJ EU 18 december 1997, nr. C-384/95 ('Landboden-Agrardienste GmbH & Co. KG').

⁸⁹ Dat de instelling ondernemer is, is van belang voor tal van btw-bepalingen. Bijvoorbeeld de plaats van dienst-regels of de verschuldigdheid van btw bij de ingebruikneming van zelf vervaardigde zaken (de integratieheffing).

3.3.2 Vrijstelling sociale of culturele activiteiten

Op basis van art. 11, lid 1, onderdeel f Wet OB 1968 zijn bepaalde aangewezen leveringen en diensten van sociale of culturele aard van btw vrijgesteld. Voorwaarde is dat de ondernemer geen winst beoogt en bovendien dat geen ernstige verstoring van concurrentieverhoudingen optreedt ten opzichte van winst beogende ondernemers. Onder het beogen van winst wordt verstaan dat niet systematisch naar het maken van winst mag worden gestreefd en, als er wel winst wordt gemaakt, die winst moet worden aangewend voor de instandhouding of verbetering van de vrijgestelde handelingen die worden verricht.

Een aantal instellingen is expliciet aangewezen in Bijlage B, onderdeel b bij het Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968.⁹⁰ De leveringen en diensten die deze instellingen als zodanig verrichten zijn vrijgesteld van btw. Met andere woorden, de vrijstelling geldt alleen voor de leveringen en diensten die uit de statuten of de doelstelling van die instellingen voortvloeien.

Instellingen die niet in Bijlage B zijn opgenomen kunnen de inspecteur schriftelijk verzoeken om hen aan te wijzen als een instelling van sociale of culturele aard.⁹¹ Deze mogelijkheid bestaat niet voor diensten waarvoor het verlaagde btw-tarief geldt (zie paragraaf 3.3.4). De inspecteur geeft een beschikking af en geeft aan welke handelingen wel en welke niet onder de vrijstelling vallen. De inspecteur kan de beschikking intrekken als de instelling niet meer aan de voorwaarden voldoet. Als zich wijzigingen voordoen in de aard en samenstelling van de handelingen, zal de instelling dit moeten melden bij de inspecteur.

Van de vrijstelling is een aantal handelingen uitgezonderd, onder andere het verstrekken van spijzen en dranken, het verrichten van onderzoek, het ter beschikking stellen van personeel en het verzorgen van financiële administraties. Deze uitgezonderde handelingen en eventuele andere handelingen die niet onder de sociale of culturele vrijstelling vallen zijn in beginsel steeds belast met btw. Eventueel geldt daarvoor de hierna te behandelen vrijstelling voor fondswervende activiteiten.

3.3.3 Vrijstelling voor fondswervende activiteiten

Leveringen en diensten van bijkomstige aard door onder andere instellingen van sociale of culturele aard zijn vrijgesteld van btw, voor zover die leveringen en diensten voortvloeien uit activiteiten ter verkrijging van financiële steun voor de vrijgestelde activiteiten van deze organisaties. Denk hierbij aan kantineactiviteiten, sponsoring of entreegelden voor een wedstrijd of evenement. Met deze vrijstelling wordt voorkomen dat deze instellingen vanwege de bijkomstige activiteiten toch worden betrokken in de btw-heffing.

De vrijstelling geldt alleen als de ontvangsten voor verrichte leveringen niet meer bedragen dan €68.067 per jaar en voor verrichte diensten niet meer dan €22.689 per jaar. Als één of beide drempelbedragen worden overschreden, vervalt de vrijstelling voor de totale ontvangsten voor de verrichte bijkomstige leveringen en/of diensten. De drempels voor leveringen en diensten en het vervallen van de vrijstelling bij overschrijding daarvan moeten afzonderlijk worden beoordeeld. Als een instelling in een jaar de drempel(s) overschrijdt vanwege onvoorziene of eenmalige omstandigheden, hoeft hierover geen btw te worden voldaan, mits de instelling de drempel(s) in het daaropvolgende jaar niet weer overschrijdt.

Voor bijzondere evenementen of acties bestaan mogelijkheden om btw-heffing te voorkomen of te beperken. Denk hierbij aan benefietavonden, veilingen of ophaalacties waarvan de opbrengst ten goed komt aan een goed doel. Kenmerkend is dat de afnemers van dergelijke prestaties bereid zijn (veel) meer te betalen dan gebruikelijk is. De vergoeding bevat dan een giftenelement. Dit giftenelement mag volgens de staatssecretaris van Financiën buiten de btw-heffing blijven als aan een aantal voorwaarden is voldaan en dit vooraf is afgestemd met de Belastingdienst.⁹² De praktijk leert dat ook als niet aan alle voorwaarden van de staatssecretaris wordt voldaan, vaak wel goede afspraken met de Belastingdienst mogelijk zijn. Een dergelijke afstemming zal wel altijd voorafgaand aan het evenement moeten plaatsvinden.

⁹⁰ In onderdeel a van Bijlage B waren in het verleden ook instellingen met naam en toenaam opgenomen. Onderdeel a is vervallen. Een groot deel van die instellingen dat daarin was opgenomen, kan de vrijstelling nog steeds toepassen.

⁹¹ Art. 7, lid 2 Uitvoeringsbesluit omzetbelasting 1968. Alle verzoeken tot aanwijzing als instelling van sociale of culturele aard worden behandeld door één inspecteur (momenteel) van de Belastingdienst in Den Bosch.

⁹² Zie besluit 20 december 2011, nr. BLKB 2011-2594M, onderdeel 5.

93 Zie besluit 20 december 2011, nr. BLKB 2011-2594M, onderdeel 4.

Tot 1 januari 2012 konden fondswervende organisaties, zoals steunstichtingen of 'stichting vrienden van ...', onder voorwaarden ook gebruik maken van de vrijstelling voor fondswervende activiteiten. Met ingang van 1 januari 2012 is die goedkeuring ingetrokken. Goedgekeurd is dat deze organisaties tot 1 juli 2012 de vrijstelling mogen toepassen. Na die datum worden zij op normale wijze in de btw-heffing betrokken.⁹³

3.3.4 Verlaagd btw-tarief voor culturele activiteiten

Een andere vorm van stimulering van bepaalde culturele activiteiten is de toepassing van het verlaagde btw-tarief van 6%. Het verlaagde btw-tarief geldt voor het verlenen van toegang tot:

- a circussen;
- b dierentuinen;
- c openbare musea of verzamelingen, daaronder begrepen nauw daarmee samenhangende leveringen van goederen, zoals catalogi, foto's en fotokopieën;
- d muziekluitvoeringen en toneeluitvoeringen, daaronder begrepen opera's, operettes, dansen, pantomimes, revues, musicals en cabarets, alsmede lezingen;
- e bioscopen;
- f sportwedstrijden, sportdemonstraties en dergelijke;
- g attractieparken, speel- en siertuinen, en andere dergelijke primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorzieningen.

Daarnaast geldt het verlaagde btw-tarief voor:

- het optreden door uitvoerende kunstenaars;
- de invoer van kunstvoorwerpen, voorwerpen voor verzamelingen en antiquiteiten;
- kunstvoorwerpen voor zover deze worden geleverd door:
  - de maker of diens rechtverkrijgende onder algemene titel; of
  - een ondernemer, andere dan een wederverkoper (dus geen handelaar), die de btw ter zake van zijn verkrijging volledig in aftrek brengt;
- de verhuur van kunst door de kunstenaar.

3.3.5 Aftrek van voorbelasting

De paradox in de btw zit in het recht op aftrek. Een btw-vrijstelling klinkt ogenschijnlijk positief. De vrijstelling sluit echter de mogelijkheid af tot aftrek van de btw die andere ondernemers aan de instelling in rekening brengen. De btw op kosten en investeringen kan namelijk slechts in aftrek worden gebracht voor zover die kosten en investeringen worden gebruikt voor btw-belaste activiteiten. Het uitgangspunt bij de aftrek van btw op kosten en investeringen (de voorbelasting) is dat de ondernemer de btw op ontvangen facturen toerekent aan zijn activiteiten. De voorbelasting die direct aan btw-belaste activiteiten kan worden toegerekend, kan volledig in aftrek worden gebracht. Zien de gemaakte kosten en investeringen echter op vrijgestelde activiteiten, dan is de voorbelasting niet aftrekbaar. De voorbelasting die is toe te rekenen aan (zelfstandige) niet-economische activiteiten kan in beginsel ook niet worden afgetrokken.⁹⁴

Er zijn ook kosten en investeringen die niet kunnen worden toegerekend aan belaste of vrijgestelde activiteiten. Denk hierbij aan kosten voor gas, water en elektra, accountantskosten, kantoorkosten, computerkosten, investeringen in onroerende zaken, onderhoudskosten en dergelijke. Deze kosten moeten naar rato worden toegerekend aan de btw-belaste en vrijgestelde activiteiten. De hoofdregel hierbij is dat de kostentoerekening aan de hand van de omzet plaatsvindt. Aftrek bestaat dan in de verhouding btw-belaste omzet/totale omzet. Als de omzetverhouding niet aansluit bij het werkelijk gebruik, mag de aftrek ook worden bepaald op basis van andere criteria die dat werkelijk gebruik beter benaderen.⁹⁵ Zo kan bijvoorbeeld bij onroerende zaken vaak een verdeling op basis van vierkante meters worden toegepast.

94 Zie voor een meer uitgebreide behandeling van het recht op aftrek met betrekking tot niet-economische activiteiten o.a. A.J. van Doesum en H.W.M. van Kesteren, De onlosmakelijke samenhang tussen kosten en belastbare handelingen, *WFR* 2012/885.

95 Art. 11, lid 2 Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968.

Dominique T.P. van Haperen
 (student master fiscaal recht TiU)
Anna S.T. Kamphorst
 (student master fiscaal recht TiU)
Marlies Verbruggen
 (student master fiscaal recht TiU)

RESULTATEN VELDONDERZOEK

4.1 Inleiding

In het voorgaande zijn de fiscale faciliteiten behandeld die met ingang van 1 januari 2012 gelden voor culturele instellingen. Door het van kracht worden van de Geefwet zijn er enerzijds geheel nieuwe faciliteiten voor culturele instellingen in de wet opgenomen en anderzijds zijn bestaande faciliteiten voor ANBI's verruimd. Om de vraag te kunnen beantwoorden wat de invloed van de Geefwet is op het gedrag van culturele instellingen, hebben wij onderzocht of de instellingen op de hoogte zijn van deze faciliteiten en of de instellingen deze faciliteiten ook gebruiken in verband met de werving van fondsen. Dit onderzoek is onder leiding van I.J.F.A. van Vijfeijken en S.A.M. de Wijkerslooth-Lhoëst uitgevoerd. Om tot de beantwoording van de onderzoeksvraag te komen hebben we de websites van de leden van vier koepelorganisaties bezocht en vervolgens hebben we deze leden bevraagd door middel van een enquête. Hieronder volgt een verslag van de bevindingen.

4.2 Analyse websites culturele instellingen

4.2.1 Inleiding

De culturele instellingen waar het bij het onderzoek om gaat, zijn de culturele instellingen die zijn aangesloten bij de volgende koepelorganisaties: 'Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten' (hierna: NAPK), 'Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties' (hierna: VSCD), 'Vereniging Nederlandse Poppodia en -Festivals' (hierna: VNPF) en tot slot de 'Nederlandse Museumvereniging'. Alvorens een enquête kon worden gemaakt, was het van belang dat we een bepaald beeld kregen van de culturele instellingen. Interessant om te weten is bijvoorbeeld het antwoord op de vraag of culturele instellingen hun ANBI en/of CI-status bekend maken aan het publiek. Tevens vroegen wij ons af of de culturele instellingen zich bewust zijn van de fiscale voordelen die een ANBI-status met zich meebrengt en of zij deze voordelen bekend maken aan hun publiek. Een andere vraag die van belang was voor het samenstellen van de enquête, was of de instellingen een giften- of vriendenprogramma aanbieden aan het publiek. Door middel van het bekijken van de websites van de instellingen, hebben we geprobeerd om op bovenstaande vragen antwoord te krijgen. Aan de hand van deze antwoorden hebben wij een enquête samengesteld. De websites zijn bekeken in de maand juni van 2012. Hieronder worden de bevindingen van de bekeken websites uiteen gezet. De vragen die opkwamen bij het bekijken van de websites, passeren ook de revue.

4.2.2 Nederlandse Museumvereniging

De eerste koepelorganisatie die we bespreken, is de Nederlandse Museumvereniging. Uit de gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek⁹⁶ blijkt dat we meer dan achthonderd musea in Nederland hebben. De Nederlandse Museumvereniging presenteert op haar site een lijst⁹⁷ met daarop een selectie van de 55 musea met de meeste bezoekers. De websites van deze 55 musea hebben we bekeken.

Van deze 55 musea zijn 49 musea (89%) door de Belastingdienst aangemerkt als een culturele instelling. Dit aantal is in vergelijking met de leden van de andere koepelorganisaties in verhouding veruit het grootst. Bij het bekijken van de sites viel op dat maar weinig musea met een ANBI-status, deze status via hun website kenbaar maken aan het publiek. Slechts 10 musea maken dit op die wijze kenbaar. Totaal hebben 16 musea - het ene museum uitgebreider dan het andere - fiscale informatie gegeven over de

⁹⁶ <http://statline.cbs.nl/statweb/?LA=nl>, begrip: musea, bezoekersaantallen

⁹⁷ <http://www.museumvereniging.nl/LinkClick.aspx?fileticket=L3jfbPET2SY%3d&tabid=167>
 Laatst bezocht op 17 september 2012.

aftrekbaarheid van een gift aan de instelling. Slechts 9 musea maken melding van de Geefwet.

Vervolgens hebben we bij alle musea gekeken of de instellingen een giften- en/of vriendenprogramma aanbieden aan hun publiek. Bij de vraag of er een giftenprogramma wordt aangeboden, hebben we allereerst gekeken of de mogelijkheid tot het doen van een gift überhaupt aanwezig is. Indien er een giftenprogramma wordt aangeboden, hebben we gekeken naar de manier waarop het museum deze mogelijkheid kenbaar maakt en hoe deze mogelijkheid wordt gepresenteerd. Een onderscheid dient daarbij te worden gemaakt met een zogenoemd vriendenprogramma. Een vriendenprogramma houdt in dat men tegen vergoeding 'vriend' of 'partner' kan worden van het museum en daartegenover staat een aantal voordelen. Veel voorkomende tegenprestaties van het vriend zijn, zijn bijvoorbeeld korting op toegangskaartjes, voorrang of een introductie gratis meenemen. Bijna alle musea hebben een vriendenprogramma. Vaak kan men dan kiezen uit verschillende mogelijkheden om vriend te worden. Het verschil bestaat dan uit het te doneren bedrag en wat er tegenover staat. Als er bij een museum enkel de mogelijkheid bestaat om vriend te worden - en dus geen giftenprogramma - is vrijwel nooit fiscale informatie gegeven. Dit lijkt te impliceren dat de instelling ervan uitgaat dat de bijdrage van een vriend of partner niet als gift kan worden beschouwd. In de enquête hebben we geprobeerd te achterhalen of deze veronderstelling juist is. Daarnaast is het de vraag of er bij de bijdrage van een vriend of partner, sprake is van vrijgevigheid. Mocht de bijdrage namelijk meer bedragen dan de waarde van de tegenprestatie, dan kan dat meerdere gezien worden als vrijgevigheid oftewel een gift.⁹⁸ Dit meerdere is dan aftrekbaar van het inkomen van de gever. Met de resultaten van de enquête proberen wij te beoordelen of er inderdaad een 'giftelement' zit in de bijdrage van een vriend of partner. Onze voorlopige conclusie luidt dat het zowel bij musea als hun gevers niet zozeer gaat om het fiscale voordeel dat te behalen valt, maar vooral om de binding en relatie die ontstaat wanneer een 'vriendschap' wordt aangegaan. Dat zou verklaren waarom de meeste musea geen giftenprogramma aanbieden naast hun vriendenprogramma.

98 Zie paragraaf 2.3.2.

Tot slot hebben we bekeken of er commerciële activiteiten worden uitgeoefend door de musea. Op één museum na worden door alle musea commerciële activiteiten uitgeoefend. De activiteiten bestaan vrijwel altijd uit het exploiteren van een museumwinkel, museumrestaurant of webshop.

4.2.3 Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties

Om meer te weten te komen van de leden van de VSCD hebben we 154 websites bekeken. Van de 154 Schouwburg- en Concertgebouwen zijn in juni 2012 maar 82 instellingen (slechts 53%) door de Belastingdienst aangemerkt als een ANBI. In tegenstelling tot de leden van de koepelorganisatie van de Nederlandse Museumvereniging is dit aantal beduidend minder. Van deze 82 instellingen maken maar 15 instellingen de ANBI-status kenbaar via de website. Deze instellingen geven daarnaast ook uitgebreide fiscale informatie. Het valt op dat voornamelijk de 'grotere' schouwburgen en concertgebouwen⁹⁹ deze informatie beschikbaar hebben.

99 O.a. Koninklijk Theater Carré, Het Concertgebouw, Chassé Theater en het DeLaMar Theater.

Ook hier hebben we aandacht besteed aan het giften- en vriendenprogramma van de schouwburgen en concertgebouwen. Op de websites wordt door bijna elke instelling, die door de Belastingdienst is aangemerkt als een ANBI, een vriendenprogramma aangeboden voor een bedrag tussen de €15 en €50. Tegenover deze vriendschap bestaan de tegenprestaties meestal uit voorrang bij kaartverkoop, het thuis ontvangen van brochures en/of nieuwsbrieven of speciaal georganiseerde bijeenkomsten voor vrienden. Ook voor bedrijven bestaat de mogelijkheid om de instelling te steunen. Het bedrijf sponsort de culturele instelling voor een bepaald bedrag en de tegenprestatie bestaat dan meestal uit reclame voor het bedrijf. Het valt op dat bij een vriendenprogramma, zowel voor de particulier als voor het bedrijf, geen fiscale informatie wordt gegeven. Worden deze bijdragen niet gezien als een gift?

100 Zie paragraaf 2.3.3.

Over het giftenprogramma kunnen we bij de leden van deze koepel ook kort zijn; er wordt nauwelijks melding gemaakt van de mogelijkheid tot het doen van een gift. Slechts de 15 ANBI's die hun ANBI-status via de site kenbaar hebben gemaakt, geven deze mogelijkheid wel. Zo wordt er bijvoorbeeld ingegaan op de eenmalige of de periodieke gift. De informatievoorziening over de periodieke gift is echter niet altijd fiscaal optimaal. Er wordt soms niet gewezen op de vijfjaarstermijn die is vereist voor de aftrekbaarheid van een periodieke gift. Sterker nog, door een enkele instelling wordt bij de periodieke gift gevraagd of particulieren voor een periode van drie jaar een jaarlijkse gift willen doen. Deze driejaarstermijn heeft fiscaal gezien voor de periodieke gift weinig nut.¹⁰⁰ Er wordt door de instellingen vrijwel altijd opgemerkt dat de periodieke gift moet worden vastgelegd bij notariële akte. Vaak bieden de instellingen aan dat de notaris-kosten voor rekening van de instelling komen indien de gift boven een bepaald bedrag uitkomt. Uit bovenstaande blijkt dat, net zoals bij de leden van de Nederlandse Museumvereniging, ook de schouwburgen en concertgebouwen meer aandacht hebben voor een vriendenprogramma dan voor een giftenprogramma. De vraag is of dit een bewuste keuze is.

Tot slot hebben we gekeken of de instellingen commerciële activiteiten uitoefenen. Het antwoord is bevestigend. Het gaat hier dan vrijwel altijd om de exploitatie van een restaurant of de verhuur van een zaal of ruimte.

4.2.4 Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten

101 www.napk.nl.

De NAPK meldt op haar website¹⁰¹ dat zij per 1 juli 2012 is gefuseerd met de branchevereniging Vereniging Nederlandse Muziek Ensembles (hierna: VNME). De NAPK behartigt voornamelijk de belangen van orkest-, theater- en dansgezelschappen, de VNME richt zich specifiek op de muzieksector. Tijdens ons vooronderzoek hebben we de bevindingen van beide koepelorganisaties apart behandeld. De bevindingen van de NAPK en de VNME zullen om die reden apart uiteen worden gezet.

Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten

Bij het bestuderen van de websites van de NAPK was het opmerkelijk dat ook hier niet elke instelling door de Belastingdienst is aangemerkt als een ANBI. 64 van de 102 instellingen hebben in juni 2012 een ANBI-status (62,7%). Van deze ANBI's zijn er maar 15 instellingen die melding maken van de toegekende status. Daarnaast wordt er door de meeste instellingen met een ANBI-status geen melding gemaakt van de mogelijkheden die de Geefwet biedt. Slechts 10 instellingen melden dit.

Van de 102 instellingen boden slechts 34 instellingen een 'vriendschap' aan. Ook dit is een opvallend laag aantal. Tevens bieden maar 20 instellingen de mogelijkheid tot het doen van een gift aan. Op één instelling na, geven deze 20 instellingen zowel volledige als de juiste fiscale informatie weer.

Tot slot hebben we bij de leden van deze koepelorganisatie gekeken naar het aantal instellingen dat commerciële activiteiten uitoefent. Van de 102 leden zijn er 33 leden die géén commerciële activiteiten uitoefenen. In vergelijking met de andere koepelorganisaties zijn dit in verhouding veel leden die geen commerciële activiteiten uitoefenen. De commerciële activiteiten van de overige instellingen bestaan voornamelijk uit de verkoop van dvd's en cd's. Ook wordt er melding gemaakt van workshops en de verhuur van zaal of ruimte.

De informatie over de instelling zelf en haar voorstellingen neemt bij de koepelorganisatie NAPK de belangrijkste plaats in. De fiscale faciliteiten worden daarbij weinig tot helemaal niet besproken.

Ensembles

De Vereniging Nederlandse Muziek Ensembles bestond uit twee categorieën, namelijk VNME-lid en Buitengewoon VNME-lid. Allereerst komen de bevindingen van websites van de VNME-leden aan de orde en vervolgens de bevindingen van de Buitengewoon VNME-leden.

Van de 29 VNME-leden waarvan wij de website hebben bekeken, zijn 18 ensembles (62%) door de Belastingdienst aangemerkt als een ANBI. Slechts 3 ensembles maken de ANBI-status kenbaar aan het publiek. Deze 3 instellingen vermelden ook de fiscale voordelen die de ANBI-status met zich meebrengt. Er wordt bijvoorbeeld ingegaan op de giftenaftrek en de multiplier. Tot slot maken deze 3 ensembles ook melding van de Geefwet.

De genoemde ensembles maken op hun website onderscheid tussen het worden van vriend van de instelling en doen van een gift. Dat houdt in dat er bij een gift geen directe tegenprestatie tegenover staat en dat de gift aftrekbaar is. Bij het vriend worden, is geen fiscale informatie gegeven en staat er meestal wel een tegenprestatie tegenover.

Op 3 ensembles na oefent iedere instelling commerciële activiteiten uit. Deze activiteiten bestaan voornamelijk uit de verkoop van cd's.

Bij de buitengewoon VNME-leden is het opmerkelijk dat maar twee van de zeven ensembles de status van een ANBI bezitten. Beide ANBI's maken de toegekende status niet bekend aan het publiek en maken ook geen melding van de Geefwet. De instellingen bieden allebei een giften- of vriendenprogramma aan. Eén van deze twee ensembles geeft aan dat het daarbij gaat om een gift waar geen tegenprestatie tegenover staat. Dat deze gift aftrekbaar is of dat er gebruik kan worden gemaakt van de multiplier wordt niet genoemd. Het andere ensemble biedt het publiek de mogelijkheid aan om vriend te worden van de vriendenstichting van het ensemble. Hier wordt expliciet vermeld dat er een tegenprestatie tegenover staat.

Alle ensembles oefenen commerciële activiteiten uit. Deze bestaan voor het grootste deel uit de verkoop van cd's.

Na bestudering van de websites van de VNME blijkt dat ook hier het fiscale aspect niet echt aanwezig is. Enkele ensembles geven de fiscale informatie en mogelijkheden wel op een volledige manier weer. Zij dienen daarom een voorbeeld te zijn voor de rest van de branche. Het antwoord op de vraag waarom het aantal instellingen met fiscale informatievoorziening tot op heden zo laag is, hopen wij door middel van de enquête te achterhalen.

4.2.5 Vereniging Nederlandse Poppodia en -Festivals

Tot slot hebben we de sites van 78 poppodia en -festivals bekeken. De VNPF heeft in verhouding het minst aantal als ANBI aangemerkte instellingen; slechts 33% (26 instellingen). Daarnaast vermeldt ook maar één instelling dat er fiscale voordelen van toepassing kunnen zijn bij het geven aan de instelling. Er is dus maar een beperkte hoeveelheid aan fiscale informatie beschikbaar als het gaat om poppodia en -festivals. Op de websites van de aangesloten leden staat altijd het programma en de agenda van de instelling vermeld. Dit geldt ook voor de websites van leden van de andere koepelorganisaties maar daarbij stonden het programma en agenda vaak niet op de hoofdpagina. Bij de leden van de VNPF is dat wel het geval. Ook is duidelijk aangegeven wanneer en welke artiest komt optreden. Daarnaast valt het op dat juist bij deze instellingen veel informatie wordt gegeven over het culturele aanbod en het feit dat er veel gewerkt wordt met vrijwilligers. Dit is opvallend omdat het merendeel van deze instellingen geen ANBI-status heeft.

4.2.6 Conclusie

Bij het analyseren van de verschillende websites hebben wij een beeld gevormd van de culturele instellingen en hun fiscaliteit. Hierbij trok een aantal gegevens onze aandacht. In het onderstaande overzicht is duidelijk te zien dat niet alle leden door de Belastingdienst aangemerkt worden als een ANBI. Daarnaast valt het op dat de ANBI's niet altijd hun status kenbaar maken aan het publiek en vaak ook niet de fiscale voordelen vermelden die de ANBI-status met zich meebrengt. Een ander aandachtspunt betreft het kleine aantal vermeldingen van de Geefwet op de websites (slechts 34 van de in totaal 424 bekeken websites). De Geefwet was in juni 2012 een half jaar van kracht en toch wordt daarover op websites bijna niets vermeld.

Koepelorganisatie	Totaal	ANBI	ANBI-status bekend maken	Fiscale informatie over giften	Mogelijkheid om vriend te worden	Melding Geefwet
Nederlandse Museumvereniging	55	49	10	16	25	9
Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties	154	82	15	15	85	14
Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten	102	64	12	13	34	7
NAPK - Ensembles	35	20	3	7	11	3
Vereniging Nederlandse Poppodia en -Festivals	78	26	3	1	9	1
Totaal	424	241	43	51	164	34

4.3 Resultaten enquête

4.3.1 Inleiding

Het antwoord op de vraag wat de invloed is van de Geefwet op het gedrag van culturele instellingen, wordt achterhaald met behulp van een enquête. Deze enquête is naar 424 culturele instellingen gestuurd die aangesloten zijn bij de hiervoor besproken koepelorganisaties. De enquête is op 10 september 2012 naar de culturele instellingen gestuurd. De sluitingsdatum van de enquête was op 30 september 2012.

4.3.2 Verantwoording

De enquête is ingevuld door 165 respondenten. Een aantal respondenten heeft niet alle vragen ingevuld. Acht respondenten zijn geëlimineerd uit de resultatenanalyse, aangezien zij enkel de vraag hebben beantwoord tot welke koepelorganisatie zij behoren. Deze respondenten zijn niet meegenomen bij het analyseren van de enquêteresultaten, aangezien zij niets toevoegen aan het onderzoek. Er is één respondent die de vraag tot welke koepel de instelling behoort niet heeft ingevuld, maar daarna wel op een groot aantal vragen antwoord heeft gegeven. Deze antwoorden zijn wel meegenomen in de analyse. Verder zijn er vijf respondenten niet meegenomen in de resultatenanalyse, omdat zij alle vragen onbeantwoord hebben gelaten.

Wat verder opvalt, is dat er één respondent is die antwoord geeft op vragen die bedoeld zijn voor ANBI's, terwijl deze respondent aangeeft een niet-ANBI te zijn. Omdat de juistheid van die antwoorden niet kan worden gegarandeerd, zijn deze antwoorden niet meegenomen in de resultaten.

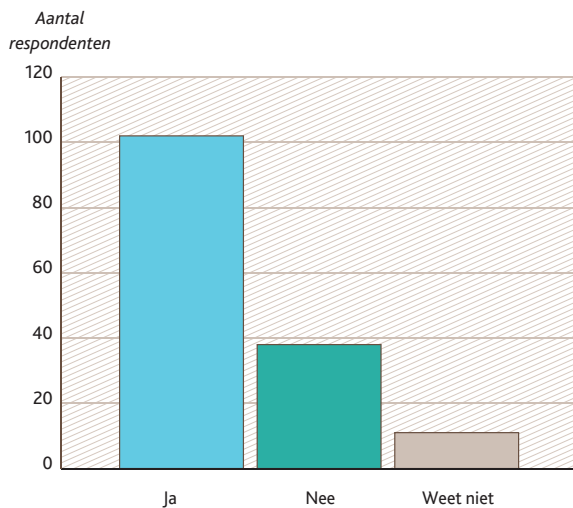
De onderstaande resultaten zijn gebaseerd op 151 ingevulde enquêtes. Het aantal respondenten per vraag kan variëren. Dit komt omdat sommige respondenten niet alle vragen hebben beantwoord of de enquête vroegtijdig hebben beëindigd. Bovendien werden sommige vragen alleen aangeboden aan respondenten die de ANBI-status hebben of juist niet hebben.

4.3.3 ANBI-status

In de enquête zijn vragen gesteld die ervoor zorgen dat een duidelijker beeld kan worden gevormd over de invloed van de Geefwet op het gedrag van culturele instellingen. Van belang hierbij zijn de vragen of de culturele instellingen een vrienden- of giftenprogramma aanbieden en of ze op de hoogte zijn van de belastingfaciliteiten die de Geefwet biedt. Ook de vraag of instellingen hun ANBI-status bekend maken is van belang. De bekendmaking van de ANBI-status kan potentiële gevers ertoe bewegen sneller een gift te doen of een hogere gift te doen. Verder is het interessant om erachter te komen waarom leden van de koepelorganisaties geen ANBI-status, meer specifiek CI-status, hebben en of deze instellingen desondanks toch een giftenprogramma aanbieden.

Om erachter te komen in hoeverre instellingen op de hoogte zijn van hun ANBI-status en de voordelen die de ANBI-status, meer specifiek CI-status, met zich mee kan brengen, is de vraag gesteld of de instelling de ANBI-status heeft. Uit grafiek 1 blijkt dat 102 van 151 respondenten (67,5%) de ANBI-status hebben.¹⁰²

¹⁰² Zie bijlage, grafiek 3.

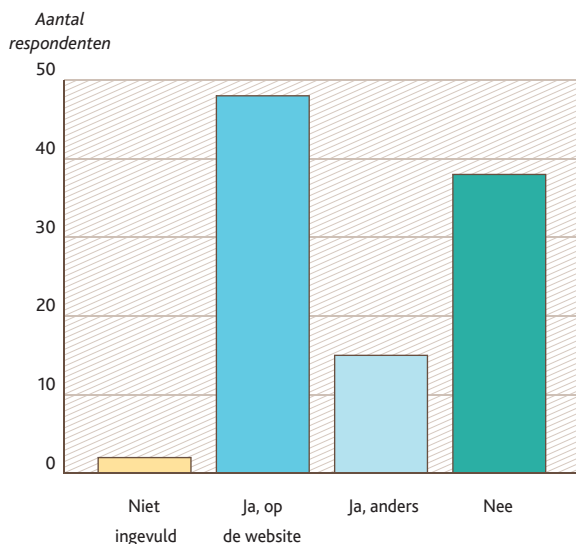

Grafiek 1 — Is uw instelling door de Belastingdienst aangewezen als een ANBI?

De Belastingdienst heeft alle bestaande ANBI's beoordeeld en bepaald welke ANBI's in aanmerking komen voor de status culturele ANBI. Bij een goedkeuring krijgen de ANBI's automatisch de status van een culturele instelling.¹⁰³ Opmerkelijk is dat niet alle respondenten, met de ANBI-status, ervan op de hoogte zijn dat ze tevens kwalificeren als CI. Het betreft ongeveer 20%.¹⁰⁴ Hieruit kan men afleiden dat deze respondenten nog niet goed zijn geïnformeerd over de invoering van de Geefwet per 1 januari 2012, en meer in het bijzonder de invoering van de status culturele instelling. Verder is het opvallend dat de vraag of de respondenten de ANBI-status kenbaar maken aan het publiek, door 63 van de 102 respondenten (62%) bevestigend beantwoord wordt. Zie grafiek 2.

¹⁰³ www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/zakelijk/bijzondere_regelingen/goede_doelen/algemeen_nut_beogende_instellingen/culturele_anbi/hoe_krijgt_een_anbi_de_status_culturele_anbi
Laatst bekeken op 29 oktober 2012.

¹⁰⁴ Zie bijlage, grafiek 6. Het betreft 20 van de 101 respondenten. Opgemerkt dient hierbij te worden dat de percentages vermeld bij de onderzoeksresultaten niet overeenkomen met de percentages in de tabellen. Dit in verband met de missings die in de tabellen worden vermeld. De missings die worden aangegeven in de tabellen betreft de respondenten die de enquête wel hebben ingevuld, maar waarop de betreffende vraag niet van toepassing is.

Grafiek 2 — Maakt u de ANBI-status van uw instelling kenbaar aan het publiek?

Uit het vooronderzoek, het analyseren van de websites, kwam echter naar voren dat slechts een enkele instelling de ANBI-status via de website bekend maakt. Wij concluderen hieruit dat er voor de bekendmaking van de status op de website ruimte voor verbetering bestaat. Opgemerkt dient te worden dat alle instellingen later nog een keer gecontroleerd zijn op het bezit van de ANBI-status.¹⁰⁵ Hieruit kwam naar voren dat er 14 ANBI's zijn bijgekomen sinds de analyse van de websites in juni 2012. De conclusie blijft staan dat de bekendmaking van de status op de website beter kan. Daarnaast hebben de respondenten aangegeven de ANBI-status bekend te maken door middel van brochures, flyers en/of jaarstukken. Eén respondent maakt de ANBI-status kenbaar via Facebook.

¹⁰⁵ Deze controle de op de ANBI-status heeft plaatsgevonden in week 46 van 2012.

106 Zie bijlage, grafiek 3.

Ongeveer 25% van de respondenten zegt de ANBI-status niet te hebben.¹⁰⁶ De meest terugkerende reden hiervoor is dat deze instellingen volgens de Belastingdienst niet voldoen aan de voorwaarden.

De reden die door respondenten wordt gegeven waarom zij niet geïnteresseerd zijn in een ANBI-status, is omdat de instellingen onderdeel zijn van de gemeente en zij zodoende niet zelf als ANBI kunnen kwalificeren. Een voorbeeld hiervan is het Centraal Museum in Utrecht. Dit museum zal per 1 januari 2013 van een gemeentelijke organisatie veranderen in een zelfstandige stichting. Pas dan kan het Centraal Museum om de CI-status verzoeken.¹⁰⁷

107 Zie hierover paragraaf 2.2.3.

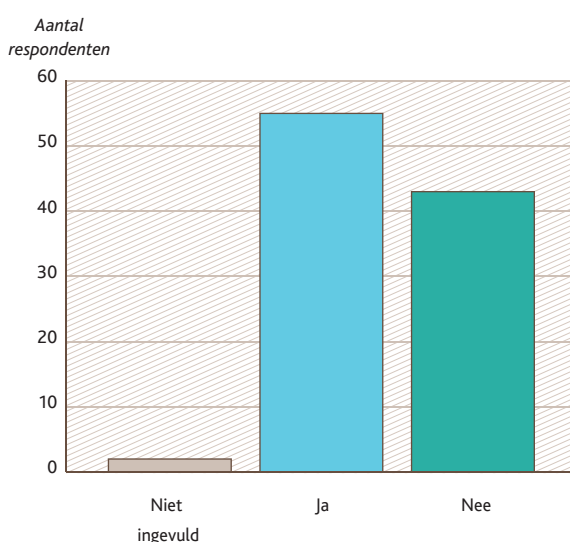
In de volgende paragrafen zal met name worden ingegaan op de resultaten met betrekking tot respondenten met de ANBI-status. Waar nodig, zal aandacht worden besteed aan de respondenten zonder ANBI-status.

4.3.4 Vriendenprogramma

108 Bij een vriendenprogramma kunnen particulieren/bedrijven voor een relatief laag bedrag vriend of partner worden van de instelling. Tegenover dit bedrag staat een tegenprestatie van de instelling. Bij een giftenprogramma staat er geen tegenprestatie tegenover de bijdrage.

109 Zie bijlage, tabel 27. Het betreft 164 van de 424 instellingen.

In de enquête wordt onderscheid gemaakt tussen zogenoemde vriendenprogramma's en giftenprogramma's.¹⁰⁸ Wat is opgevallen tijdens het bekijken van de websites is dat bijna 40% van de instellingen een vriendenprogramma aanbiedt.¹⁰⁹ De vraag die daarbij rijst, is of een gedeelte van het bedrag van het vriendenlidmaatschap gezien kan worden als gift. Het gedeelte dat als gift kan worden gezien, is van belang voor huidige vrienden in verband met de eventuele giftenaftrek. Ook is het voor de instellingen een manier om een aantrekkelijk(er) programma aan te bieden voor potentiële vrienden. Bij de resultatenanalyse zal om die reden dus met name naar de instellingen met een ANBI-status worden gekeken. Voorafgaand aan de vragen over het vriendenprogramma krijgen instellingen een definitie van het vriendenprogramma te zien, om onduidelijkheden weg te nemen. De definitie luidt als volgt: 'Onder een vriendenprogramma wordt verstaan dat het publiek tegen een vergoeding vriend of partner kan worden van de instelling. Dit lidmaatschap brengt voordelen met zich mee.' De eerste vraag over het vriendenprogramma was of instellingen een vriendenprogramma aanbieden. Uit grafiek 3 blijkt dat 55 van de 100 respondenten met een ANBI-status (56%) deze vraag bevestigend beantwoordt.

Grafiek 3 — Biedt uw instelling een Vriendenprogramma aan?

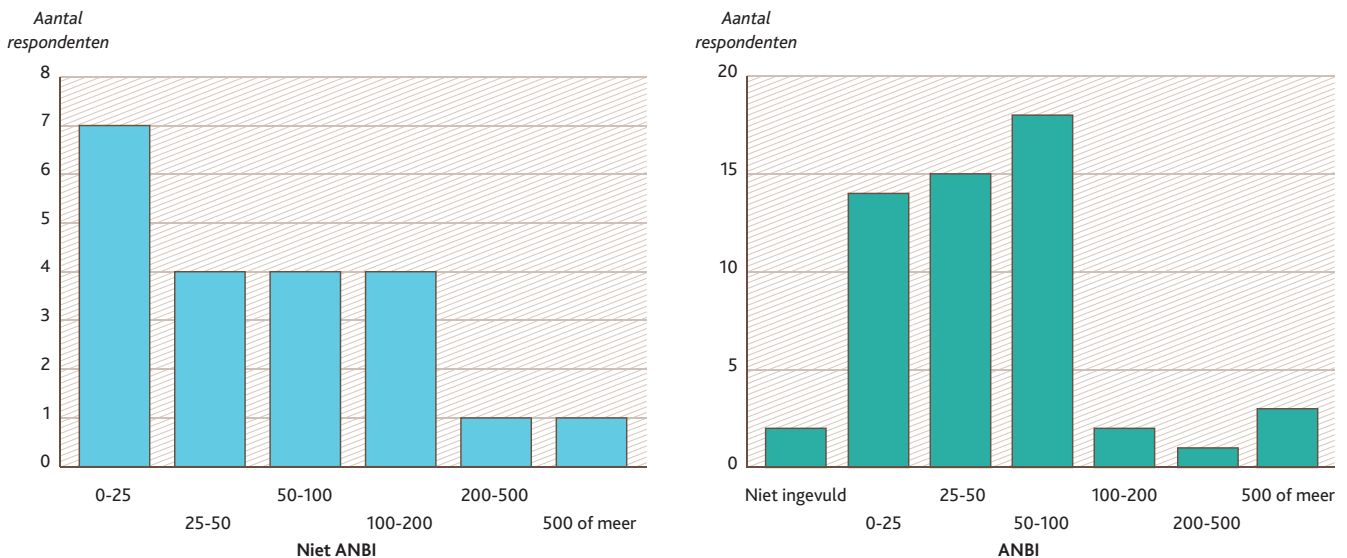
Dit is een groter aantal instellingen dan het aantal instellingen dat tijdens het vooronderzoek naar voren kwam met een vriendenprogramma. Bij de analyse van de websites bood ongeveer 40% van de instellingen een vriendenprogramma aan. Ook hieruit blijkt dat het gebruik van de website beter kan. De culturele instellingen veronderstellen dat het vriendenprogramma duidelijk vermeld staat op de website, terwijl dit in werkelijkheid niet altijd even goed is terug te vinden.

Inhoud vriendenprogramma

In de enquête worden vervolgens vragen gesteld over de inhoud van het vriendenprogramma. Dit zijn vragen over de gemiddelde bijdrage voor een vriendenprogramma, hoeveel vrienden een instelling heeft en wat de geschatte waarde van de tegenprestatie in euro's is. Deze vragen zijn belangrijk voor het antwoord op de vraag of een gedeelte van de bijdrage voor een vriendenprogramma aan te merken valt als gift.

Hiermee hebben we geprobeerd om erachter te komen wat het belang is van het vriendenprogramma binnen de organisatie van culturele instellingen. Bij het analyseren van de websites viel op dat wanneer enkel de mogelijkheid bestaat om vriend te worden - en dus geen melding wordt gemaakt van een giftenprogramma - er vrijwel nooit fiscale informatie wordt gegeven. Dit lijkt te impliceren dat de instelling ervan uitgaat dat de bijdrage van een vriend of partner niet als gift kan worden beschouwd. Met deze enquête wordt geprobeerd te achterhalen of deze veronderstelling juist is. Daarnaast is het de vraag of er bij de bijdrage van een vriend, sprake is van vrijgevigheid. Mocht de vergoeding van de vriend namelijk meer bedragen dan de waarde van de tegenprestatie(s), dan kan dat meerdere gezien worden als vrijgevigheid oftewel een gift.

In grafiek 4 is te zien dat het merendeel van instellingen zonder ANBI-status een bijdrage vraagt tussen de €1 en €25. De instellingen mét een ANBI-status vragen daarentegen voornamelijk een bijdrage tussen de €50 en €100.

Om erachter te komen of er eventueel sprake is van een gift, is het van belang om de waarde van de tegenprestaties te weten. Voor dit onderzoek is deze vraag alleen van belang voor instellingen met de ANBI-status. Voor instellingen zonder ANBI-status is de vraag niet van belang of er eventueel sprake is van een gift aangezien de vrienden van deze instellingen niet de fiscale voordelen kunnen genieten.¹¹⁰ Het merendeel van de respondenten heeft de vraag over de waarde van de tegenprestaties beantwoord per vriend. Te zien valt dat de meeste instellingen een waarde toekennen aan de tegenprestatie tussen €0 - €5. Daarnaast zijn er 6 respondenten die waarden hebben ingevuld tussen de €6 - €100.¹¹¹ Een voorzichtige conclusie die hieruit kan worden getrokken, is dat de tegenprestaties lager zijn dan de waarde van de bijdrage voor een vriendschap. In grafiek 4 is te zien dat de meeste instellingen met ANBI status een bijdrage per vriend vragen tussen de €50 en €100. Deze bijdrage is dus in een aantal gevallen hoger dan de tegenprestaties. Dit betekent dat het gedeelte boven de tegenprestatie als een gift kan worden aangemerkt.¹¹² Aangezien instellingen niets vermelden over de fiscale voordelen

Grafiek 4 — Wat is de gemiddelde bijdrage in euro's voor een Vriendenprogramma?

¹¹⁰ Dit geldt niet voor verenigingen met meer dan 25 leden.

¹¹¹ Zie bijlage, figuur 11.

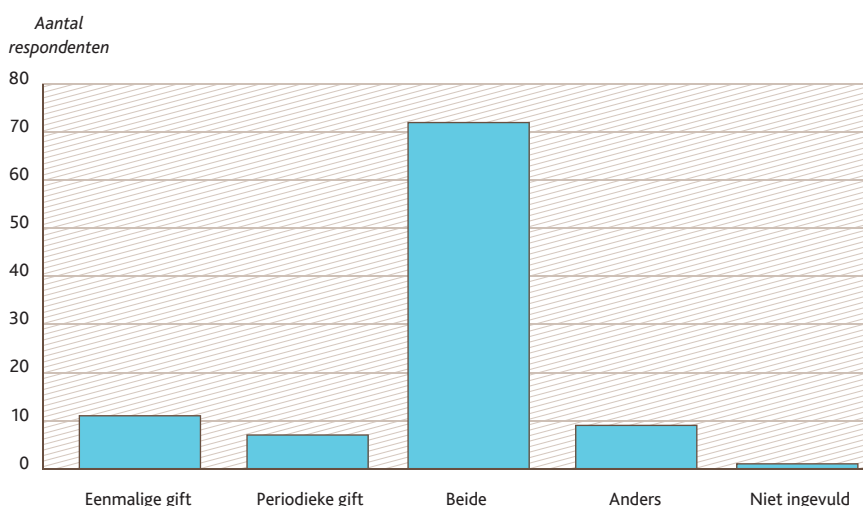
¹¹² Zie hierover ook § 5.3.3.

die mogelijk ook gelden bij een vriendenprogramma, is er op dat gebied nog ruimte voor verbetering. Instellingen zouden hierover in overleg moeten treden met de Belastingdienst.

4.3.5 Giftenprogramma

Naast de vragen met betrekking tot een vriendenprogramma, zijn tevens vragen gesteld over het giftenbeleid van de instellingen. Deze vragen zijn van belang om er achter te komen of instellingen zich bewust zijn van de fiscale faciliteiten voor giften. Voor instellingen kan het fiscale voordeel voor de gever gebruikt worden om makkelijker en meer donateurs te werven. Dit geldt alleen voor instellingen die de ANBI-status hebben. Van deze instellingen geeft bijna 76% aan een giftenprogramma aan te bieden.¹¹³ De instellingen bieden de gevers vaak de keuze tussen het doen van een eenmalige gift of een periodieke gift. In grafiek 5 is te lezen dat het merendeel van de respondenten met de ANBI-status beide mogelijkheden aanbiedt. Wat opvalt, is dat er ook een instelling is die een giftenprogramma aanbiedt waarbij een gever enkel producten of objecten kan schenken.

¹¹³ Zie bijlage, grafiek 13, het gaat om 69 van de 91 respondenten met de ANBI-status.

Grafiek 5

Na de vraag over het giftenprogramma, is dieper op de periodieke gift ingegaan. 34% van de respondenten geeft aan dat zij geen minimaal bedrag vragen voor de periodieke gift. De donateur bepaalt de hoogte van de gift. Indien een instelling wel de hoogte van een periodieke gift heeft vastgesteld, ligt dit bedrag in 36% van de gevallen tussen de €100 en €500. Daarnaast wordt door enkele instellingen opgemerkt dat zij de notaris-kosten voor hun rekening nemen indien het bedrag van de periodieke gift €500 of meer bedraagt. Dit komt overeen met onze bevindingen van het vooronderzoek. Tijdens het analyseren van de websites hebben wij gezien dat bij periodieke giften vanaf een bepaald bedrag de instelling en/of het notaris-kantoor de kosten van de notariële akte voor zijn rekening nemen.¹¹⁴

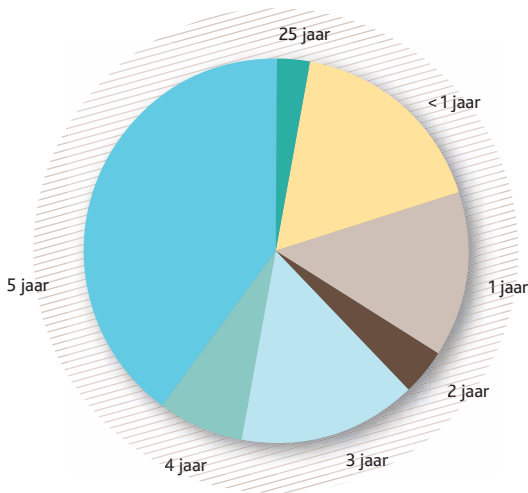
¹¹⁴ Zie voor een voorbeeld de website van Theater De Doelen. Indien iemand een vijfjaarlijkse schenking doet van €500, komen de kosten van de notariële akte voor rekening van het notaris-kantoor.

¹¹⁵ Zie paragraaf 2.3.3.

Daarnaast is ons opgevallen dat slechts 41% van de respondenten die een periodieke gift kennen een termijn van 5 jaar aan de periodieke gift verbindt (figuur 6). Wij concluderen hieruit dat culturele instellingen het belang van de looptijd van de periodieke gift niet onderkennen. Dit heeft tot gevolg dat gevers van de periodieke gift niet jaarlijks in aanmerking komen voor ongelimiteerde giftenaftrek.¹¹⁵

Met het oog op de Geefwet en het optimaliseren van giften aan culturele instellingen is het onzes inziens van belang dat meer aandacht wordt besteed aan de looptijd van de periodieke giften.

Grafiek 6 — Wat is de minimale looptijd van een periodieke gift?

Tot slot is de vraag gesteld wat het giftenprogramma de respondenten jaarlijks oplevert. In figuur 17 uit de bijlage is te zien dat 22% van de respondenten niet op de hoogte is van het bedrag dat het giftenprogramma jaarlijks oplevert. Tevens valt op dat de opbrengst van het giftenprogramma bij 33% van de respondenten minder dan €500 oplevert.¹¹⁶ Uit de antwoorden op deze vraag kan worden afgeleid dat de particuliere donateur geen grote bijdrage levert aan de fondsenwerving door instellingen. Hier is een wereld te winnen. Vragen als: 'wat zijn de fiscale voordelen van de giftenaftrek, zowel voor particulieren als bedrijven?', 'welke voorwaarden zijn aan de giftenaftrek verbonden?' en 'hoe kan een instelling het voor gevers aantrekkelijker maken om aan een culturele instelling te schenken?', zijn daarbij van groot belang. Indien aan deze punten meer aandacht wordt besteed, kunnen instellingen zich een betere voorstelling maken van de fiscale voordelen voor zowel de instelling als de gever. Dit brengt vervolgens met zich mee, dat wanneer de instelling goed op de hoogte is van de fiscale mogelijkheid, zij ook beter in staat is om het doen van giften aantrekkelijker te maken voor donateurs. De instelling kan haar giftenprogramma hier op aanpassen.

4.3.6 Bekendmaking geeffaciliteiten

Gevraagd is welke fiscale faciliteiten de respondenten kenbaar maken aan het publiek, zoals de giftenaftrek in de inkomstenbelasting, in de vennootschapsbelasting en de multiplier. Tevens is de vraag gesteld of de respondenten de vrijstelling voor de schenken- en erfbelasting kenbaar maken. Wat opvalt, is dat 52% van de respondenten de fiscale faciliteiten uit de Geefwet niet kenbaar maken aan het publiek.¹¹⁷ Indien de respondenten de fiscale faciliteiten wél kenbaar maken, wordt in 44% van de gevallen de giftenaftrek in de inkomstenbelasting vermeld.¹¹⁸ Voor de aftrekmogelijkheden in de vennootschapsbelasting geldt dat 23% van de respondenten dit kenbaar maakt aan het publiek.¹¹⁹ De multiplier wordt door 34% van de respondenten vermeld.¹²⁰ Tot slot stelt 28% van de respondenten zijn publiek op de hoogte van het feit dat de gift volledig ten goede komt aan de culturele instelling, omdat de instelling geen schenkelasting over de gift hoeft te betalen.¹²¹

4.3.7 Aanpassing website naar aanleiding van Geefwet

Naast de vraag welke faciliteiten de respondenten kenbaar maken aan het publiek, is de vraag gesteld of de respondenten hun website hebben aangepast naar aanleiding van de invoering van de Geefwet. Hierbij valt op dat 60% van de respondenten de website niet heeft aangepast met de informatie die van belang is voor het publiek betreffende het doen van een gift aan de instelling.¹²² Indien instellingen de website wél hebben aangepast, ziet dit in 29% van de gevallen op de giftenaftrek in de inkomstenbelasting.¹²³ Slechts 13,2% van de respondenten heeft aangegeven de website te hebben aangepast naar aanleiding van de invoering van de multiplier in de inkomstenbelasting

¹¹⁶ Zie bijlage, figuur 17. Het betreft 17 van de 51 respondenten die deze vraag hebben ingevuld.

¹¹⁷ Zie bijlage, tabel 24. Het betreft 39 van de 82 respondenten met ANBI-status.

¹¹⁸ Zie bijlage, tabel 24. Het betreft 36 van de 82 respondenten met ANBI-status.

¹¹⁹ Zie bijlage, tabel 24. Het betreft 19 van de 82 respondenten met ANBI-status.

¹²⁰ Zie bijlage, tabel 24. Het betreft 28 van de 82 respondenten met ANBI-status.

¹²¹ Zie bijlage, tabel 24. Het betreft 23 van de 82 respondenten met ANBI-status.

¹²² Zie bijlage, tabel 25. Het betreft 48 van de 80 respondenten met ANBI-status.

¹²³ Zie bijlage, tabel 25. Het betreft 23 van de 80 respondenten met ANBI-status.

en slechts 6,6% heeft de website aangepast door vermelding van de multiplier in de vennootschapsbelasting.

4.3.8 Kennis van de fiscale faciliteiten

Vervolgens zijn vragen gesteld over de fiscale faciliteiten die gelden voor de instellingen zelf. Het betreft de integrale belastingplicht¹²⁴, de bestedingsreserve¹²⁵, de aftrek voor fondswervende activiteiten¹²⁶, de winstvrijstelling¹²⁷ en de fictieve loonkostenaf trek van vrijwilligers¹²⁸. Met vragen over de belastingfaciliteiten wordt getracht inzicht te krijgen in hoeverre de respondenten op de hoogte zijn van de belastingfaciliteiten en in hoeverre zij hiervan gebruik maken. Tevens wordt extra aandacht besteed aan de faciliteiten die per 1 januari 2012 zijn ingevoerd voor culturele instellingen. De vragen zijn enkel gesteld aan instellingen met de CI-status. Bij fiscale faciliteiten die voor 1 januari 2012 al bestonden is tevens de vraag gesteld of de instellingen hier voor 2012 al gebruik van maakten en of zij na 2012 nog steeds gebruik maken van de faciliteit of sindsdien van de faciliteit gebruik zijn gaan maken.

Integrale belastingplicht

Allereerst zijn vragen gesteld met betrekking tot de integrale belastingplicht. De integrale belastingplicht is per 1 januari 2012 ingevoerd. Van de respondenten zegt 33% bekend te zijn met deze faciliteit. Slechts 36% hiervan zegt ook gebruik van de faciliteit te maken. Op het totaal is dit een percentage van 12%.¹²⁹ De integrale belastingplicht zou een voordeel voor de culturele instellingen moeten opleveren. Onzes inziens wordt tot op heden het doel van deze faciliteit niet bereikt nu slechts zo weinig culturele instellingen op de hoogte zijn van de faciliteit. Een logisch gevolg is dan ook dat er weinig gebruik van wordt gemaakt. De reden kan zijn gelegen in het feit dat de culturele instellingen te weinig informatie hebben ontvangen over de voordelen van deze regeling. Het kan echter ook zijn dat de integrale belastingplicht als ingewikkeld wordt ervaren en dat culturele instellingen niet de kennis en kunde hebben om zich hier verder in te verdiepen. Tevens is het mogelijk dat instellingen pas aan het einde van het jaar kunnen overzien of de integrale belastingplicht voor hen nuttig is.

Bestedingsreserve

Uit de resultaten van de enquête blijkt 38% van de respondenten bekend te zijn met de bestedingsreserve.¹³⁰ Net als bij de integrale belastingplicht valt op dat slechts een klein deel van de respondenten ook daadwerkelijk gebruik maakt van de bestedingsreserve. Van het aantal respondenten dat bekend is met de bestedingsreserve heeft 32% voor 2012 gebruik gemaakt van de bestedingsreserve. Na 2012 is dit percentage gereduceerd tot 18%. Het is opmerkelijk dat hier sprake is van een achteruitgang.¹³¹

Aftrek voor fondswervende activiteiten

28% van de respondenten zegt bekend te zijn met de aftrek voor fondswervende activiteiten. 72% van de respondenten is dus niet op de hoogte van deze faciliteit.¹³² Ook bij de aftrek voor fondswervende activiteiten valt op dat hier nauwelijks gebruik van wordt gemaakt door de instellingen. Uit de resultaten van de enquête komt naar voren dat slechts 9% van de respondenten, die bekend zijn met de faciliteit, daadwerkelijk gebruik maakt van deze faciliteit.¹³³ Dit percentage geldt zowel voor het gebruik van fondswervende activiteiten voor 2012 als na 2012. Op het totaal maakt 3% van de respondenten gebruik van deze faciliteit.¹³⁴

Winstvrijstelling

Van alle faciliteiten waar culturele instellingen gebruik van kunnen maken, is de winst-vrijstelling in de vennootschapsbelasting het meest bekend. Bijna 64% van de respondenten geeft aan deze faciliteit te kennen.¹³⁵ 22% van de respondenten geeft aan voor 2012 gebruik te hebben gemaakt van de winstvrijstelling. Opvallend is dat minder dan 1% aangeeft gebruik te maken van deze faciliteit na 2012. Een mogelijke verklaring is dat het jaar 2012 nog niet voorbij is en de instellingen zodoende nog niet weten of zij dit jaar onder de winstvrijstelling vallen.

124 Zie paragraaf 2.4.3.2.

125 Zie paragraaf 2.4.3.5.

126 Zie paragraaf 2.4.3.4.

127 Zie paragraaf 2.4.3.1.

128 Zie paragraaf 2.4.3.3.

129 Zie bijlage, tabel 26. Het betreft 9 van de 74 respondenten met een ANBI-status.

130 Zie bijlage, tabel 27. Het betreft 28 van de 74 respondenten met een ANBI-status.

131 Zie bijlage, tabel 27. Het betreft 9 van de 28 respondenten, 5 van de 28 respondenten, 9 van de 74 respondenten en 5 van de 74 respondenten. 28 is het aantal respondenten dat bekend is met de bestedingsreserve. 74 is het aantal respondenten dat de vragen betreffende de bestedingsreserve heeft beantwoord.

132 Zie bijlage, tabel 28. Het betreft 47 van de 74 respondenten met een ANBI-status.

133 Zie bijlage, tabel 28. Het betreft 2 van de 21 respondenten die bekend zijn met fondswervende activiteiten.

134 Zie bijlage, tabel 28. Het betreft 2 van de 74 respondenten met een ANBI-status.

135 Zie bijlage, tabel 29. Het betreft 47 van de 74 respondenten met een ANBI-status.

Aftrek van fictieve loonkosten vrijwilligers

Tot slot hebben we vragen gesteld over de bekendheid met de fictieve loonkostenaf trek voor vrijwilligers en het gebruik daarvan. Deze faciliteit is ná de winstvrijstelling in de vennootschapsbelasting het meest bekend bij de instellingen. 55% van de respondenten geeft aan de faciliteit te kennen.¹³⁶ Het is opmerkelijk dat van alle respondenten die deze vraag hebben beantwoord, bijna 57% aangeeft geen gebruik te maken van deze faciliteit.¹³⁷ Hiervoor laten zich twee verklaringen denken. Enerzijds kan het zijn dat er wél met vrijwilligers wordt gewerkt, maar dat er geen gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheid om fictieve loonkosten af te trekken van de winst. Anderzijds kan het zijn dat er niet wordt gewerkt met vrijwilligers en er zodoende geen sprake kan zijn van gebruik van de faciliteit. Tijdens ons vooronderzoek is gebleken dat met name culturele instellingen die zijn aangesloten bij de VNPF gebruik maken van vrijwilligers. Zo werd er bijvoorbeeld op die websites regelmatig aangegeven dat de vraag naar vrijwilligers groot was. Het is specifiek voor deze koepelorganisatie aan te raden om de maatregel onder de aandacht van de leden te brengen.

4.3.9 Informatievoorziening

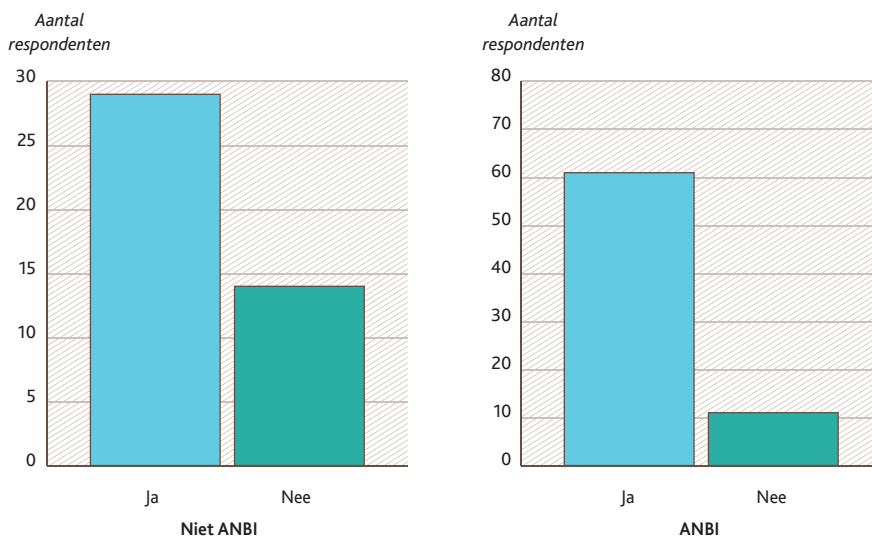
Tot slot hebben we de vraag gesteld of de respondenten bekend zijn met de Geefwet zoals deze per 1 januari 2012 van kracht is. Tevens is de vraag gesteld of zij hierover voldoende zijn geïnformeerd en op welke manier.

Uit grafiek 7 blijkt dat 61 van de 73 (bijna 84%) respondenten met de ANBI-status aangeeft bekend te zijn met de Geefwet.¹³⁸ Aangezien de nieuwe regelingen uit de Geefwet nu bijna een jaar van kracht zijn, is het positief dat uit de enquête blijkt dat van alle respondenten meer dan 75% bekend is met de Geefwet.

¹³⁶ Zie bijlage, tabel 30. Het betreft 41 van de 74 respondenten met een ANBI-status.

¹³⁷ Zie bijlage, tabel 30. Het betreft 42 van de 71 respondenten met een ANBI-status.

¹³⁸ Zie grafiek 19. Het betreft 61 van de 73 respondenten met een ANBI-status.

Grafiek 7 — Bent u bekend met de Geefwet zoals deze per 1 januari 2012 van kracht is?

Het is opvallend, gezien voorgaande resultaten, dat 64% van de respondenten zegt voldoende geïnformeerd te zijn over de Geefwet.¹³⁹

In de enquête hebben we gevraagd om aan te geven op welke manier de instellingen zijn geïnformeerd over de Geefwet. Meerdere antwoorden konden worden gegeven. In totaal hebben 78 respondenten deze vraag beantwoord. 50% van deze respondenten heeft aangegeven via de koepelorganisatie te zijn geïnformeerd. Informatievoorziening van de Belastingdienst en de pers komt op de tweede plaats; ongeveer 32% geeft aan door die instanties op de hoogte te zijn gebracht. Opvallend is dat 22% van de 78 respondenten aangeeft op een andere manier dan genoemde keuzes te zijn geïnformeerd. Uit de toelichting die hierbij kon worden gegeven, blijkt dat voornamelijk de eigen accountant of fiscalist de instelling op de hoogte heeft gebracht van de Geefwet. Ook is een aantal

¹³⁹ Zie grafiek 20. Het betreft 50 van de 78 respondenten.

140 Zie tabel 21.

keer aangegeven dat instellingen zelf hebben geïnformeerd naar de Geefwet.¹⁴⁰ Het is opmerkelijk dat het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap nauwelijks genoemd werd. De NAPK heeft het grootste aandeel in respondenten dat aangeeft niet voldoende te zijn geïnformeerd over de Geefwet.

4.4 Conclusie

Bij het analyseren van de resultaten van de enquête hebben bepaalde resultaten onze aandacht getrokken. Het doel van de enquête was erachter te komen wat de invloed van de Geefwet is op het gedrag van culturele instellingen. Het eerst dat opvalt is dat bijna 20% van de respondenten met een ANBI-status niet op de hoogte is van het feit dat de instelling ook is aangemerkt als een culturele instelling. In samenhang hiermee, vragen wij ons af of deze instellingen dan kennis hebben van de fiscale voordelen voor culturele instellingen die de Geefwet met zich meebrengt. Uit de resultaten blijkt dat het merendeel van de respondenten niet bekend is met deze voordelen en faciliteiten en er logischerwijs ook weinig gebruik van maken.

Tevens is het ons opgevallen dat meer dan de helft van de respondenten met een ANBI-status een vriendenprogramma aanbiedt. De vergoeding die door vrienden wordt bijgedragen, ligt meestal tussen de €50 en €100. De waarde van de tegenprestatie(s) wordt door de respondenten veel lager geschat. Dit roept de vraag op of er bij de vergoeding van de vriend sprake is (van een gedeeltelijke) gift.

Tot slot blijkt uit de resultaten van de enquête dat de informatievoorziening door de instellingen over de fiscale voordelen van geven minimaal is.

4.5 Aanbevelingen

Om de toepassing en het gebruik van de Geefwet voor zowel gever als culturele instelling toe te laten nemen, geven wij de volgende aanbevelingen:

- Een groot aantal instellingen verkeert in de veronderstelling dat de nodige informatie voor donateurs via de website bekend wordt gemaakt. Uit onderzoek van de websites is gebleken dat dat vaak niet het geval is. En als de informatie al op de website staat, is deze vaak niet eenvoudig te vinden.
- Een duidelijke kop op de website met 'STEUN ONS' verdient aanbeveling. Indien er beknopte, pakkende en volledige informatie beschikbaar is - waar de donateur zonder al te veel omwegen over kan beschikken - kan er door middel van de website een groot publiek worden bereikt. De websites van o.a. De Doelen, Singer Laren en het Nationale Toneel zijn hier goede voorbeelden van. Daarnaast kan worden gedacht aan de informatievoorziening via social media.
- De stroomlijning van de informatievoorziening verdient aandacht. Het ministerie van OCW, de koepelorganisaties en de Belastingdienst spelen hierbij een grote rol. De (specifieke) fiscale informatie dient op begrijpelijke wijze toegankelijk te zijn voor de instellingen. Dat leidt er toe dat de instellingen beter op de hoogte zijn van faciliteiten.
- Veel culturele instellingen lijken het belang van de looptijd van een periodieke gift niet te onderkennen. Dit heeft tot gevolg dat gevers van de periodieke gift niet in aanmerking komen voor de ongelimiteerde giftenaftrek.
- Vrienden- en partnerprogramma's kunnen fiscaal aantrekkelijk worden gemaakt. Veelal schuilt in de bijdrage door de vriend of partner tevens een gift. Dit kan worden afgestemd met de Belastingdienst. Vervolgens kan de vriend of partner zich bij notariële akte verplichten om vijf jaar lang zijn bijdrage te leveren. Het giftgedeelte is bij de vriend of partner dan aftrekbaar tegen 125%. Daarnaast voorziet de 'periodieke vriend' in een vaste inkomensstroom van vijf jaar.
- De multiplier geldt slechts tot en met het jaar 2016. Om hiervan optimaal te profiteren

ren had de donateur zich in 2012 moeten verbinden om periodiek te schenken. Omdat veel culturele instellingen pas in de loop van 2012 op de hoogte zijn geraakt van de mogelijkheden die de multiplier biedt, of pas in de loop van 2012 de status van ANBI c.q. culturele instelling hebben gekregen, hebben zij hier niet voldoende op kunnen inspelen. De termijn waarbinnen de multiplier kan worden toegepast, zou in ieder geval met één jaar (tot en met 2017) moeten worden verlengd.

VERSLAG BIJDRAGEN BELASTINGDIENST

Marlies Verbruggen
(student master fiscaal recht TiU)

5.1 Inleiding

Op 21 november 2012 vond het congres 'Cultuur, daar geef je om' plaats in de concertzaal van Theaters Tilburg. Dit congres stond in het teken van de Geefwet die per 1 januari 2012 is ingevoerd. Namens de Belastingdienst traden op Jack van Tilborg/Saskia Eijkemans en Erik Stolk. Jack van Tilborg en Saskia Eijkemans zijn lid van het ANBI-team in Den Bosch. Dit team is landelijk verantwoordelijk voor het toezicht op algemeen nut beogende instellingen. Zij gingen in op de wijze waarop de ANBI-status en de status van culturele instelling tot stand komen. Erik Stolk is lid van de kennisgroep inkomstenbelasting. Hij ging nader in op de giftenaftrek in de inkomstenbelasting. Van de beide bijdragen wordt hierna verslag gedaan.

5.2 De ANBI-status

5.2.1 De totstandkoming van de ANBI-status

In de eerste bijdrage gingen Van Tilborg en Eijkemans nader in op de totstandkoming van de ANBI-status en de daarbij horende praktische zaken. Allereerst werd kort ingegaan op de werkwijze van het ANBI-team en een aantal feitelijke gegevens. Het ANBI-team is gevestigd in Den Bosch en is een landelijk team dat alle aanvragen uit heel Nederland behandelt. Een instelling doet een aanvraag bij het landelijke team. Op deze aanvraag komt een beschikking. Indien deze beschikking positief is, verkrijgt de instelling de status. Deze status wordt gepubliceerd op internet zodat de status voor iedereen kenbaar is.¹⁴¹ Bij een negatieve beschikking kan de instelling bezwaar en beroep aantekenen. Na deze ANBI-procedure in vogelvlucht, gaf Van Tilborg ook feitelijke gegevens over de ANBI-status. Tot op heden zijn er 30.000 instellingen met de ANBI-status. Daarnaast bezitten nog 30.000 kerkelijke instellingen de ANBI-status. Per 1 januari 2012 is het mogelijk om naast de ANBI-status ook de culturele instelling-status te verkrijgen. Per 1 januari 2012 stonden circa 3.000 instellingen geregistreerd als culturele instelling. Dit aantal is inmiddels gegroeid naar ruim 4.000. Tevens merkte Van Tilborg op dat het ANBI-team ongeveer 80 aanvragen per week behandelt.

¹⁴¹ www.belastingdienst.nl, programma ANBI opzoeken.

5.2.2 Beoordeling ANBI-aanvraag

Voor de beoordeling van een ANBI-aanvraag dient een aantal criteria te worden nagelopen. Ten eerste dient te worden getoetst of er sprake is van algemeen belang. Van Tilborg gaf aan dat het algemeen belang een open norm is. Het ANBI-team beoordeelt de aanvraag daarom in eerste aanleg aan de hand van de statuten, maar ook de feitelijke werkzaamheden van de instelling zijn van belang voor de beoordeling of een instelling als ANBI kan worden aangemerkt.

De Belastingdienst gebruikt de jurisprudentie als meetlat. Dat de beoordeling van een aanvraag maatwerk is, blijkt volgens Van Tilborg uit de jurisprudentie. Van Tilborg haalt in dit verband het woningcorporatie-arrest aan.¹⁴² Het ANBI-team was van mening dat een woningcorporatie geen ANBI is omdat deze de particuliere belangen van huurders dient en niet het algemeen belang.¹⁴³ De Hoge Raad oordeelde echter dat een woningbouwcorporatie wel een ANBI is, nu haar werkzaamheden het belang van de volkshuisvesting in de sociale huursector dienen. Omdat de feitelijke werkzaamheden van de betreffende corporatie nagenoeg geheel (voor meer dan 90%) bestaan uit de verhuur van woningen zijn haar werkzaamheden onlosmakelijk verbonden met haar doelstelling enig algemeen belang te dienen.

Tot slot heeft Van Tilborg kort de overige criteria aangehaald.¹⁴⁴ Allereerst is het voor een

¹⁴² HR 13 januari 2012, *BNB* 2012/89.

¹⁴³ Zie ook paragraaf 2.2.2.

¹⁴⁴ Zie ook paragraaf 2.2.2.

ANBI niet toegestaan om te streven naar winst. Daarnaast mag het niet zo zijn dat de personen achter de ANBI kunnen beschikken over het vermogen alsof het hun eigen vermogen is. De ANBI mag het vermogen niet oppotten. Tevens wordt het niet geaccepteerd als het bestuur van de ANBI een beloning ontvangt die een normaal vacatiegeld te boven gaat. Een kostenvergoeding voor bestuurders daarentegen is wel toegestaan. Vervolgens moet de ANBI ook een actueel beleidsplan hebben. Hieruit moet blijken dat het vermogen van de ANBI ook werkelijk wordt gebruikt om het algemeen belang te dienen. Tot slot wijst Van Tilborg er op dat statutair moet zijn bepaald dat bij liquidatie een batig saldo moet worden uitgekeerd aan een gelijksoortig doel. Deze eis is met ingang van 2012 in de wet opgenomen. ANBI's wier statuten niet een dergelijke bepaling bevatten, moeten bij de eerstkomende statutenwijziging de statuten op dit punt aanpassen. Het is dus niet nodig om nu direct enkel voor dit onderdeel de statuten te wijzigen.

5.2.3 Commerciële activiteiten

Per 1 januari 2012 is het voor (culturele) ANBI's toegestaan om commerciële activiteiten uit te oefenen zonder dat dit de ANBI-status in de weg staat. Deze activiteiten moeten wel winstgevend zijn. Indien structureel winst wordt behaald met de algemeen nuttige activiteiten/culturele activiteiten is sprake van streven naar winst en kan de instelling niet worden aangemerkt als een ANBI. De opbrengst van de commerciële activiteiten moet worden aangewend voor de algemeen nuttige activiteiten van de instelling. Niet anders dan vóór 2012 moet het algemeen belang bij de instelling voorop staan.

5.2.4 Culturele instelling

Eijkemans ging vervolgens in op de vraag wanneer een instelling een culturele instelling is. Hierbij wordt getoetst of de instelling 'statutair en feitelijk activiteiten ontwikkelt, gericht op de realisatie van cultureel aanbod en/of het verspreiden en/of het beheren en behouden van cultuur'. Deze zinsnede biedt echter niet altijd soelaas. Om die reden kijkt de Belastingdienst ook of een instelling aangesloten is bij een culturele koepelorganisatie. Het aangesloten zijn bij een genoemde koepelorganisatie is een indicatie dat sprake is van een culturele instelling. Tevens kan het ontvangen van subsidie ook een indicatie zijn dat sprake is van een culturele instelling.

5.2.5 Tot slot

Het ANBI-team volgt vanaf 2012 vier stappen voor de beoordeling van de ANBI-status:

- 1 Wijst de regelgeving van de instelling uit dat een algemeen belang wordt beoogd (kwantitatief criterium)?
- 2 Dienen alle feitelijke werkzaamheden dit algemeen belang (kwantitatief criterium)?
- 3 Worden voor algemeen nuttige activiteiten vergoedingen berekend?
- 4 Is het geheel van alle algemeen nuttige activiteiten door de commerciële tarieven structureel winstgevend?

NB Om de status culturele instelling te krijgen moet wel vastgesteld worden dat de instelling een algemeen nut beogende instelling is.

5.3 Giftenaftrek in de inkomstenbelasting

5.3.1 Inleiding

Stolk ging vervolgens in op de giftenaftrek in de inkomstenbelasting. Voordat er sprake is van een gift, dient er aan de (wettelijke) voorwaarden voldaan te worden. De Belastingdienst maakt een onderscheid tussen 'harde' voorwaarden en 'andere' voorwaarden. Voorbeelden van 'harde' voorwaarden zijn volgens Stolk: de aanwezigheid van een ANBI-status, de aanwezigheid van een notariële akte bij periodieke schenking en de in die akte opgenomen gevolgen bij overlijden van de schenker. Indien niet in de akte is opgenomen dat de periodieke gift eindigt bij overlijden, kan een inspecteur de gift niet als periodieke gift aanmerken.¹⁴⁵ Daarnaast toetst de Belastingdienst aan 'andere' voorwaarden. Allereerst moet de gever aannemelijk maken dat er daadwerkelijk sprake is van een gift. Te-

145 Zie paragraaf 2.3.4.3.

vens moet het realistisch zijn. Als voorbeeld wijst Stolk op de schenking van een kunstwerk aan een ANBI, terwijl het kunstwerk bij de gever aan de muur blijft hangen. De gift moet uit de beschikkingsmacht van de schenker overgaan naar de begunstigde. Er moet dus sprake zijn van een verarming van de schenker en een verrijking van de ontvanger. Dit moet financieel bekeken worden. Het doneren van bloed is zodoende geen gift. Tot slot dient er geen directe tegenprestatie tegenover te staan. Stolk geeft aan dat de meeste discussies plaatsvinden over deze laatste 'andere' voorwaarden.

5.3.2 Gift in de vorm van geld

De gift in de vorm van geld kan zowel eenmalig als periodiek plaatsvinden. Bij beide giften dient rekening gehouden te worden met een aantal voorwaarden. Stolk geeft aan dat de inspecteur bij de beoordeling van de giftenaftrek ook kijkt naar de vraag of er sprake is van een daadwerkelijke betaling.

5.3.3 Partnerprogramma's

De volledige bijdrage in het kader van een partnerprogramma, kan een gift inhouden. Dit is het geval indien de tegenprestatie van bijkomstige aard is. Met andere woorden; de tegenprestatie moet symbolisch zijn. Stolk geeft het voorbeeld van een partnerprogramma waarbij de tegenprestatie bestaat uit één gratis kaartje. De vraag of deze tegenprestatie van bijkomstige aard is, hangt mede af van de hoogte van de bijdrage aan het partnerprogramma. De meeste discussies vinden plaats over de vraag wat precies verstaan moet worden onder 'van bijkomstige aard'. Stolk geeft hierbij het advies om in overleg te gaan met de Belastingdienst om discussies te voorkomen.

5.3.4 Gift in natura

Een ander soort gift, is de gift in natura. Stolk neemt als voorbeeld een kunstwerk dat geschonken wordt aan een museum. Dit kunstwerk kan eenmalig, maar ook door middel van een periodieke gift aan het museum worden geschonken door jaarlijks 1/5e deel van het eigendomsrecht te schenken. De jaarlijkse waarde van het geschonken eigendomsdeel komt dan als periodieke gift in aftrek op het inkomen. Voorwaarde is hierbij wel dat de beschikkingsmacht ook werkelijk overgaat naar het museum. Volgens Stolk komt het in de praktijk voor dat het kunstwerk wordt 'geschonken' maar bij controle bevindt het kunstwerk zich niet in het museum, maar bij de 'schenker' thuis. Aan de eis van het overgaan van de beschikkingsmacht van de schenker naar de ontvanger is dan niet voldaan.

5.3.5 Betalen van te hoge vergoedingen

Bij benefietveilingen kan de prijs die wordt betaald voor een object als gift in aftrek op het inkomen komen, voor zover de prijs hoger is dan de waarde in het economische verkeer van het object. De discussies die hier ontstaan gaan over de vraag wat de normale prijs is van een bepaald object. Als voorbeeld neemt Stolk de zwembroek van zwemmer Van den Hoogenband op een veiling. Wat is de normale prijs voor deze zwembroek en welk gedeelte kan worden aangemerkt als gift? Tevens moet worden gekeken naar de vraag waar de gift uiteindelijk terecht komt. Deze dient uiteindelijk ten goede te komen aan een ANBI.

5.3.6 Afzien van vergoedingen

Indien een vrijwilliger afziet van een vergoeding waar hij daadwerkelijk recht op heeft, kan er sprake zijn van een gift.¹⁴⁶ Stolk noemt daarbij enkele andere voorwaarden waaraan voldaan moet zijn, voordat er sprake is van een gift. Allereerst moet de vergoeding in de reglementen van de instelling waar de vrijwilliger werkt, worden opgenomen. Deze vergoeding moet de instelling ook daadwerkelijk kunnen betalen.

146 Zie paragraaf 2.3.7.

5.3.7 Kosten niet in rekening brengen

Indien kosten die gemaakt worden voor een ANBI niet in rekening worden gebracht, is er mogelijk sprake van een gift. Zo kan een vrijwilliger die veel autorijdt voor de ANBI, de kosten hiervoor in rekening brengen. Als de vrijwilliger dit niet doet, kan maximaal €0,19

per kilometer als gift worden aangemerkt. Dit betreft altijd een gewone gift waardoor de vrijwilliger rekening dient te houden met de drempel en het plafond van de eenmalige gift.

5.3.8 Complexe leningen

Tot slot is Stolk kort ingegaan op complexe leningen die de Belastingdienst tegenkomt bij (vooral) kleine instellingen. Het gaat om leningen waarbij bijvoorbeeld door de partijen wordt afgezien van rente. Stolk geeft aan dat de Belastingdienst daar erg kritisch op is. Hij benadrukt dat zulke situaties in de praktijk lastig zijn en discussies opleveren. Hij geeft ANBI's in overweging of het niet verstandig is om complexe leningen te vermijden. Dit voorkomt discussie en brengt meer zekerheid voor zowel donateur als instelling met zich mee.

5.4 Tot slot

Tot slot merkt Stolk op dat de Belastingdienst kritischer is indien een gift niet in geld wordt gedaan. Elke gift wordt getoetst aan de voorwaarden die van toepassing zijn. Hij benadrukt dat zekerheid voor de giftenaftrek kan worden gekregen indien er vooraf overleg is bij de regionale bevoegde inspecteur.

CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In het voorgaande zijn de fiscale faciliteiten voor culturele instellingen besproken (hoofdstuk 2 en 3). Met invoering van de Geefwet per 1 januari 2012 zijn voor deze instellingen nieuwe faciliteiten opgenomen en zijn bestaande faciliteiten verruimd/aangepast. De vraag rijst of culturele instellingen op de hoogte zijn van deze wijzigingen en of en hoe zij van deze faciliteiten gebruik maken. Om tot een beantwoording van deze vraag te komen zijn in juni 2012 de websites bezocht van 424 culturele instellingen. Naar aanleiding daarvan is een enquête opgesteld die is uitgezet onder deze 424 instellingen. De resultaten hiervan zijn besproken in hoofdstuk 4. Samengevat luiden de bevindingen als volgt:

- 1 Bijna 20% van de respondenten met een ANBI-status is niet op de hoogte van het feit dat de instelling ook is aangemerkt als een culturele instelling. Dat heeft tot gevolg dat deze instellingen ook niet op de hoogte zijn van de hen ter beschikking staande faciliteiten.
- 2 Het merendeel van de respondenten is niet bekend met de fiscale faciliteiten die gelden voor de instelling zelf.
- 3 Meer dan de helft van de respondenten met een ANBI-status biedt een vriendenprogramma aan, waarbij de tegenprestatie (ver) achterblijft bij de te betalen vergoeding.
- 4 Minder dan de helft van de respondenten eist voor een periodieke gift een minimale termijn van vijf jaar.
- 5 De informatie die de instellingen via hun websites geven over de fiscale voordelen van giften is minimaal.

Om de toepassing en het gebruik van de Geefwet voor zowel gever als culturele instelling toe te laten nemen, doen wij de volgende aanbevelingen:

- 1 De instellingen zouden meer aandacht moeten besteden aan hun website. Een groot aantal instellingen verkeert in de veronderstelling dat de nodige informatie voor donateurs via de website bekend wordt gemaakt, maar dat is vaak niet het geval. Een duidelijke kop op de website met 'STEUN ONS' verdient aanbeveling, met daaronder de nodige fiscale informatie voor de donateur en de noodzakelijke formulieren om een (periodieke) gift te doen (volmacht voor de notariële akte en een voorbeeld van de notariële akte). De websites van o.a. De Doelen, Singer Laren en het Nationale Toneel zijn hier goede voorbeelden van.
- 2 Periodieke giften dienen een minimale looptijd van 5 jaar te hebben om het fiscale voordeel van de ongelimiteerde aftrek te benutten. Door deze ongelimiteerde aftrek en de toepassing van de multiplier kunnen gelijkblijvende nettolasten voor de schenker leiden tot een (aanzienlijk) hogere bate voor de instelling.
- 3 Omdat de tegenprestaties bij een vrienden- of partnerprogramma vaak ver achterblijven bij de door de vriend of partner betaalde vergoeding, zal in veel gevallen sprake zijn van een gift. Als de tegenprestatie verwaarloosbaar is, kan de vriend of partner zelfs de volledige bijdrage als gift in aanmerking nemen. Omdat de vriend- of partnerschap vaak voor meerdere jaren wordt aangegaan leent deze figuur zich bij uitstek voor de omvorming tot een periodieke gift. Hierdoor kan de vriend of partner zijn bijdrage tegen 125% van zijn inkomen aftrekken en voorziet de 'periodieke vriend' in een vaste inkomensstroom van vijf jaar.
- 4 Vriendenverenigingen van culturele instellingen zouden omgevormd moeten worden tot vriendenstichtingen. Verenigingen worden vaak niet als ANBI aangemerkt. Bijdragen aan de vriendenvereniging zijn dan niet aftrekbaar van het inkomen. Bijdragen aan een vriendenstichting daarentegen wel.
- 5 De multiplier geldt slechts tot en met het jaar 2016. Om hiervan optimaal te profiteren had de donateur zich in 2012 moeten verbinden om periodiek te schenken. Omdat veel culturele instellingen pas in de loop van 2012 op de hoogte zijn geraakt van de

mogelijkheden die de multiplier biedt, of pas in de loop van 2012 de status van ANBI c.q. culturele instelling hebben gekregen, hebben zij hier niet voldoende op kunnen inspelen. De termijn waarbinnen de multiplier kan worden toegepast, zou in ieder geval met één jaar (tot en met 2017) moeten worden verlengd.

- 6 Bij het voorgaande speelt de stroomlijning van de informatievoorziening een grote rol. Pas als de instellingen goed op de hoogte zijn van de fiscale mogelijkheden, kunnen zij hiervan optimaal profiteren. Daarom is het van belang dat de overheid (met name het ministerie van OCW en het ministerie van Financiën) de culturele instellingen van de noodzakelijke fiscale informatie voorziet. De (specifieke) fiscale informatie dient op begrijpelijke wijze toegankelijk te zijn voor de instellingen.

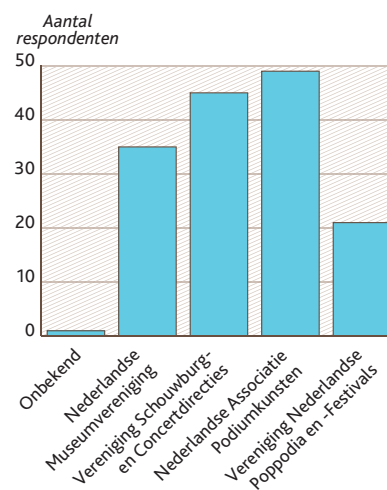
Bijlagen

RESULTATEN ENQUÊTE

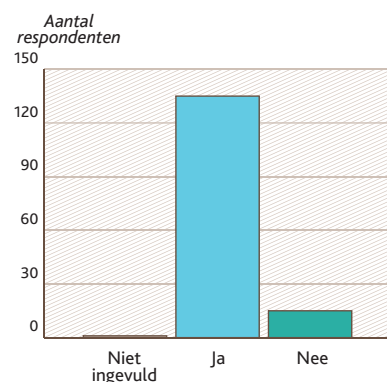
Grafiek 1 — Tot welke koepelorganisatie behoort uw instelling?

	Aantal	Percentage
Onbekend	1	0,7
Nederlandse Museumvereniging	35	23,2
Vereniging Schouwburg- en Concertdirecties	45	29,8
Nederlandse Associatie Podiumkunsten	49	32,4
Vereniging Nederlandse Poppodia en -Festivals	21	13,9
Totaal	151	100,0

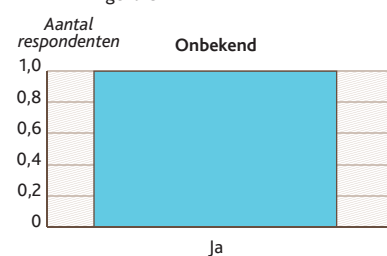
Grafiek 2 — Bent u bekend met het ANBI-regime?

	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	1	0,7
Ja	135	89,4
Nee	15	9,9
Totaal	151	100,0

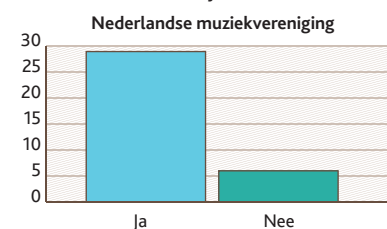

Grafiek 2a — Bent u bekend met het ANBI-regime?

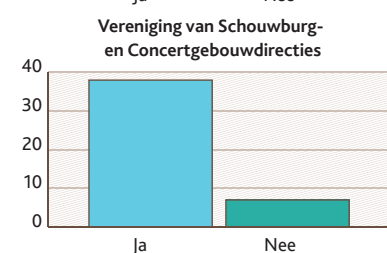
Onbekend	Aantal	Percentage
Ja	1	100,0

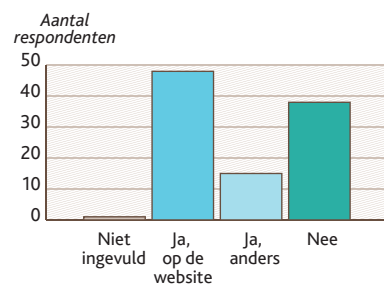
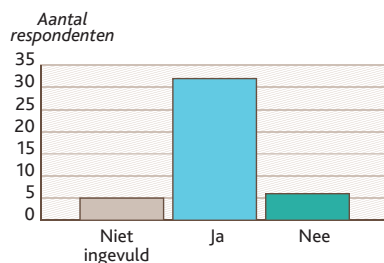
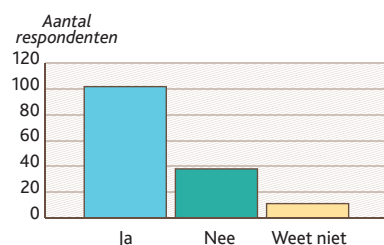
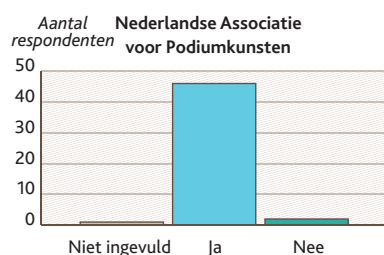
Nederlandse muziekvereniging	Aantal	Percentage
Ja	29	82,9
Nee	6	17,1
Totaal	35	100,0

Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties	Aantal	Percentage
Ja	38	84,4
Nee	7	15,6
Totaal	45	100,0

Grafiek 2a (vervolg) — Bent u bekend met het ANBI-regime?

Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	1	2,0
Ja	46	93,9
Nee	2	4,1
Totaal	49	100,0

Vereniging van Nederlandse Poppodia en -Festivals	Aantal	Percentage
Ja	21	100,0

Grafiek 3 — Is uw instelling door de Belastingdienst aangewezen als een ANBI?

	Aantal	Percentage
Ja	102	67,5
Nee	38	25,2
Weet niet	11	7,3
Totaal	151	100,0

Grafiek 4 — Bent u geïnteresseerd in het verkrijgen van een ANBI-status?

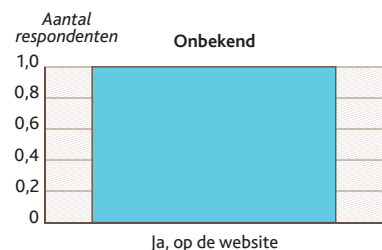
	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	5	3,3
Ja	32	21,2
Nee	6	4,0
Totaal	43	28,5
Missing	108	71,5
Totaal	151	100,0

Grafiek 5 — Maakt u de ANBI-status van uw instelling kenbaar aan het publiek?

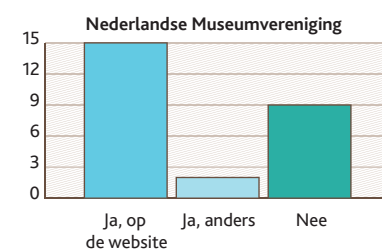
	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	1	0,7
Ja, op de website	48	31,8
Ja, anders	15	9,9
Nee	38	25,2
Totaal	102	67,6
Missing	49	32,4
Totaal	151	100,0

Grafiek 5a — Maakt u de ANBI-status van uw instelling kenbaar aan het publiek?

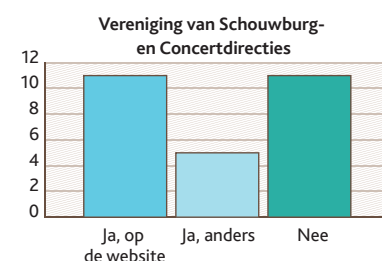
Onbekend	Aantal	Percentage
Ja, op de website	1	100,0

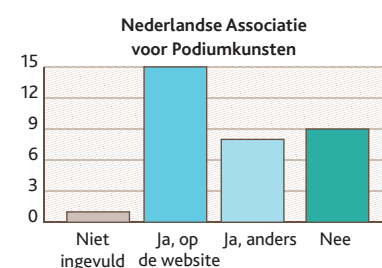
Nederlandse Museumvereniging	Aantal	Percentage
Ja, op de website	15	42,9
Ja, anders	2	5,7
Nee	9	25,7
Totaal	26	74,3
Missing	9	25,7
Totaal	35	100,0

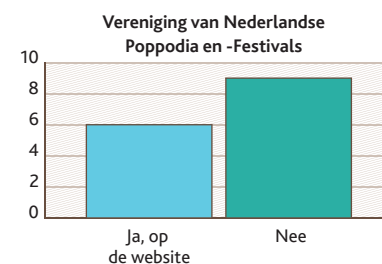
Vereniging van Schouwburg- en Concertdirecties	Aantal	Percentage
Ja, op de website	11	24,4
Ja, anders	5	11,2
Nee	11	24,4
Totaal	27	60,0
Missing	18	40,0
Totaal	45	100,0

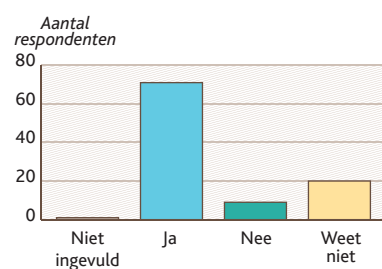
Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	1	2,0
Ja, op de website	15	30,6
Ja, anders	8	16,3
Nee	9	18,4
Totaal	33	67,3
Missing	16	32,7
Totaal	49	100,0

Vereniging van Nederlandse Poppodia en -Festivals	Aantal	Percentage
Ja, op de website	6	28,6
Nee	9	42,8
Totaal	15	71,4
Missing	6	28,6
Totaal	21	100,0

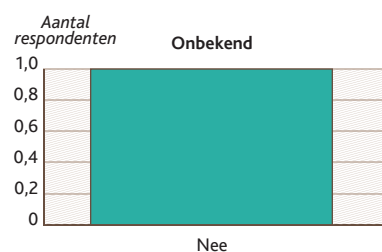

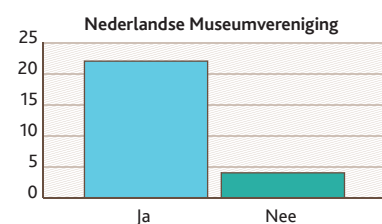
Grafiek 6 — Staat u als een Culturele Instelling geregistreerd bij de Belastingdienst?

	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	1	0,7
Ja	71	47,0
Nee	9	6,0
Weet niet	20	13,2
Totaal	101	66,9
Missing	50	33,1
Totaal	151	100,0

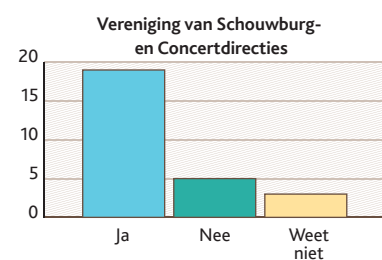

Grafiek 6a — Staat u als een Culturele Instelling geregistreerd bij de Belastingdienst?

Onbekend	Aantal	Percentage
Nee	1	100,0

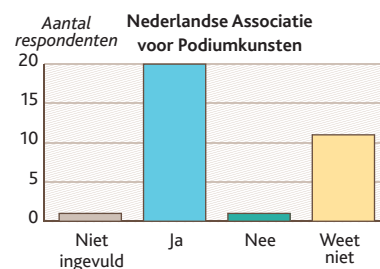
Nederlandse Museumvereniging	Aantal	Percentage
Ja	22	62,9
Weet niet	4	11,4
Totaal	26	74,3
Missing	9	25,7
Totaal	35	100,0

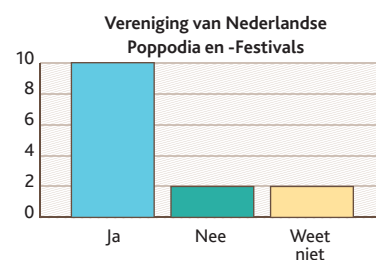
Vereniging van Schouwburg- en Concertdirecties	Aantal	Percentage
Ja	19	42,2
Nee	5	11,1
Weet niet	3	6,7
Totaal	27	60,0
Missing	18	40,0
Totaal	45	100,0

Grafiek 6a (vervolg) — Staat u als een Culturele Instelling geregistreerd bij de Belastingdienst?

Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	1	2,0
Ja	20	40,8
Nee	1	2,0
Weet niet	11	22,5
Totaal	33	67,3
Missing	16	32,7
Totaal	49	100,0

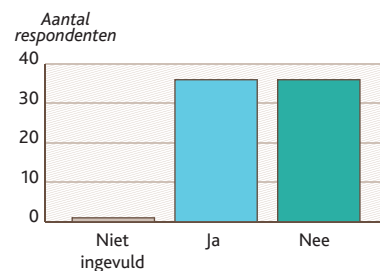

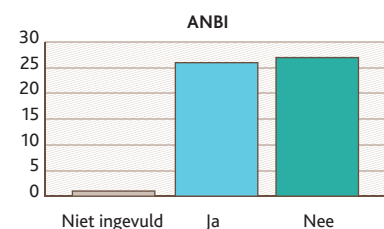
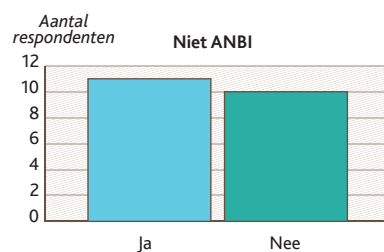
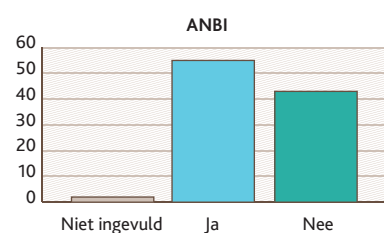
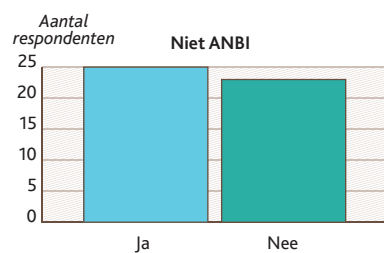
Vereniging van Nederlandse Poppodia en -Festivals	Aantal	Percentage
Ja	10	47,7
Nee	2	9,5
Weet niet	2	9,5
Totaal	14	66,7
Missing	7	33,3
Totaal	21	100,0

Grafiek 7 — Maakt u de CI-status kenbaar aan het publiek?

	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	1	,7
Ja	36	23,8
Nee	36	23,8
Totaal	73	48,3
Missing	78	51,7
Totaal	151	100,0

Grafiek 8 — Biedt uw instelling een Vriendenprogramma aan?

Niet ANBI	Aantal	Percentage
Ja	25	16,6
Nee	23	15,2
Totaal	48	31,8
Missing	103	68,2
Totaal	151	100,0

ANBI	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	2	1,3
Ja	55	36,4
Nee	43	28,5
Totaal	100	66,2
Missing	51	33,8
Totaal	151	100,0

Grafiek 9 — Is er een aparte rechtspersoon opgericht voor Vrienden?

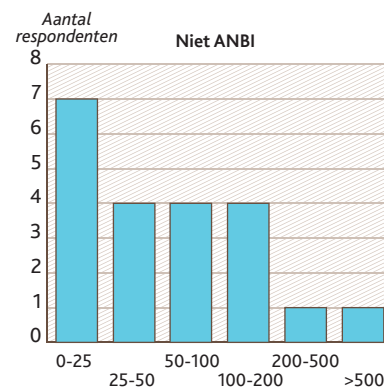
Niet ANBI	Aantal	Percentage
Ja	11	7,3
Nee	10	6,6
Totaal	21	13,9
Missing	130	86,1
Totaal	151	100,0

ANBI	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	1	0,7
Ja	26	17,2
Nee	27	17,9
Totaal	54	35,8
Missing	97	64,2
Totaal	151	100,0

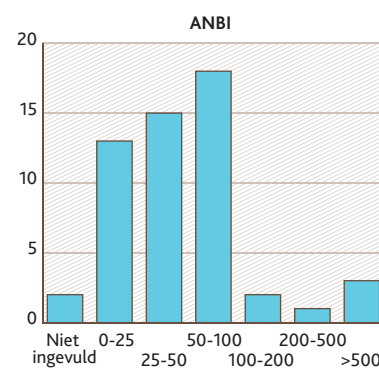

Grafiek 10 — Wat is de gemiddelde bijdrage in euro's voor het Vriendenprogramma?

Niet ANBI	Aantal	Percentage
0-25	7	4,7
25-50	4	2,6
50-100	4	2,6
100-200	4	2,6
200-500	1	,7
500 of meer	1	,7
Totaal	21	13,9
Missing	130	86,1
Totaal	151	100,0

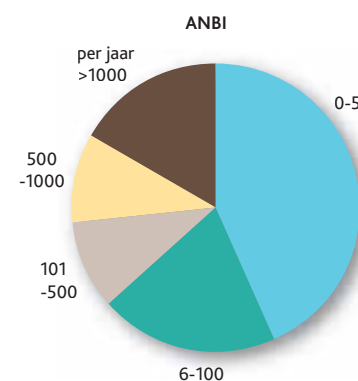

ANBI	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	2	1,3
0-25	13	8,6
25-50	15	9,9
50-100	18	11,9
100-200	2	1,3
200-500	1	0,7
500 of meer	3	2,0
Totaal	54	35,7
Missing	97	151
Totaal	64,3	100,0

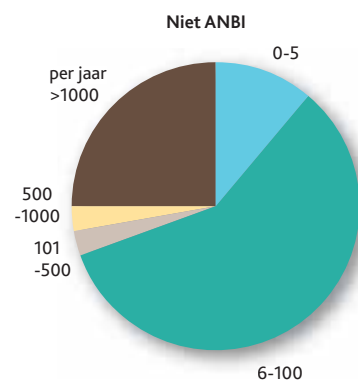

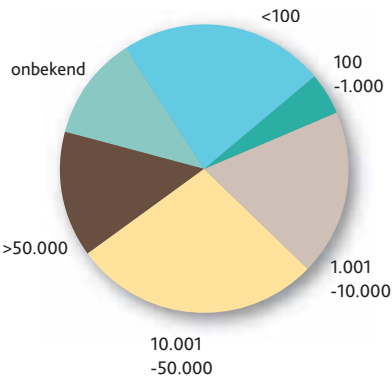
Grafiek 11 — Wat is de geschatte waarde in euro's van de tegenprestaties?

ANBI	Aantal	Percentage
0-5	13	
6-100	6	
101-500	3	
500-1000	3	
per jaar > 1000	5	

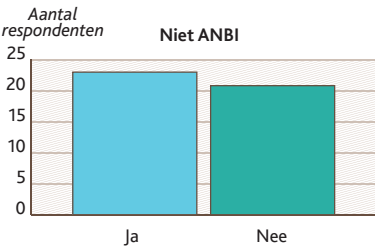
Niet ANBI	Aantal	Percentage
0 - 5	4	
6 - 100	21	
101 - 500	1	
501 - 1.000	1	
> 1.000	9	

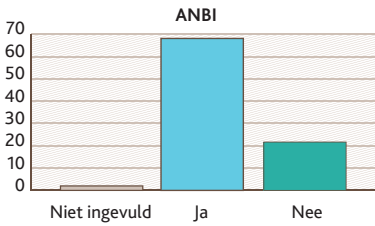
Grafiek 12 — Wat levert het Vriendenprogramma u jaarlijks bruto op in euro's?

ANBI	Aantal	Percentage
< 100	10	
101 - 1.000	2	
1.001 - 10.000	8	
10.001 - 50.000	12	
> 50.000	6	
Onbekend	5	

Grafiek 13 — Biedt uw instelling de mogelijkheid tot het doen van een gift?

Niet ANBI	Aantal	Percentage
Ja	23	15,2
Nee	21	13,9
Totaal	44	29,1
Missing	107	70,9
Totaal	151	100,0

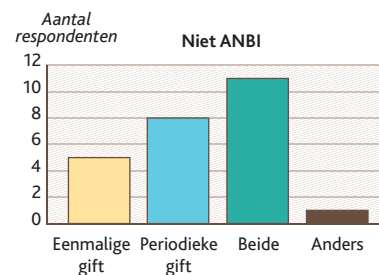

ANBI	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	1	,7
Ja	69	45,7
Nee	21	13,9
Totaal	91	60,3
Missing	60	39,7
Totaal	151	100,0

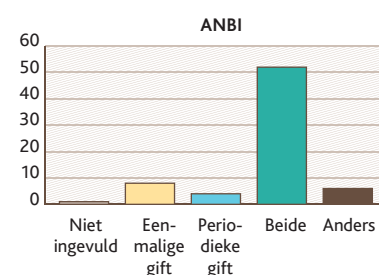

Grafiek 14 — Welke mogelijkheid biedt uw instelling tot het doen van een gift?

Niet ANBI	Aantal	Percentage
Eenmalige gift	5	3,3
Periodieke gift	8	5,3
Beide	11	7,3
Anders	1	0,7
Totaal	25	16,6
Missing	126	83,4
Totaal	151	100,0

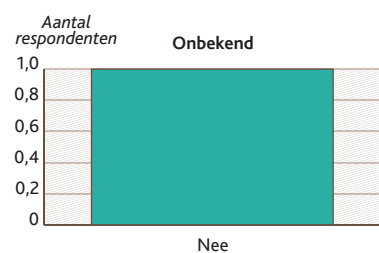

ANBI	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	1	0,7
Eenmalige gift	8	5,3
Periodieke gift	4	2,6
Beide	52	34,4
Anders	6	4,0
Totaal	71	47,0
Missing	80	53,0
Totaal	151	100,0

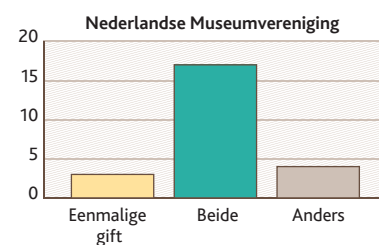

Grafiek 14a — Welke mogelijkheid biedt uw instelling tot het doen van een gift?

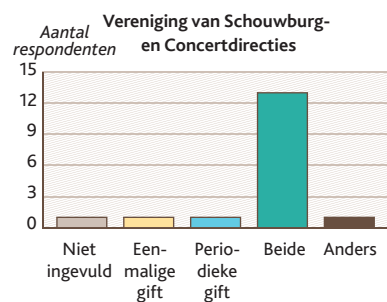
ANBI - Onbekend	Aantal	Percentage
Periodieke gift	1	100,0

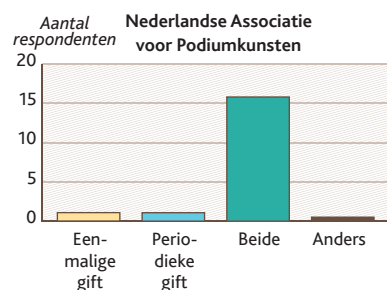
ANBI - Nederlandse Museumvereniging	Aantal	Percentage
Eenmalige gift	3	8,6
Beide	17	48,6
Anders	4	11,4
Totaal	24	68,6
Missing	11	31,4
Totaal	35	100,0

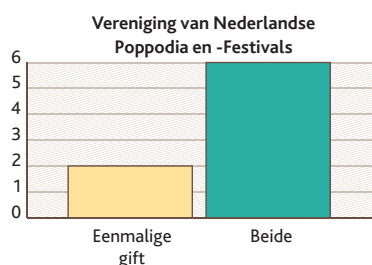
Grafiek 14a (vervolg) — Welke mogelijkheid biedt uw instelling tot het doen van een gift?

ANBI - Vereniging van Schouwburg- en Concertdirecties	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	1	2,2
Eenmalige gift	1	2,2
Periodieke gift	1	2,2
Beide	13	29,0
Anders	1	2,2
Totaal	17	37,8
Missing	28	62,2
Totaal	45	100,0

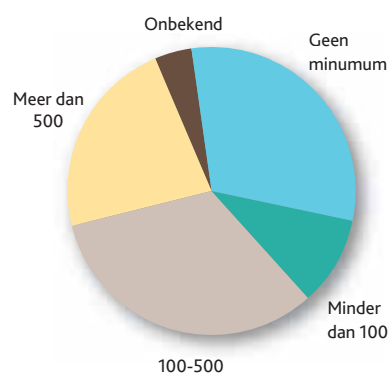

ANBI - Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten	Aantal	Percentage
Eenmalige gift	2	4,1
Periodieke gift	2	4,1
Beide	16	32,7
Anders	1	2,0
Totaal	21	42,9
Missing	28	57,1
Totaal	49	100,0

ANBI - Vereniging van Nederlandse Poppodia en -Festivals	Aantal	Percentage
Eenmalige gift	2	9,5
Beide	6	28,6
Totaal	8	38,1
Missing	13	61,9
Totaal	21	100,0

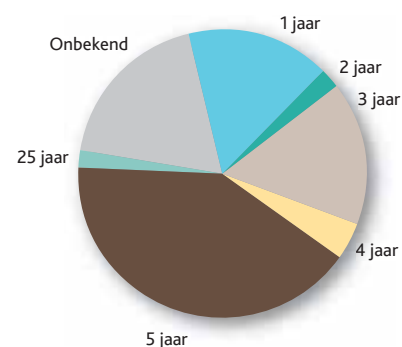
Grafiek 15 — Wat is de minimale hoogte van een periodieke gift?

	Aantal	Percentage
Geen minimum	15	15
Minder dan 100	5	5
100 - 500	16	16
Meer dan 500	11	11
Onbekend	2	2

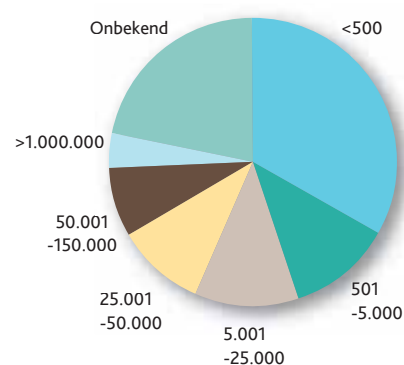
Grafiek 16 — Wat is de minimale looptijd van een periodieke gift?

	Aantal	Percentage
1 jaar	8	
2 jaar	1	
3 jaar	8	
4 jaar	2	
5 jaar	20	
25 jaar	1	
Overig	9	

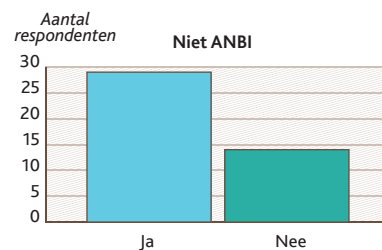
Grafiek 17 — Wat levert het giftenprogramma u jaarlijks (bruto) op in euro's?

	Aantal	Percentage
< 500	17	
501-5.000	6	
5.001-25.000	6	
25.001-50.000	5	
50.001-150.000	4	
150.001-1.000.000	0	
> 1.000.000	2	
Onbekend	11	

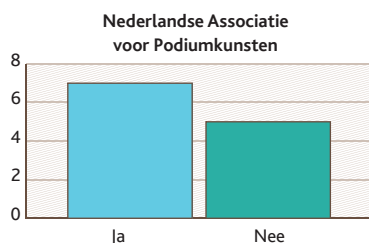
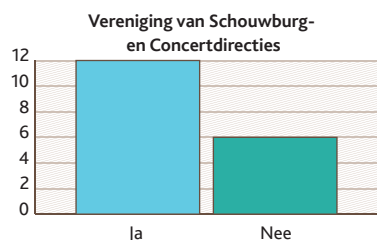
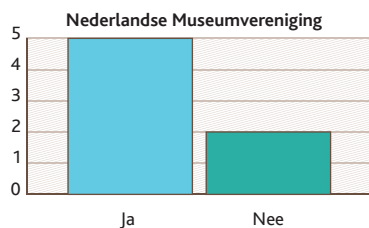
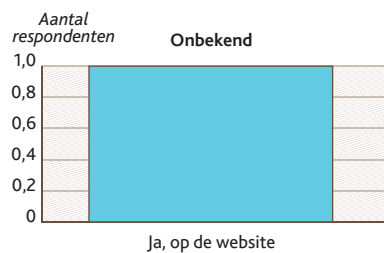
Grafiek 18 — Bent u bekend met de Geefwet zoals deze per 1 januari 2012 van kracht is?

	Aantal	Percentage
Ja	29	19,2
Nee	14	9,3
Totaal	43	28,5
Missing	108	71,5
Totaal	151	100,0

Grafiek 18a — Bent u bekend met de Geefwet zoals deze per 1 januari 2012 van kracht is?

Niet ANBI - Onbekend	Aantal	Percentage
Ja	1	100,0

Niet ANBI - Nederlandse Museumvereniging		
Ja	5	14,3
Nee	2	5,7
Totaal	7	20,0
Missing	28	80,0
Totaal	35	100,0

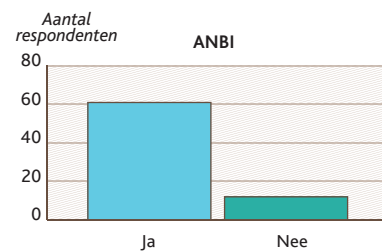
Niet ANBI - Vereniging van Schouwburg- en Concertdirecties	Aantal	Percentage
Ja	12	26,7
Nee	6	13,3
Totaal	18	40,0
Missing	27	60,0
Totaal	45	100,0

Niet ANBI - Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten	Aantal	Percentage
Ja	7	14,3
Nee	5	10,2
Totaal	12	24,5
Missing	37	75,5
Totaal	49	100,0

Niet ANBI - Vereniging van Nederlandse Poppodia en -Festivals		
Ja	4	19,0
Nee	1	4,8
Totaal	5	23,8
Missing	16	76,2
Totaal	21	100,0

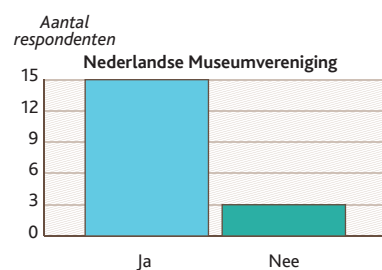
Grafiek 19 — Bent u bekend met de Geefwet zoals deze per 1 januari 2012 van kracht is?

ANBI - Onbekend	Aantal	Percentage
Ja	61	40,4
Nee	12	7,9
Totaal	73	48,3
Missing	78	51,7
Totaal	151	100,0

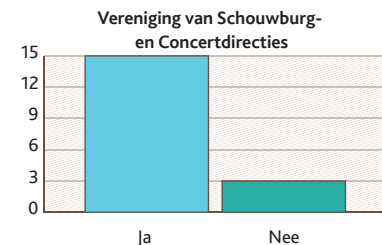

Grafiek 19a — Bent u bekend met de Geefwet zoals deze per 1 januari 2012 van kracht is?

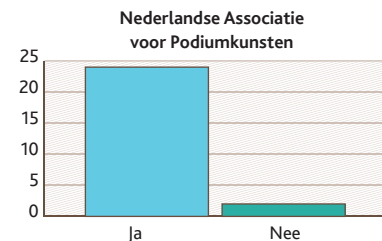
ANBI - Nederlandse Museumvereniging	Aantal	Percentage
Ja	15	42,8
Nee	3	8,6
Totaal	18	51,4
Missing	17	48,6
Totaal	35	100,0

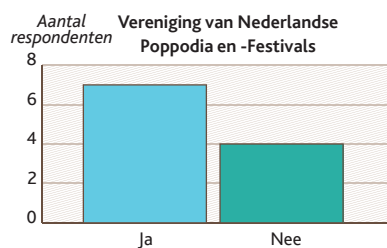
ANBI - Vereniging van Schouwburg- en Concertdirecties	Aantal	Percentage
Ja	15	33,3
Nee	3	6,7
Totaal	18	40,0
Missing	27	60,0
Totaal	45	100,0

ANBI - Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten	Aantal	Percentage
Ja	24	49,0
Nee	2	4,1
Totaal	26	53,1
Missing	23	46,9
Totaal	49	100,0

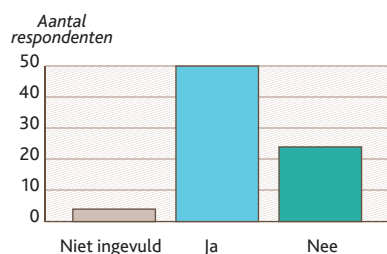

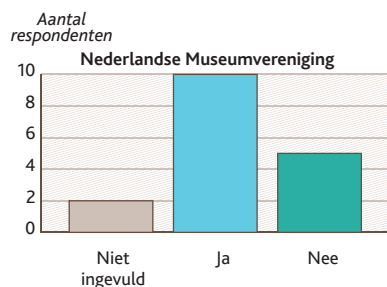
Grafiek 19a (vervolg) — Bent u bekend met de Geefwet zoals deze per 1 januari 2012 van kracht is?

ANBI - Vereniging van Nederlandse Poppodia en -Festivals	Aantal	Percentage
Ja	7	33,4
Nee	4	19,0
Totaal	11	52,4
Missing	10	47,6
Totaal	21	100,0

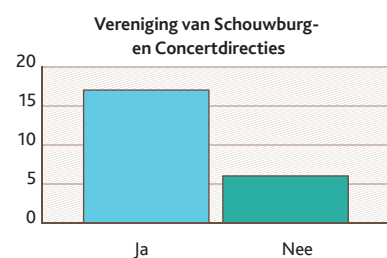
Grafiek 20 — Bent u voldoende geïnformeerd over de Geefwet?

	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	4	2,7
Ja	50	33,1
Nee	24	15,9
Totaal	78	51,7
Missing	73	48,3
Totaal	151	100,0

Grafiek 20a — Bent u voldoende geïnformeerd over de Geefwet?

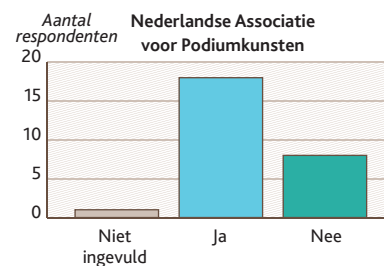
Nederlandse Museumvereniging	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	2	5,7
Ja	10	28,6
Nee	5	14,3
Totaal	17	48,6
Missing	18	51,4
Totaal	35	100,0

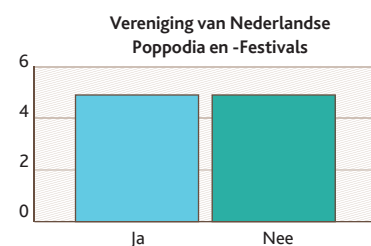
Vereniging van Schouwburg- en Concertdirecties	Aantal	Percentage
Ja	17	37,8
Nee	6	13,3
Totaal	23	51,1
Missing	22	48,9
Totaal	45	100,0

Grafiek 20a (vervolg) — Bent u voldoende geïnformeerd over de Geefwet?

Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	1	2,1
Ja	18	36,7
Nee	8	16,3
Totaal	27	55,1
Missing	22	44,9
Totaal	49	100,0

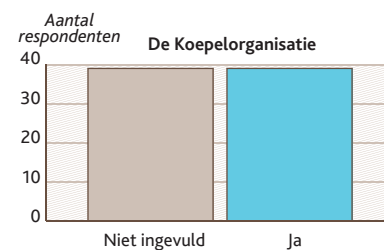

Vereniging van Nederlandse Poppodia en -Festivals	Aantal	Percentage
Ja	5	23,8
Nee	5	23,8
Totaal	10	47,6
Missing	11	52,4
Totaal	21	100,0

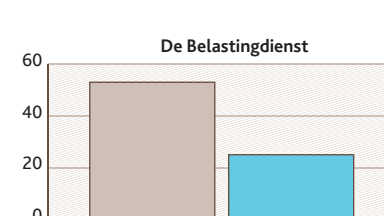

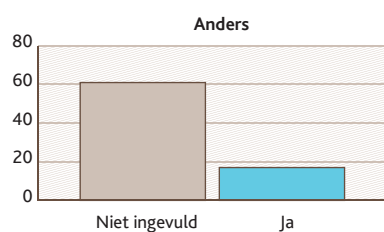
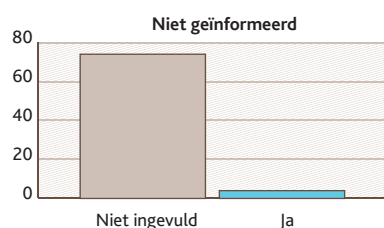
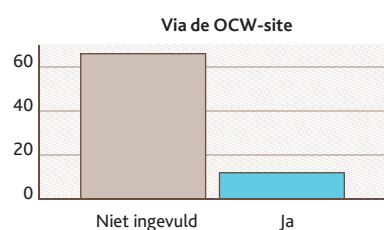
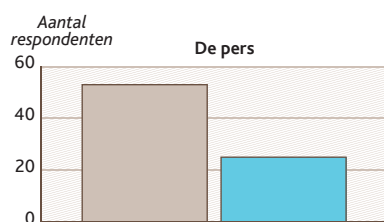
Tabel 21 — Op welke manier bent u geïnformeerd over de Geefwet?

De Koepelorganisatie	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	39	25,8
Ja	39	25,8
Totaal	78	51,6
Missing	73	48,4
Totaal	151	100,0

De Belastingdienst	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	53	35,1
Ja	25	16,6
Totaal	78	51,7
Missing	73	48,3
Totaal	151	100,0

Tabel 21 (vervolg) — Op welke manier bent u geïnformeerd over de Geefwet?

De pers	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	53	35,1
Ja	25	16,6
Totaal	78	51,7
Missing	73	48,3
Totaal	151	100,0

Via de OCW-site	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	66	43,7
Ja	12	8,0
Totaal	78	51,7
Missing	73	48,3
Totaal	151	100,0

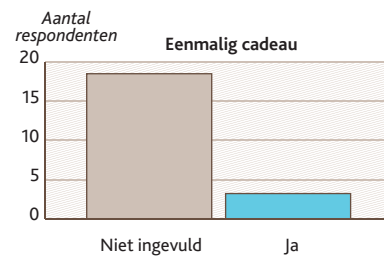
Niet geïnformeerd	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	74	49,0
Ja	4	2,7
Totaal	78	51,7
Missing	73	48,3
Totaal	151	100,0

Anders	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	61	40,4
Ja	17	11,3
Totaal	78	51,7
Missing	73	48,3
Totaal	151	100,0

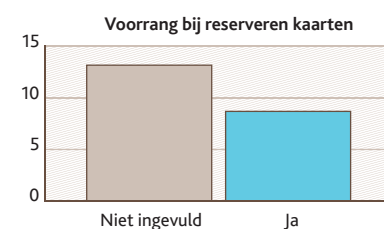

Tabel 22 — Niet ANBI - Wat biedt uw instelling voor tegenprestatie(s) aan uw vrienden?

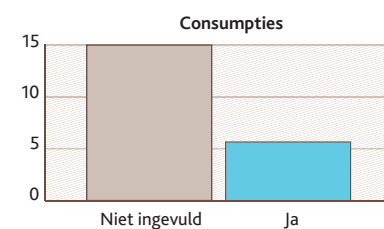
Eenmalig cadeau	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	18	11,9
Ja	3	2,0
Totaal	21	13,9
Missing	130	86,1
Totaal	151	100,0

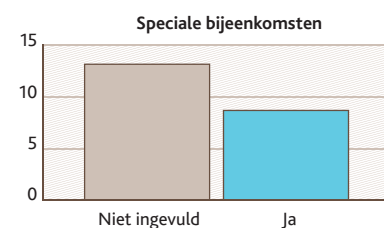
Voorrang bij reserveren kaarten	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	13	8,6
Ja	8	5,3
Totaal	21	13,9
Missing	130	86,1
Totaal	151	100,0

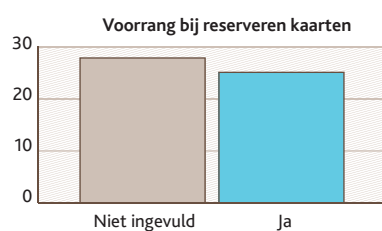
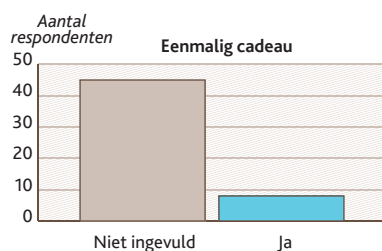
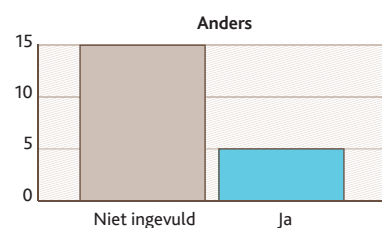
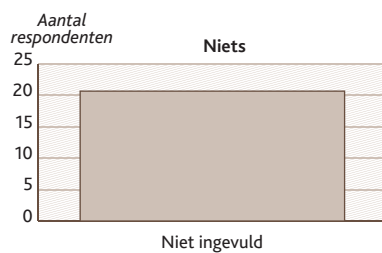

Consumpties	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	15	9,9
Ja	6	4,0
Totaal	21	13,9
Missing	130	86,1
Totaal	151	100,0

Speciale bijeenkomsten	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	13	8,6
Ja	8	5,3
Totaal	21	13,9
Missing	130	86,1
Totaal	151	100,0

Tabel 22 (vervolg) — Niet ANBI - Wat biedt uw instelling voor tegenprestatie(s) aan uw vrienden?

Niets	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	21	13,9
Missing	130	86,1
Totaal	151	100,0

Anders	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	15	9,9
Ja	5	3,3
Totaal	20	13,2
Missing	131	86,8
Totaal	151	100,0

Tabel 23 — ANBI - Wat biedt uw instelling voor tegenprestatie(s) aan uw vrienden?

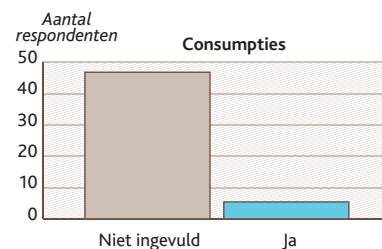
Eenmalig cadeau	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	46	30,5
Ja	8	5,3
Totaal	54	35,8
Missing	97	64,2
Totaal	151	100,0

Vorrang bij reserveren kaarten	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	28	18,6
Ja	26	17,2
Totaal	54	35,8
Missing	97	64,2
Totaal	151	100,0

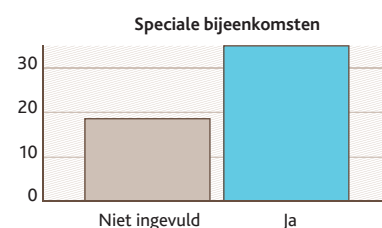

Tabel 23 (vervolg) — ANBI - Wat biedt uw instelling voor tegenprestatie(s) aan uw vrienden?

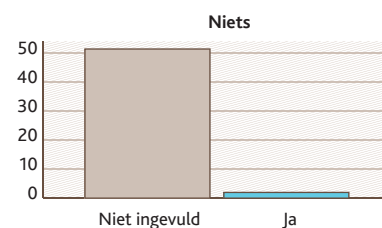
Consumpties	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	48	31,8
Ja	6	4,0
Totaal	54	35,8
Missing	97	64,2
Totaal	151	100,0

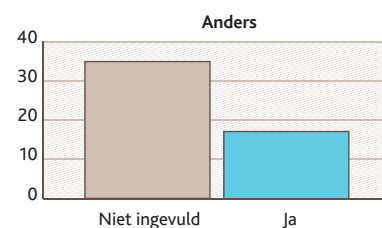
Speciale bijeenkomsten	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	19	12,6
Ja	35	23,2
Totaal	54	35,8
Missing	97	64,2
Totaal	151	100,0

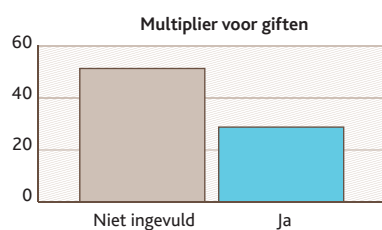
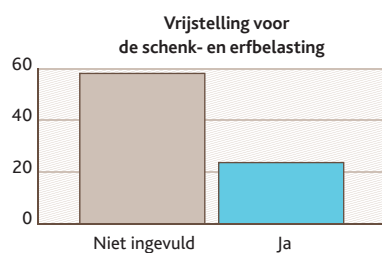
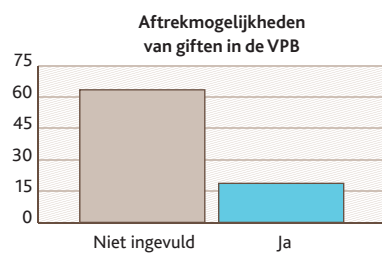
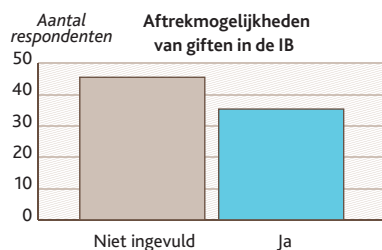

Niets	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	52	34,5
Ja	2	1,3
Totaal	54	35,8
Missing	97	64,2
Totaal	151	100,0

Anders	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	36	23,9
Ja	18	11,9
Totaal	54	35,8
Missing	97	64,2
Totaal	151	100,0

Tabel 24 — ANBI - Welke fiscale mogelijkheden maakt u kenbaar aan het publiek?

Aftrekmogelijkheden van giften in de IB	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	46	30,5
Ja	36	23,8
Totaal	82	54,3
Missing	69	45,7
Totaal	151	100,0

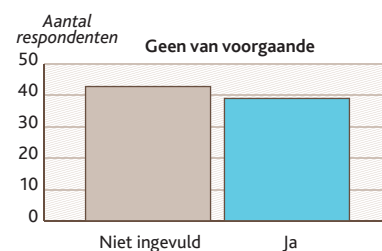
Aftrekmogelijkheden van giften in de VPB	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	63	41,7
Ja	19	12,6
Totaal	82	54,3
Missing	69	45,7
Totaal	151	100,0

Vrijstelling voor de schenk- en erfbelasting	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	59	39,1
Ja	23	15,2
Totaal	82	54,3
Missing	69	45,7
Totaal	151	100,0

Multiplier voor giften	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	54	35,8
Ja	28	18,5
Totaal	82	54,3
Missing	69	45,7
Totaal	151	100,0

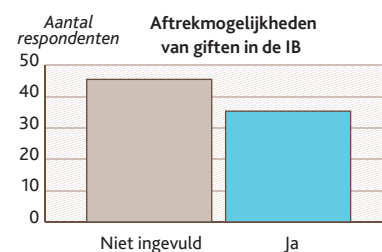
Tabel 24 (vervolg) — ANBI - Welke fiscale mogelijkheden maakt u kenbaar aan het publiek?

Geen van voorgaande	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	43	28,5
Ja	39	25,8
Totaal	82	54,3
Missing	69	45,7
Totaal	151	100,0

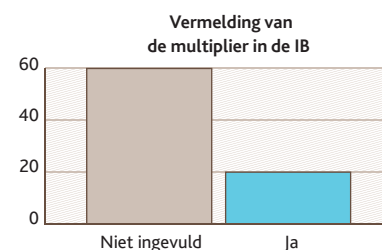

Tabel 25 — ANBI - Wat heeft u naar aanleiding van de Geefwet per 1 januari 2012 aangepast op uw website?

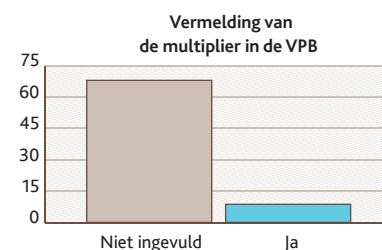
Vermelding van de giftenaftrek in de IB	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	57	37,8
Ja	23	15,2
Totaal	80	53,0
Missing	71	47,0
Totaal	151	100,0

Vermelding van de multiplier in de IB	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	60	39,7
Ja	20	13,3
Totaal	80	53,0
Missing	71	47,0
Totaal	151	100,0

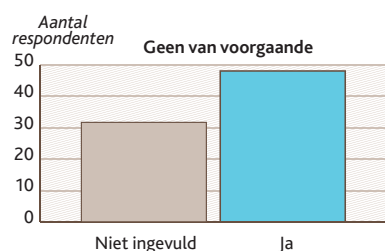

Vermelding van de multiplier in de VPB	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	70	46,4
Ja	10	6,6
Totaal	80	53,0
Missing	71	47,0
Totaal	151	100,0

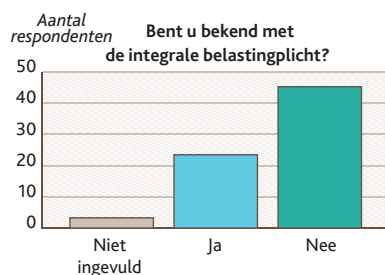

Tabel 25 (vervolg) — ANBI - Wat heeft u naar aanleiding van de Geefwet per 1 januari 2012 aangepast op uw website?

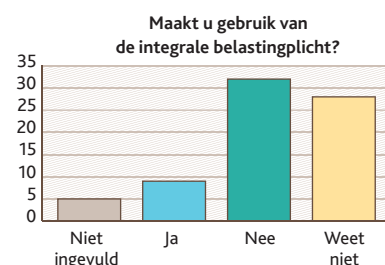

Geen van voorgaande	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	32	21,2
Ja	48	31,8
Totaal	80	53,0
Missing	71	47,0
Totaal	151	100,0

Tabel 26 — Faciliteiten?

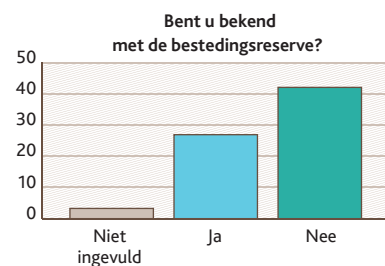

Bent u bekend met de integrale belastingplicht?	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	4	2,6
Ja	24	15,9
Nee	46	30,5
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

Maakt u gebruik van de integrale belastingplicht?	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	5	3,3
Ja	9	6,0
Nee	32	21,2
Weet niet	28	18,5
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

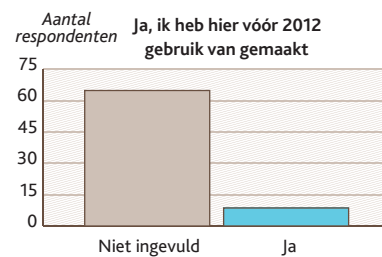
Tabel 27

Bent u bekend met de bestedingsreserve?	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	4	2,7
Ja	28	18,5
Nee	42	27,8
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

Tabel 27 (vervolg)

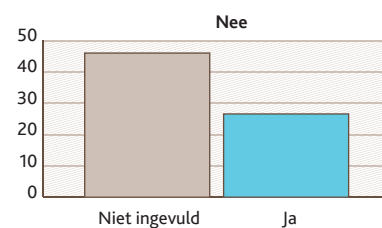
Maakt u hier gebruik van? - Ja, ik heb hier vóór 2012 gebruik van gemaakt		
	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	65	43,0
Ja	9	6,0
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

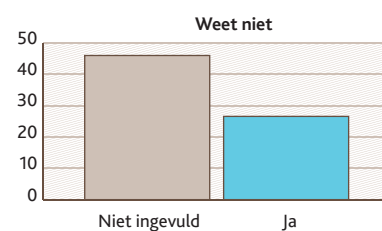
Maakt u hier gebruik van? - Ja, ik ga hier vanaf 2012 gebruik van maken		
	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	69	45,7
Ja	5	3,3
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

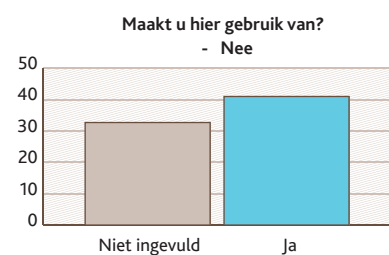
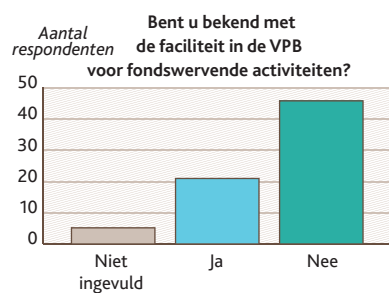
Maakt u hier gebruik van? - Nee		
	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	47	31,1
Ja	27	17,9
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

Maakt u hier gebruik van? - Weet niet		
	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	47	31,1
Ja	27	17,9
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

Tabel 28

Bent u bekend met de faciliteit in de VPB voor fondswervende activiteiten?

	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	6	4,0
Ja	21	13,9
Nee	47	31,1
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

Maakt u hier gebruik van? - Ja, ik heb hier vóór 2012 gebruik van gemaakt

	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	72	47,7
Ja	2	1,3
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

Maakt u hier gebruik van? - Ja, ik ga hier vanaf 2012 gebruik van maken

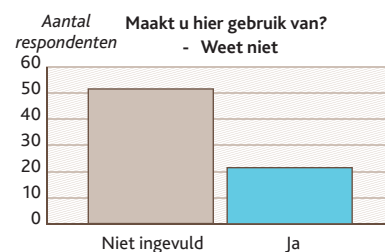
	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	72	47,7
Ja	2	1,3
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

Maakt u hier gebruik van? - Nee

	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	33	21,9
Ja	41	27,1
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

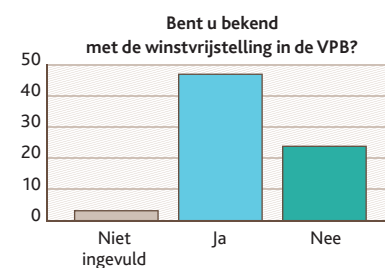
Tabel 28 (vervolg)

Maaht u hier gebruik van? - Weet niet	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	52	34,4
Ja	22	14,6
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

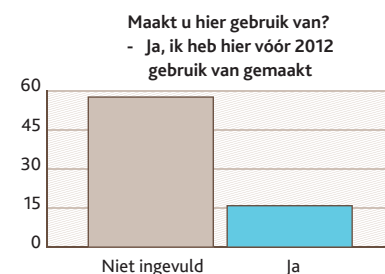

Tabel 29

Bent u bekend met de winstvrijstelling in de VPB?	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	3	2,0
Ja	47	31,1
Nee	24	15,9
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

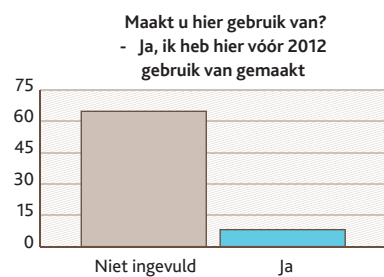
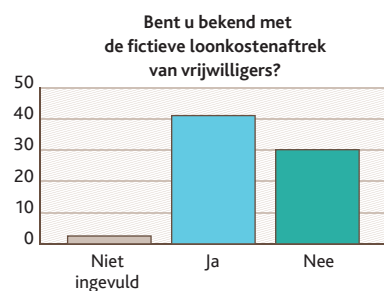
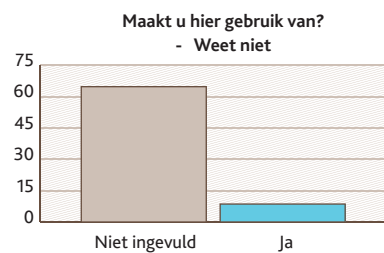
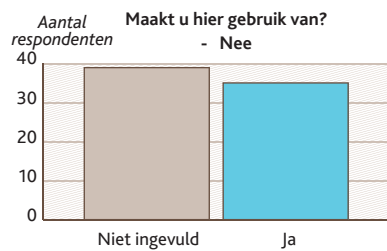

Maaht u hier gebruik van? - Ja, ik heb hier vóór 2012 gebruik van gemaakt	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	58	38,4
Ja	16	10,6
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

Maaht u hier gebruik van? - Ja, ik ga hier vanaf 2012 gebruik van maken	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	70	46,4
Ja	4	2,6
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

Tabel 29 (vervolg)

Maakt u hier gebruik van? - Nee	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	39	25,8
Ja	35	23,2
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

Maakt u hier gebruik van? - Weet niet	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	65	43,0
Ja	9	6,0
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

Tabel 30

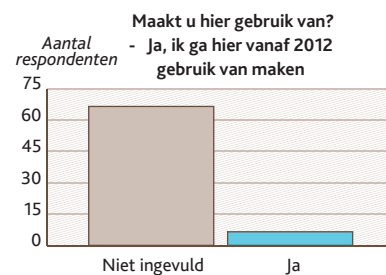
Bent u bekend met de fictieve loonkostenafrek van vrijwilligers?	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	3	2,0
Ja	41	27,1
Nee	30	19,9
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

Maakt u hier gebruik van? - Ja, ik heb hier vóór 2012 gebruik van gemaakt	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	65	43,0
Ja	9	6,0
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

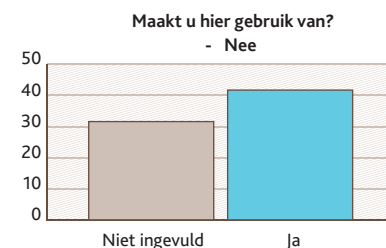

Tabel 30 (vervolg)

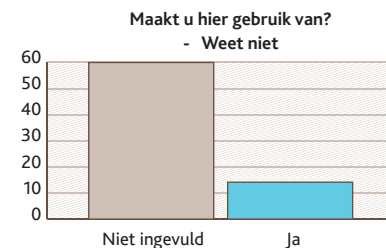
Maakt u hier gebruik van? - Ja, ik ga hier vanaf 2012 gebruik van maken		
	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	68	45,0
Ja	6	4,0
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

Maakt u hier gebruik van? - Nee		
	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	32	21,2
Ja	42	27,8
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

Maakt u hier gebruik van? - Weet niet		
	Aantal	Percentage
Niet ingevuld	60	39,7
Ja	14	9,3
Totaal	74	49,0
Missing	77	51,0
Totaal	151	100,0

Tabel 31

Koepelorganisatie	Totaal	ANBI	ANBI-status bekend maken	Fiscale informatie over giften	Mogelijkheid om vriend te worden	Melding Geefwet
Nederlandse Museumvereniging	55	49	10	16	25	9
Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties	154	82	15	15	85	14
Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten	102	64	12	13	34	7
NAPK – Ensembles	35	20	3	7	11	3
Vereniging Nederlandse Poppodia en –Festivals	78	26	3	1	9	1
Totaal	424	241	43	52	164	34

HANDOUT SHEETS CONGRES

Congres 'Cultuur, daar geef je om!'

21 november 2012

De Geefwet

Inge van Vijfeijken

Het onderzoek

- Aanleiding: Invoering Geefwet 2012

- Hoe: Enquête

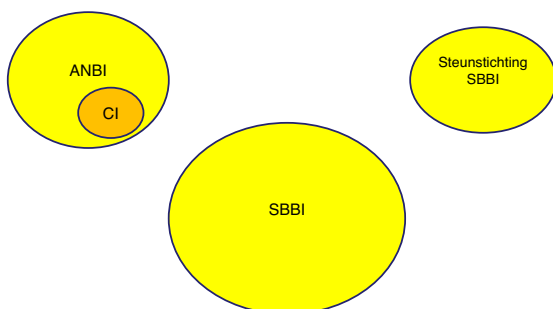

Het onderzoek

1. Vereniging Nederlands Poppodia en –Festivals
2. Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten
3. Nederlandse museumvereniging
4. Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties

Soorten instellingen

Faciliteiten voor donateur

Faciliteiten voor donateur

1. Particulieren

- a) Gewone giften (drempel en plafond)
- b) Periodieke giften (ongelimiteerd)
- c) Multiplier (voor giften aan CI)
- d) Vrijwilligersvergoeding

Private Wealth Tax Fund

Faciliteiten voor donateur

1. Particulieren

- a) Gewone giften (drempel en plafond)
- b) Periodieke giften (ongelimiteerd)
- c) Multiplier (voor giften aan CI)
- d) Vrijwilligersvergoeding

2. Ondernemers

- a) Gewone en periodieke giften (plafond)
- b) Multiplier (voor giften aan CI)
- c) Sponsoring/naamsbekendheid

Private Wealth Tax Fund

Giftenaftrek particulieren

- Aan Anbi
  - gewone giften
  - periodieke giften
  - Vrijwilligersvergoeding

Private Wealth Tax Fund

Giftenaftrek particulieren

- Aan Anbi
  - gewone giften
  - periodieke giften
  - Vrijwilligersvergoeding
- Aan CI
  - + 25% en max. €1250

Private Wealth Tax Fund

Giftenaftrek particulieren

- Aan Anbi
  - gewone giften
  - periodieke giften
  - Vrijwilligersvergoeding
- Aan CI
  - + 25% en max. €1250
- SBBI (verenigingen: ten minste 25 leden)
  - periodieke giften

Private Wealth Tax Fund

Giftenaftrek particulieren

- Aan Anbi
  - gewone giften
  - periodieke giften
  - Vrijwilligersvergoeding
- Aan CI
  - + 25% en max. €1250
- SBBI (verenigingen: ten minste 25 leden)
  - periodieke giften
- Steunstichtingen SBBI
  - gewone giften

Private Wealth Tax Fund

Faciliteiten voor instellingen

- a) Vrijstelling van schenk- en erfbelasting
- b) Fondswerversaftrek
- c) Aftrek fictieve vrijwilligerskosten
- d) Bestedingsreserve
- e) Optie integrale belastingplicht
- f) Generieke winstvrijstelling

Private Wealth Tax Fund

Giftenaftrek inkomstenbelasting voor Culturele Instellingen

Sabine de Wijkerslooth-Lhoëst

Private Wealth Tax Fund

Giftenaftrek Inkomstenbelasting voor Culturele Instellingen

- Geefklimaat in Nederland is zeer goed
- Giftenaftrek inkomstenbelasting in Nederland ruimhartig in vergelijking met buitenland
- Wat is een gift:
  - verrijking
  - verarming
  - liberaliteit

Private Wealth Tax Fund

Giftenaftrek Inkomstenbelasting voor Culturele Instellingen

- Gewone giften
- Periodieke giften
- Giften in natura
- Multiplier voor Culturele Instellingen
- Gift door afzien van vrijwilligersvergoeding

Private Wealth Tax Fund

Gewone giften

- Aftrekbaar voor inkomstenbelasting mits*:
min. €60 en 1% verzamelinkomen
max. 10% verzamelinkomen
„gestaafd met schriftelijke bescheiden”

- inkomen €30.000, gift €200 niet aftrekbaar
- inkomen €30.000, gift €3.000 €2.700 aftrekbaar
- inkomen €30.000, gift €4.000 €3.000 aftrekbaar

* zonder rekening te houden met multiplier

Private Wealth Tax Fund

Gewone giften

- Dus:
  - opsparen en 1 x per 2 jaar geven als minimum niet gehaald wordt

- over meerdere jaren spreiden als maximum overschreden wordt

Private Wealth Tax Fund

Periodieke giften

- Definitie: vaste/gelijkmatige periodieke uitkering, eindigend uiterlijk bij overlijden
- Verplichting aangaan bij notariële akte gedurende vijf jaren ten minste jaarlijks
- Periodieke gift is onbeperkt aftrekbaar
- Stel pg €5.000, ib-tarief 52% → €2.600 ib voordeel*
Kost €2.400 per jaar
- Dus: je kunt 2x zoveel geven!
- * zonder rekening te houden met multiplier

Private Wealth Tax Fund

Periodieke giften

- Graag meteen over geld beschikken?
- Donateur verstrekt lening stel €100.000, af te lossen in 5 jaar
- Donateur schenkt pg van €20.000 per jr voor 5 jr
- Aflossing wordt verrekend met jaarlijkse termijn
- NB: voorziening treffen in testament voor overlijden donateur binnen 5-jaarsperiode

Private Wealth Tax Fund

Giften in natura

- Op dezelfde wijze aftrekbaar als giften in geld
- Ook mogelijk als periodieke gift
- Voorbeeld:
  - donateur verkoopt schilderij aan museum €20.000
  - CI blijft koopsom schuldig, af te lossen in 5 jr
  - donateur doet periodieke gift van €4.000
  - verrekening met jaarlijkse aflossing door museum van €4.000
- NB: voorziening treffen in testament voor overlijden donateur binnen 5-jaarsperiode

Private Wealth Tax Fund

Multiplier

- Met ingang van 2012
- Verhoging van gift met 25%, maximaal €1.250
- Voor gewone giften wordt plafond met hetzelfde bedrag verhoogd
- Goedkeuring Europa?
- Horizonbepaling: toepassing tot 2017

Private Wealth Tax Fund

Multiplier

- Ink. €30.000, gift €200, M €250, niet aftrekbaar
- Ink. €30.000, gift €3.000, M €3.750 €3.450 aftrekbaar (ipv €2.700)
max. wordt ook verhoogd met €750 dus €3.750
- Ink. €30.000, gift 4.000, M €5.000 €4.000 aftrekbaar (ipv €3.000)
max. wordt ook verhoogd met €1.000, dus €4.000

Private Wealth Tax Fund

Multiplier

- Optimum IB aftrek: periodieke gift van €5.000 tarief 52%
- Totale gift voor CI: €25.000, jaarlijks 5.000
- Totale aftrek voor donateur: €31.250, jaarlijks 6.250
- Totaal kosten donateur: €8.750, jaarlijks 1.750

Private Wealth Tax Fund

Giften door afzien vrijwilligersvergoeding

- Vrijwilligersvergoeding € 1.500 onbelast LB
- Aftrek indien van vergoeding wordt afgezien
- Voorwaarden
  - verklaring door CI
  - CI bereid en in staat te betalen
  - vrijwilliger kan beschikken

Private Wealth Tax Fund

Creatieve gift

- X verhuurt kunst aan museum voor 5 jaar
- Museum erkent totale huursom schuldig, aflossing in 5 jaar
- X doet periodieke gift aan museum, ter grootte van aflossing
- Rechter honoreert beroep op periodieke giftenaftrek
- X blijft eigenaar van kunst, museum kan tentoonstellen en na 5 jaar: opnieuw?

Private Wealth Tax Fund

Wat werkt niet?

- Geen aftrekbare gift als gift pas wordt uitgevoerd bij overlijden
- Herroepelijke gift
Misbruik: Aftrek, herroepen, en onbelast terugontvangen
- Niet meer mogelijk:
teruggave wordt belast

Private Wealth Tax Fund

Toekomst?

Voorstel Commissie van Dijkhuizen:
Schrap de giftenaftrek

Private Wealth Tax Fund

ANBI's en de vennootschapsbelasting per 1 januari 2012

Michael van Gijlswijk

Private Wealth Tax Fund

Instellingen

- Stichting en vereniging algemeen
- ANBI
- SBBI
- Culturele instelling (ANBI +)
- Gevende VPB-plichtige: aftrekbare giften
- Fondswervende instelling (t.b.v. ANBI)

Welke instelling?
Welke faciliteit?

Private Wealth Tax Fund

Stichting en vereniging algemeen (I)

- Belastingplicht, indien en voor zover een onderneming wordt gedreven
  - winstoogmerk
  - in concurrentie treden
- Subjectieve vrijstellingen
  - Specifieke vrijstellingen, waaronder zorgvrijstelling
  - Algemene vrijstelling

Private Wealth Tax Fund

Stichting en vereniging algemeen (II)

- Stichting of Vereniging vrijgesteld indien:
  - Winst €15.000 p.j. of > €75.000 per 5 jaar.
  - Geen rekening te houden met bestedingsreserve en winst uit kenbaar fondswervende activiteiten
  - Indien van niet-vrijgesteld naar vrijgesteld eindafrekening
- Opteren voor belastingplicht
  - Op verzoek toch belastingplicht (ondernemingdeel)
  - Verzoek: binnen 6 maanden na afloop van het jaar
    - Te snel
  - Keuze geldt voor 5 jaar

Private Wealth Tax Fund

ANBI

- Belastingplichtig:
  - indien en voor zover een onderneming wordt gedreven én winstdrempel overschreden
  - Of optie belastingplicht ondernemingsdeel
- Fondswerversaftrek
  - aftrek voor winst behaald met kenbaar fondswervende activiteiten
  - telt niet mee voor winstdrempel 15k / 75k-regel
- Aftrek van fictieve loonkosten
  - winst hoofdzakelijk behalen met vrijwilligers
  - fictieve aftrek: minimumloon -/- werkelijke kosten
  - fictieve aftrek +: hoger loon -/- werkelijke kosten
  - telt wel mee voor winstdrempel 15k / 75k-regel

Private Wealth Tax Fund

SBBI

- Belastingplichtig:
  - indien en voor zover een onderneming wordt gedreven én winstdrempel overschreden
  - Of opteren belastingplicht ondernemingsdeel
- Aftrek van fictieve loonkosten
  - winst hoofdzakelijk behalen met vrijwilligers
  - fictieve aftrek: minimumloon -/- werkelijke kosten
  - fictieve aftrek +: hoger loon -/- werkelijke kosten
  - telt wél mee voor winstdrempel 15k / 75k-regel
- Bestedingsreserve
  - winst hoofdzakelijk behalen met vrijwilligers
  - reserve voor uitgaven t.z.v. bedrijfsmiddelen en projecten
  - telt niet mee voor winstdrempel 15k / 75k-regel
- Fondswerversaftrek n.v.t.

Private Wealth Tax Fund

Culturele instelling (I)

- Belastingplichtig:
  - indien en voor zover een onderneming wordt gedreven én winstdrempel overschreden
  - Fondswerversaftrek
  - Aftrek van fictieve loonkosten
  - Bestedingsreserve (vrijwilligerseis geldt niet voor CI, alleen voor SBBI)
- Opteren belastingplicht ondernemingsdeel
- Opteren voor integrale belastingplicht
  - onder voorwaarden: onderneming wordt gedreven met het gehele vermogen > ook niet-ondernemingsdeel
  - voordeel: aftrek voor alle uitgaven
  - op verzoek: binnen 6 maanden na afloop van het jaar
  - minimaal voor 10 jaar

Private Wealth Tax Fund

Gevende VPB-plichtige

Bedrijfsleven geeft €1,7 mrd

- €4 mln „echte giften“
- Rest sponsoring

Bron: Geven in Nederland 2011

Private Wealth Tax Fund

Gevende VPB-plichtige

- Sponsoring > zakelijke uitgave > aftrekbaar
- Giften > in beginsel niet-zakelijke uitgave
- Speciale regeling voor giften aan:
  - aan een ANBI / SBBI
  - aan een culturele instelling (ANBI +)

Gevende VPB-plichtige

- Aftrekbare gift aan ANBI / Culturele instelling / SBBI
  - ten hoogste 50% van de winst met een maximum van € 100.000
- Aftrekbare gift aan culturele instelling
  - aftrek wordt verhoogd met 50% van het bedrag van de gift, doch ten hoogste met €2.500
  - Multiplier-regeling onder voorbehoud van oordeel Brussel over staatssteun

Fondswervende instelling (t.b.v. ANBI)

- Belastingplichtig:
  - indien en voor zover een onderneming wordt gedreven én winstdrempel overschreden
- Fondswerversaftrek (voor fondswerver):
  - tot en met 2011: uitkeringen aan ANBI's
  - m.i.v. 2012: uitkeringen aan ANBI's, mits instelling uitsluitend kenbaar fondswervende activiteiten verricht én onder voorwaarden
- Aftrek van fictieve loonkosten: n.v.t.
- Bestedingsreserve: n.v.t.

Voldoende cultuur in de vennootschapsbelasting?

Cultuur in de btw

Matthijs van Ooij

Cultuur in de btw

Ondernemer

- Ieder die zelfstandig een economische activiteit verricht
- De exploitatie van een vermogensbestanddeel om er duurzaam opbrengst uit te verkrijgen
- Rechtsvorm niet van belang
- Winstoogmerk is niet van belang
- ANBI-status niet van belang

Cultuur in de btw

Ondernemer – economische activiteit

- Zeer ruim begrip
- Alle handelingen binnen het economische verkeer die met een zekere regelmaat tegen een vergoeding worden verricht
- Gericht op opbrengst
- Vergoeding moet tegenprestatie zijn
- Subsidies onbelastbaar / belastbaar

Private Wealth Tax Fund

Cultuur in de btw

Faciliteiten voor culturele sector

- Vrijstellingen voor:
- activiteiten van sociale of culturele aard
  - fondswervende activiteiten
  - niet-commerciële activiteiten van openbare radio- en televisieorganisaties
  - voordrachten vanwege publiekrechtelijke lichamen, stichtingen en verenigingen
  - diensten door componisten, schrijvers en journalisten
  - onderwijs in muziek, dans, drama en beeldende vorming aan personen jonger dan 21 jaar

Private Wealth Tax Fund

Cultuur in de btw

Faciliteiten voor culturele sector

- Verlaagd btw-tarief voor:
- toegang verlenen tot musea
  - toegang verlenen tot podiumkunsten e.d.
  - optreden door uitvoerende kunstenaars
  - invoer van kunstvoorwerpen, voorwerpen voor verzameling en antiquiteiten
  - levering van kunst door maker of niet-handelaar
  - verhuur van kunst door kunstenaar

Private Wealth Tax Fund

Cultuur in de btw

Vrijstelling activiteiten van sociale of culturele aard

- Voor aangewezen leveringen en diensten van sociale of culturele aard
  - amateurtoneel-, amateurmuziek-, carnavalsverenigingen
- Geen winst beogen
- Geen ernstige verstoring van concurrentieverhoudingen
- Niet-aangewezen: verzoek aan inspecteur
- Uitgezonderd: het verstrekken van spijzen en dranken, het verrichten van onderzoek, het ter beschikking stellen van personeel en het verzorgen van financiële administraties

Private Wealth Tax Fund

Cultuur in de btw

Vrijstelling fondswervende activiteiten

- Leveringen en diensten van bijkomstige aard ter verkrijging van financiële steun
- Jaarlijkse drempels
  - voor leveringen €68.067
  - voor diensten €22.689
- Voorbeelden: sponsoring, kantine, entreegelden
- Bijzondere evenementen

Let op! Geldt niet meer voor steunstichtingen (1 juli 2012)

Private Wealth Tax Fund

Cultuur in de btw

Aftrek voorbelasting

- Voor zover btw-belaste prestaties
- Directe toerekening mogelijk:
    - Btw-belast: 100% aftrek
    - Btw-vrijgesteld: geen aftrek
  - Directe toerekening niet mogelijk:
    - Pro rata
    - Werkelijk gebruik
  - Onbelaste omzet?

Private Wealth Tax Fund

Cultuur in de btw

Raad van commissarissen

Voorheen goedgekeurd geen btw bij maximaal 4 commissariaten

- Ingetrokken 1 juli 2012
- Overgangsregeling tot 1 januari 2013

Private Wealth Tax Fund

Hoe komt de ANBI/CI status tot stand

Saskia Eijkemans en Jack van Tilborg
ANBI-team

Private Wealth Tax Fund

Beschikking op aanvraag

Private Wealth Tax Fund

De ANBI aanvraag

Werkwijze

Aantallen

Beoordeling

Private Wealth Tax Fund

Beoordelen ANBI

- Algemeen belang
- Open norm
- Maatwerk
- Meetlat is de jurisprudentie
- Overige criteria

Private Wealth Tax Fund

Beoordelen ANBI

- ✓ Verbod op winststreven
- ✓ Beschikkingsmacht vermogen
- ✓ Geen vermogen oppotten
- ✓ Geen beloningen voor bestuur dat het beleid bepaalt
- ✓ Actueel beleidsplan
- ✓ Redelijke beheerskosten
- ✓ Correcte bestemming liquidatiesaldo
- ✓ Administratieplicht

Private Wealth Tax Fund

Beoordelen ANBI

Vanaf 2012 volgen wij de volgende stappen:

Private Wealth Tax Fund

Beoordelen ANBI

Stap 1 Wijst de **regelgeving** van de instelling uit dat een algemeen belang wordt beoogd? (kwalitatief criterium)

Stap 2 Dienen alle **feitelijke werkzaamheden** dit algemeen belang? (kwantitatief criterium)

Stap 3 Worden voor algemeen nuttige activiteiten **vergoedingen** berekend?

Stap 4 Is het **geheel van alle algemeen nuttige activiteiten** door de commerciële tarieven structureel winstgevend?

Private Wealth Tax Fund

Beoordelen ANBI

Commerciële activiteiten

Private Wealth Tax Fund

Beoordelen ANBI

Commerciële activiteiten

- Ruimhartiger beleid ten aanzien van CA
- Positieve opbrengst is vereist
- Positief resultaat aanwenden voor algemeen nuttige activiteiten
- CA blijven buiten ANBI beoordeling
- Algemeen belang moet bij instelling voorop staan

Private Wealth Tax Fund

En dan: ANBI Cultuur

Wanneer culturele instelling ?

Private Wealth Tax Fund

Culturele instelling

- Statutair en feitelijk activiteiten ontwikkelt gericht op de realisatie van cultureel aanbod en/of het verspreiden en/of het beheren en behouden van cultuur
- Publiekelijk toegankelijk
- Aangesloten bij brancheorganisaties
OF
- Gesubsidieerd

Private Wealth Tax Fund

Culturele instelling

- Te raadplegen op internet*
- Niet op de lijst als CI

*Raadpleeg op Belastingdienst.nl → programma ANBI opzoeken

ANBI

Vragen?

ANBI-team
„s-Hertogenbosch
073-6245848

Kijk voor meer informatie op: daargeefjeom.nl

Presentatie onderzoek Geefwet

Marlies Verbruggen, Dominique
van Haperen en Anna Kamphorst

Programma

- Aanleiding onderzoek en probleemstelling
- Analyse websites
- Resultaten Enquête
- Conclusie
- Aanbevelingen

Probleemstelling

*Wat is de invloed van de Geefwet op het
gedrag van culturele instellingen?*

Analyse websites

Analyse websites

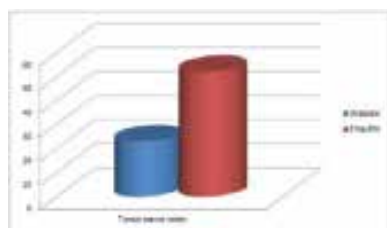
Analyse websites

Koepelorganisatie	Totaal	ANBI / Culturele instelling en	ANBI-status / CI status bekend maken	Fiscale informatie over giften	Mogelijkheid om Vriend te worden	Melding Geefwet
Nederlandse Museumvereniging	55	49	10	16	25	9
Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties	154	82	15	15	85	14
Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten	102	64	12	13	34	7
NAPK - Ensembles	35	20	3	7	11	3
Vereniging Nederlandse Poppodia en -Festivals	78	26	3	1	9	1
Totaal	424	241	43	52	164	34

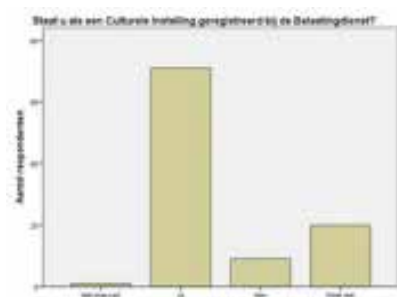

Resultaten ANBI-status

Maakt u de ANBI-status kenbaar aan het publiek?

Resultaten CI status

Resultaten Vriendenprogramma

Wat is een vriendenprogramma?

Wat is het belang van onderzoek naar het vriendenprogramma?

Resultaten Vriendenprogramma

- Vriend, Beste vriend, Erevriend en Hartsvriend
Goud, Zilver, Brons

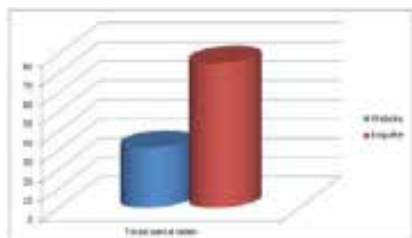
- Gemiddelde bijdrage van een vriend bij ANBI : €50 - €100
Gemiddelde waarde van de tegenprestatie : €0 - €5

Gift??

Resultaten Giftenprogramma

Biedt uw instelling de mogelijkheid tot het doen van een gift?

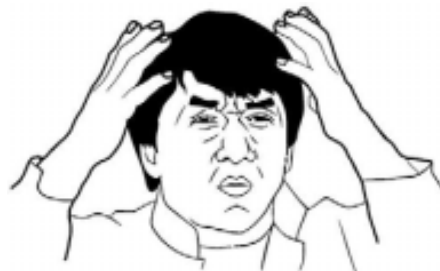

BDO

Private Wealth Tax Fund

Toussaint University

Cultuur is onbekend met periodieke gift!

BDO

Private Wealth Tax Fund

Toussaint University

Resultaten Periodieke Gift

Wat is de minimale looptijd van een periodieke gift?

BDO

Private Wealth Tax Fund

Toussaint University

Periodieke gift

- Kosten notariële akte

CARRE

Diligentia
Theater
PePijn

de doelen

BDO

Private Wealth Tax Fund

Toussaint University

Resultaten Faciliteiten

Faciliteiten kenbaar maken aan het publiek:

52%

Indien kenbaar wordt gemaakt betreft het de volgende faciliteiten:

de giftenaftrek in de IB	: 44 %
de multiplier	: 34 %
de vrijstelling voor de schenk- en erfbelasting	: 28 %
afrekmogelijkheden in de Wet Vpb	: 23 %

BDO

Private Wealth Tax Fund

Toussaint University

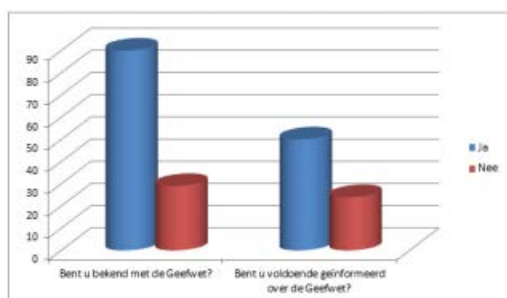
Resultaten Faciliteiten

- **Integrale belastingplicht**
Bekend: 32 %
Gebruik voor 2012: n.v.t.
Gebruik na 2012: 37 %
- **Bestedingsreserve**
Bekend: 38 %
Gebruik voor 2012: 32 %
Gebruik na 2012: 18 %
- **Fondswervende activiteiten**
Bekend: 28 %
Gebruik voor 2012: 9 %
Gebruik na 2012: 9 %
- **Winstdrempel in de VPB**
Bekend: 64 %
Gebruik voor 2012: 34 %
Gebruik na 2012: 9 %
- **Fictieve loonkostenafrekmogelijkheden**
Bekend: 55 %
Gebruik voor 2012: 22 %
Gebruik na 2012: 15 %

Resultaten Geefwet

BDO

Private Wealth Tax Fund

Private Wealth Tax Fund

Tilburg University

Conclusie

Wat is de invloed van de Geefwet op het gedrag van culturele instellingen?

BDO

Private Wealth Tax Fund

Private Wealth Tax Fund

Tilburg University

Aanbevelingen

- Website aanpassen:

Steun ons!

BDO

Private Wealth Tax Fund

Private Wealth Tax Fund

Tilburg University

Aanbevelingen

- Informatie verwerven
- Gebruik maken van periodieke giften en multiplier
- Vriendenprogramma's fiscaal aantrekkelijker maken
- (Lobby tegen Commissie Van Dijkhuizen)

BDO

Private Wealth Tax Fund

Private Wealth Tax Fund

Tilburg University

Giftenaftrek inkomstenbelasting voor Culturele Instellingen

Praktijk van de giftenaftrek

Erik Stolk

BDO

Private Wealth Tax Fund

Private Wealth Tax Fund

Tilburg University

Praktijk van de giftenaftrek

- Waar kijkt de inspecteur inkomstenbelasting naar?
- Wordt voldaan aan de wettelijke voorwaarden
- "Harde" voorwaarden
  - ANBI-status (aanwezig in register)
  - aanwezigheid notariële akte bij periodieke schenking
  - gevolgen overlijden opgenomen in akte

BDO

Private Wealth Tax Fund

Private Wealth Tax Fund

Tilburg University

Praktijk van de giftenaftrek

- Andere voorwaarden
  - gever moet de gift aannemelijk maken
  - realiteit
  - uit de beschikkingsmacht van de schenker
  - verarming en verrijking
  - geen directe tegenprestatie tegenover gift (tenzij van bijkomstige aard)
- Over deze voorwaarden vinden meeste discussies plaats

Private Wealth Tax Fund

Praktijk van de giftenaftrek

- Diverse soorten giften worden “getoetst” aan deze voorwaarden
- Soorten giften
  - Geld (partnerprogramma’s)
  - Giften in natura
  - Betalen van te hoge vergoeding
  - Afzien van vergoeding
  - Niet in rekening brengen kosten
  - Complexe leningen

Private Wealth Tax Fund

Gift in de vorm van geld

- Donateurs die geld bijdragen
  - eenmalig
  - periodiek (lijkt voor gever en begiftigde gunstiger)
  - let op bij periodieke gift:
    - notarieel vastgelegd, en
    - minimaal 5 jaar (tenzij...), en
    - eindigend bij overlijden gever, en
    - daadwerkelijk betalen

Private Wealth Tax Fund

Partnerprogramma

- Partnerprogramma’s zien we steeds meer
  - tegenover de (geldelijke) gift staat een tegenprestatie
- Tegenprestatie is van bijkomstige aard
  - volledig bedrag in aftrek brengen
  - bijkomstig = symbolisch?
- Tegenprestatie is meer dan van bijkomstige aard
  - aftrekbaar: betaald bedrag -/- tegenprestatie
  - wat is de tegenprestatie waard?

Private Wealth Tax Fund

Gift in natura

- Bekend voorbeeld bij kunstvoorwerpen
  - schenking schilderij aan museum
  - in één keer of in bijvoorbeeld 5 jaar
  - (periodieke gift)
- Gaat de kunst daadwerkelijk over naar ANBI/vereniging?
- Raakt de schenker de beschikkingsmacht echt kwijt?
  - Waar bevindt zich de kunst na overdracht

Private Wealth Tax Fund

Betalen van te hoge vergoeding

- Hogere betaling dan produkt waard is
  - bijvoorbeeld amateur kunstwerk waar €500.000 voor wordt betaald
  - betaling voor plaatje 3FM (serious request)
  - bovenmatig deel is gift
- Beoordelen
  - Wat is de normale prijs?
  - Komt het geld bij ANBI terecht?

Private Wealth Tax Fund

Afzien van vergoeding

- Werkzaamheden voor ANBI waarvoor vergoeding mogelijk is
- Gift = afzien van vergoeding
- Veel voorkomend: afzien van vrijwilligersvergoeding
  - vergoeding geregeld in statuut/reglement
  - financiële positie ANBI
  - waaruit blijkt vrijheid om af te zien van vergoeding
  - daarnaast ook vergoeding kosten

Private Wealth Tax Fund

Niet in rekening brengen kosten

- Iemand maakt daadwerkelijk kosten voor ANBI maar declareert deze niet
  - benzine-, portokosten
- Gift = niet declareren van kosten
- Aandachtspunten
  - naar maatschappelijke opvatting te vergoeden kosten
  - autokostenforfait van toepassing
  - geen reglement, ook bij slechte financiële positie

Private Wealth Tax Fund

Complexe leningen

- Lening wordt verstrekt aan ANBI/vereniging
- Meest eenvoudige varianten
- Jaarlijks wordt deel lening geschonken, of
  - De overeengekomen rente wordt teruggeschonken, of
  - Combinatie van schenking deel lening en afzien rente
  - vaak in combinatie met lening die bank verstrekt

Belastingdienst kijkt hier zeer kritisch naar!

Private Wealth Tax Fund

Praktijk van de giftenaftrek

- Als gift niet daadwerkelijk in geld is, wordt Belastingdienst kritischer in beoordeling gift
- Wordt wel voldaan aan alle voorwaarden?
- Levert soms pittige discussies en soms pittige procedures op
  - veel onzekerheid
- Mogelijkheid tot vragen zekerheid vooraf bij bevoegde regionale inspecteur!

Private Wealth Tax Fund

OVER ...

Tilburg University

Tilburg University is een inspirerende universiteit: zij biedt een omgeving waar studenten, medewerkers en alumni worden uitgedaagd en geïnspireerd. Zij is authentiek, heeft de academische vrijheid hoog in het vaandel en streeft voortdurend naar vernieuwing. Tilburg University wil door haar uitmuntende academisch onderwijs en onderzoek op het gebied van mens- en maatschappijwetenschappen zowel nationaal als internationaal bijdragen aan de kwaliteit van de samenleving. Dit doet zij door mensen op te leiden voor verantwoordelijke posities in de samenleving en door bij te dragen aan maatschappelijk duurzame oplossingen. Tilburg University weet zich daarbij geïnspireerd door een rijke traditie, die ruimte biedt voor reflectie en die aandacht stimuleert voor levensbeschouwing in relatie tot wetenschap.

Raadpleeg voor meer informatie www.tilburguniversity.edu/nl

BDO

Volgens BDO is accountancy en advisering veel meer dan regels en cijfers. We werken met mensen. Mensen zijn voor ons het uitgangspunt en de leidraad in ons handelen. Of het nu gaat om een familiebedrijf of een multinational, in alles wat we doen streven we samen met onze klanten naar zowel persoonlijk als zakelijk succes. Dat is wat telt.

In Nederland werken 2.000 mensen aan een sterke klantrelatie en zij doen, indien nodig, een beroep op het internationale netwerk van BDO. Opgeteld leidt dit tot duurzame relaties tussen BDO en haar klanten.

BDO. Omdat mensen tellen.

Raadpleeg voor meer informatie www.bdo.nl

WWW.BDO.NL

BDO Accountants & Adviseurs is een op naam van BDO Holding B.V. te Eindhoven geregistreerde handelsnaam en wordt gebruikt ter aanduiding van een aantal met elkaar in een groep verbonden rechtspersonen, die ieder afzonderlijk onder de merknaam 'BDO' actief zijn op een bepaald terrein van de professionele dienstverlening (accountancy, belastingadvies en consultancy).

BDO Holding B.V. is lid van BDO International Ltd, een rechtspersoon naar Engels recht met beperkte aansprakelijkheid, en maakt deel uit van het wereldwijde netwerk van juridisch zelfstandige organisaties die onder de naam 'BDO' optreden.

BDO is de merknaam die wordt gebruikt ter aanduiding van het BDO-netwerk en van elk van de BDO Member Firms.